

KARSTULAN KUNTA

ITÄISTEN JA LÄNTISTEN VESISTÖJEN RANTAOSAYLEISKAAVA

KAAVASELOSTUS

30.11.2020

LIITTEET:

Aluerajauskartat, Vesistöluettelo	liitteet 1.1, 1.2, 1.3 liite 2
Kaavoitus- ja rakentamistilanne sekä maanomistus	liitteet 3.1, 3.2, 3.3
Perustietokartat	liitteet 4.1, 4.2, 4.3
Ympäristötietokartat	liitteet 5.1, 5.2, 5.3
Luonto- ja maisemaselvitysten yhteenvetokartat	liitteet 6.1, 6.2, 6.3
Mitoitusvyöhykkeet	liitteet 7.1, 7.2, 7.3
Yhtenäiset rakentamisesta vapaat rannat kaavan toteutuessa	liitteet 8.1, 8.2, 8.3, 8.4
Tilastotaulukot	liitteet 9.1, 9.2, 9.3, 9.4
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma	(erillinen liite)
Luonto- ja maisemaselvitys	(erillinen liite)
Viitasammakkoselvitys	(erillinen liite)
Kärjenlammen luontoselvitys	(erillinen liite)
Muinaisjäännösinventointi	(erillinen liite)
Kantatilaselvitys/mitoitustaulukko	(erillinen liite)
Rakennusinventointi	(erillinen liite)

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	1
2. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA PERUSSELVITYKSET	2
2.1 SUUNNITTELUALUEEN SIJAINTI JA RAJAUS.....	2
2.2 PERUSTIETOJA SUUNNITTELUALUEESTA	2
2.3 SUUNNITTELUTILANNE	3
2.3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.....	3
2.3.2 Maakuntakaava.....	3
2.3.2 Yleiskaava.....	7
2.3.3 Asemakaavat	8
2.3.4 Muut suunnitelmat ja selvitykset	8
2.3.5 Rakennusjärjestys ja ympäristönsuojelumääräykset.....	10
2.3.6 Rakennuskiellot.....	10
2.3.7 Pohjakartta	10
3. MAANOMISTUS	10
4. VÄESTÖ, TYÖPAIKAT JA PALVELUT	10
5. TEKNINEN HUOLTO	11
6. RAKENNETTU YMPÄRISTÖ	11
6.1 KOKONAISRAKENNE	11
6.2 MAANKÄYTTÖ	12
6.2.1 Lomarakentaminen	12
6.2.2 Asuinrakentaminen ja tilakeskukset.....	12
6.3 PALVELUT.....	12
6.4 LIIKENNE	12
6.5 MAA- JA METSÄTALOUS SEKÄ TURVETUOTANTO	13
6.6 VIRKISTYSKÄYTTÖ.....	13
6.7 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT	13
7. LUONNONYMPÄRISTÖ JA ERITYISPIIRTEET	14
7.1 LUONNONYMPÄRISTÖN YLEISPIIRTEET	14
7.2 MAAPERÄ JA RAKENNUSKELPOISUUS	15
7.3 POHJAVESIALUEET	15
7.4 JÄRVIEN VEDENLAATU	16
7.5 KULTTUURIYMPÄRISTÖ JA RAKENNUSKANTA	16
7.6 ÄRVOKKAAT MAISEMA-ALUEET	19
7.7 LUONNONSUOJELUALUEET	20
7.7 NATURA 2000 -ALUEET	21
7.8 MUINAISMUISTOKOhteet	22
8. LUONTO- JA MAISEMASelvITYKSET	24
9. OSAYLEISKAavoituksen Tavoitteet	28
9.1 OHJAUSVAIKUTUS	28
9.2 YLEISTAVOITTEET	28
9.3 VALTAKUNNALLISET- JA MAAKUNNALLISET TAVOITTEET	29
9.4 YLEISKAAVAN SELVITYSAINEISTOJEN ASETTAMAT TAVOITTEET	29
9.5 LIIKENNE	29
9.6 VESIHUOLTO.....	29
9.7 ERI MAANKÄYTTÖMUOTOJEN TAVOITTEET	30
9.7.1 Loma- ja asuinrakentaminen.....	30
9.7.2 Matkailualueet.....	30
9.7.3 Virkistysalueet.....	30
9.7.4 Erityis- ja suojelualueet.....	31
9.7.5 Maa- ja metsätalousalueet.....	31
10. SUUNNITTELU- JA MITOITUSPERIAATTEET	31
10.1 SUUNNITTELU- JA MITOITUSPERIAATTEET	31
10.1.1 Emätilaperiaate	31

10.1.2 Muunnetun rantaviivan periaate	33
10.1.3 Saman maanomistajan kiinteistöt ja rakennusoikeuden siirtäminen	33
10.1.4 Olemassa olevat rakennusyksiköt	33
10.1.5 Uudet rakennuspaikat	33
10.1.6 Ranta-asemakaavojen ja alueellisten poikkeamislupien alueet	34
11. MITOITUSMENETELMÄ JA MITOITUSVYÖHYKKEET	34
11.1 MITOITUKSEN YLEISET LÄHTÖKOHDAT	34
11.2 OSAYLEISKAAVAN MITOITUSLASKENNAN SOVELLUS	34
11.2.1 Suunnittelualueen erityispiirteet	34
11.2.2 Suunnittelu- ja mitoitusvyöhykkeet	35
12. OSAYLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT	36
12.1 YLEISPERUSTEET	36
12.2 RANTAOSAYLEISKAAVAN ALUEVARAUKSET	37
12.2.1 Loma-asuntoalueet	37
12.2.2 Asuinrakentamisalueet	40
12.2.3 Loma- ja matkailupalvelujen alueet	41
12.2.4 Virkistysalueet ja venevalkamat	42
12.2.5 Luonnonsuojelualueet	42
12.2.6 Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet	43
12.2.7 Erityisalueet	43
12.3 LIIKENNE	43
12.4 LUONNONYMPÄRISTÖN ARVOT JA ERITYISPIIRTEET	44
12.4.1 Luonnonsuojelu- ja Natura 2000- verkoston alueet	44
12.4.2 Muut arvokkaat luontokohteet ja linnustoarvot	48
12.5 RAKENNETUN YMPÄRISTÖN ARVOT JA MUINAISJÄÄNNÖKSET	63
12.6 RANTAOSAYLEISKAAVAN MITOITUS	64
13. OSAYLEISKAAVAN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	65
13.1 YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET	65
13.1.1 Luonnonympäristön arvot	65
13.1.2 Rakennetun ympäristön arvot	71
13.1.3 Arkeologia	73
13.2 YHDYSKUNTARAKENNE JA LIIKENNE	73
13.3 YHTENÄISET RAKENTAMISESTA VAPAAT RANNAT	74
13.4 MAANOMISTAJIEN TASAPUOLINEN KOHTELU	75
13.5 SOSIAALISET VAIKUTUKSET	75
13.6 TALOUDELLISET VAIKUTUKSET JA ELINKEINOTOIMINTA	75
14. OIKEUSVAIKUTUKSET JA TOTEUTTAMINEN	76
15. KAAVAPROSESSI	77
15.1 VIREILLETULO- JA VALMISTELUVAIHE	77
15.2 KAAVAEHDOTUSVAIHE	78

LIITTEET	1. Aluerajauskartat
	2. Vesistöluettelo
	3. Kaavoitus- ja rakentamistilanne sekä maanomistus
	4. Perustietokartat
	5. Ympäristötietokartat
	6. Luonto- ja maisemaselvitysten yhteenveto (kartat)
	7. Mitoitusvyöhykkeet
	8. Yhtenäiset rakentamisesta vapaat rannat kaavan toteutuessa
	9. Tilastotaulukot

Erilliset liitteet:

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Luonto- ja maisemaselvitys

Viitasammakkoselvitys

Kärjenlammen luontoselvitys

Muinaisjäännösinventointi

Kantatilaselvitys/mitoituskaskelma

Rakennusinventointi

1. JOHDANTO

Työn tarkoituksena on laatia Karstulan kunnan itäisille ja läntisille vesistöille oikeusvaikutteinen rantaosayleiskaava. Kaavan suunnittelumittakaava on 1:10000. Suunnittelu kohdistuu maasto-olosuhteiden ja suunnittelutarpeen mukaan noin 150 -200 metrin levyiseen ranta-alueeseen. Suunnittelualue on jaettu hallinnollista käsittelyä varten osa-alueisiin; osa-alue 1 (itäosa), osa-alue 2 (pohjoisosa), osa-alue 3 (kaakkoisosa), osa-alue 4 (länsiosa).

Kaavoitettavalle alueelle sijoittuu yhteensä 221 järveä tai lampea sekä 21 jokea. Suurimmat vesistöt ovat itäosan osa-alueella Enonjärvi, Ylä-Viivajärvi ja Löytänä, pohjoisosan osa-alueella Lahnajärvi ja Pääpohjanjärvi, kaakkoisosan osa-alueella Iso-Korppinen, Päällin, Luksanjärvi ja Ylä-Karankajärvi sekä länsiosan osa-alueella Vahanka ja Vahvanen. Pisimpiä jokia ovat Lahnajoki, Mustajoki, Heinäjoki, Myllyjoki, Punsanjoki, Vahanganjoki, Sokeajoki ja Vahvasenjoki. Alueen vesistöistä 58 on alle 1 ha:n kokoisia lampia. Kaavoitettavalla alueella on rantaviivaa yhteensä noin 506 km, josta jokien rantaviivaa on noin 123 km.

Suunnittelualueella on 19 lainvoimaista ranta-asemakaavaa ja ranta-asemakaavoitettuja rantoja on yhteensä noin 61 km. Ranta-asemakaavat esitetään yleiskaavassa informatiivisesti.

Rantaosayleiskaavalla on määritelty ranta-alueiden rakentamisen määrä ja laatu sekä sijoittuminen tilakohtaisesti. Kaava on laadittu oikeusvaikutteisena siten, että rantaosayleiskaavaa voidaan käyttää loma- ja asuinrakentamisen sekä pienimuotoisen matkailupalvelujen rakentamisen rakennuslupien myöntämisperusteena. Muun ranta-alueella tapahtuvan rakentamisen osalta osayleiskaava ohjaa poikkeamislupamenettelyä ja yksityiskohtaisempaa kaavoitusta.

Yleiskaavatyössä on huomioitu ranta-alueiden rakentamismahdollisuudet noudattaen yhtenäisiä suunnittelu- ja mitoitusperusteita sekä huomioitu luonnonympäristön ja rakennetun ympäristön ominaispiirteet ja erityisarvot perustuen kaavoitusta varten laadittuihin selvityksiin. Maanomistajien tasapuolinen kohtelu on turvattu noudattamalla yhdenmukaisesti Karstulan kunnan hyväksymiä suunnittelu- ja mitoitusperiaatteita. Yleiskaavassa on huomioitu myös mm. maa-seutuelinkeinojen ja matkailupalvelujen tarpeet sekä riittävien virkistyskäyttömahdollisuuksien ja yhtenäisten rakentamisesta vapaiden rantojen säilyminen.

Rantaosayleiskaavalla on osoitettu 415 vanhaa lomarakennuspaikkaa, 103 vanhaa asuinrakennuspaikkaa ja 76 maatilan talouskeskuksen aluetta. Lisäksi kaavassa on todettu informatiivisesti 106 ranta-asemakaavojen mukaista vanhaa lomarakennuspaikkaa ja 109 vielä toteutumattomia ranta-asemakaavojen mukaista lomarakennuspaikkaa. Rantaosayleiskaavalla on osoitettu yhteensä 838 uutta lomarakennuspaikkaa ja 24 uutta asuinrakennuspaikkaa. Lisäksi kaavalla on osoitettu 11 valtion toimesta korvattavaa rakennuspaikkaa.

Pääosa ranta-alueista on osoitettu rantaosayleiskaavassa nykyisen maankäytön mukaisesti maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi. Jo toteutetut suojelualueet, luonnonsuojelulain nojalla suojeltavaksi tarkoitetut Natura 2000- verkostoon kuuluvat ranta-alueet, maakuntakaavan suojelualueet sekä valtion kaavaprosessin aikana suojelutarkoitukseen hankkimat ranta-alueet on osoitettu kaavassa luonnonsuojelualueina. Natura 2000- verkostoon kuuluvat ranta-alueet, joiden toteutustapa on muu laki kuin luonnonsuojelulaki sekä kaavan luonto- ja maisemaselvityksen mukaiset arvokkaiksi luokitellut suojelualueisiin kuulumattomat ranta-alueet on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisina alueina, joilla on erityisiä ympäristöarvoja.

Kaavaa varten on laadittu myös rakennusinventointi sekä arkeologinen inventointi. Arvokkaat rakennetun ympäristön kohteet sekä alueelle sijoittuvat kiinteät muinaisjäänneksien on huomioitu kaavalla osoitettujen uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa sekä kaavamerkinnöin ja -määräyksin.

2. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA PERUSSELVITYKSET

2.1 Suunnittelun sijainti ja rajaus

Karstula sijaitsee Länsi-Suomen läänissä, Keski-Suomen maakunnassa, n. 100 km päässä Jyväskylästä luoteeseen. Karstulan rajanaapureita ovat Saarijärvi, Soini, Kyyjärvi, Kivijärvi ja Kanonkoski.

Suunnittelualueeseen kuuluvat kaikki Karstulan kunnan vesistöt lukuun ottamatta aiemmin laadittuun Saarijärven reitin rantaosayleiskaavaan kuuluvia vesistöjä. Suunnittelualue on jaettu hallinnollista käsittelyä varten osa-alueisiin; osa-alue 1 (itäosa), osa-alue 2 (pohjoisosa), osa-alue 3 (kaakkoisosa), osa-alue 4 (länsiosa).

Järvien rannoilla suunnittelu kohdistuu ranta-alueeseen, jonka syvyys on 150-200 metriä maasto-olosuhteista ja suunnittelutarpeesta riippuen.

Suunnittelualueeseen kuuluvat vesistöt ja osa-aluejako on esitetty liitteissä 1.1, 1.2, 1.3

2.2 Perustietoja suunnittelualueesta

Kaavoitettavalle alueelle sijoittuu yhteensä 221 järveä tai lampea sekä 21 jokea tai joen osaa. Alueella on lukumääräisesti paljon pieniä ja pienehköjä vesistöjä. Vesistöt kuuluvat Kymijoen vesistöalueeseen. Alle 20 ha:n suuruisia vesistöjä on yhteensä 183, joista 58 on alle 1 ha:n kokoisia lampia. Suurimmat vesistöt ovat itäosan osa-alueella Enonjärvi* (853 ha), Ylä-Viivajärvi* (290 ha), Löytänä (249 ha), Punajärvi (113 ha) ja Hirvijärvi (105 ha), pohjoisosan osa-alueella Lahnajärvi (249 ha) ja Pääpohjanjärvi (176 ha), kaakkoisosan osa-alueella Iso-Korppinen (135 ha), Ylä-Karankajärvi (108 ha), Päällin (99 ha) ja Luksanjärvi * (95 ha) sekä länsiosan osa-alueella Vahanka (476 ha), Hankajärvi*(286 ha), liiroonjärvi *(281 ha) ja Vahvanen (196 ha). Pisimpiä jokia ovat Lahnajoki, Mustajoki, Heinäjoki, Myllyjoki, Punsanjoki, Vahanganjoki, Sokeajoki ja Vahvasenjoki. (* vesistö ulottuu osittain toisen kunnan alueella)

Suunnittelualueella on yli 1 ha:n järvien ja lampien rantaviivaa on noin 369 km ja jokien rantaviivaa noin 123 km. Rantaviivaa on yhteensä noin 506 km. Kokonaisrantaviiva jakautuu eri osa-alueille seuraavasti:

Osa-alue	Rantaviivan pituus (km)	Osuus kokonaisrantaviivasta (%)
Osa-alue 1 (itäosa)	158	31,2
Osa-alue 2 (pohjoisosa)	78	15,4
Osa-alue 3 (kaakkoisosa)	61	12,1
Osa-alue 4 (länsiosa)	209	41,3
YHTEENSÄ:	506	

Rantaosayleiskaavoitettavalle alueelle on laadittu 19 lainvoimaisia ranta-asetuksia (ent. rantakaavoja)

Suunnittelun rannoilla on yhteensä 524 rakentunutta lomarakennuspaikkaa, joista 106 sijaitsee ranta-asetuskaavoitetulla alueella. Ranta-alueille on muodostunut myös haja-asutusluonteisesti vakituista asutusta. Alueella sijaitsee 76 maatilan talouskeskusta ja 101 omakotitalon rakennuspaikkaa.

Suunnittelualueeseen kuuluvien vesistöjen pinta-ala- ja rantaviivatiedot esitetty liitteessä 2, kaavoitus- ja rakentamistilanne liitteissä 3.1- 3.3, perustietokartat liitteinä 4.1-4.3

2.3 Suunnittelutilanne

2.3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Ne on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. 14.12.2017 valtioneuvosto hyväksyi uudet valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, jotka tulivat voimaan 1.4.2018.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet käsittelevät seuraavia kokonaisuuksia:

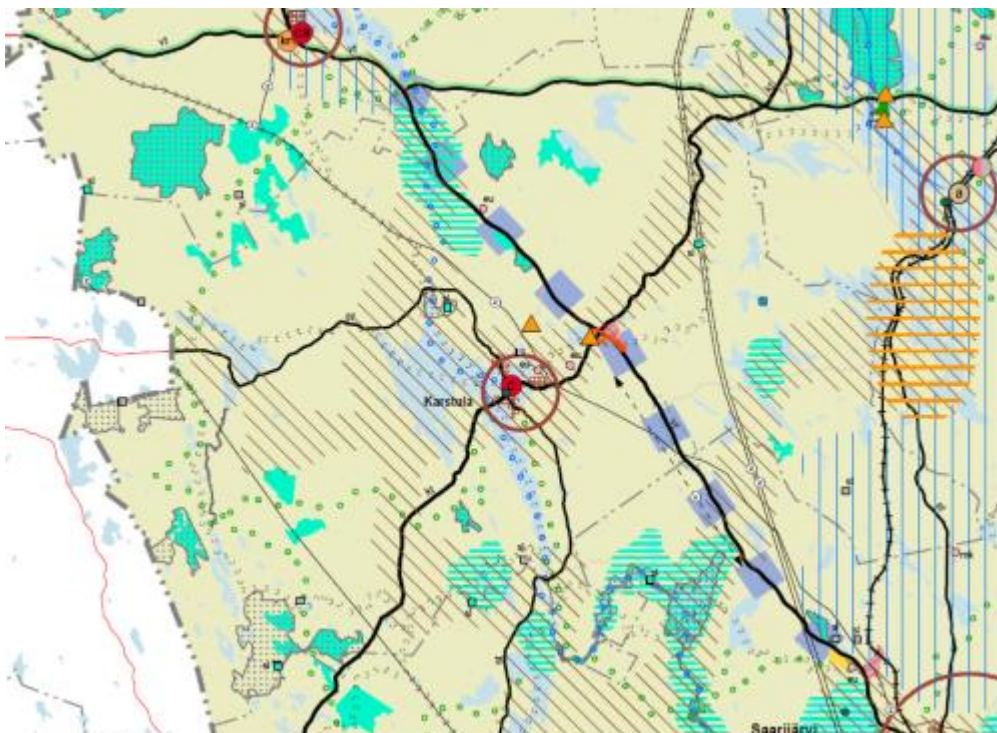
- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Linkki: <https://www.ymparisto.fi/vat>

2.3.2 Maakuntakaava

Suunnittelualue kuuluu Keski-Suomen tarkistetun maakuntakaavan alueeseen, joka on hyväksytty 1.12.2017 ja joka on tullut lainvoimaiseksi 28.1.2020. Keski-Suomen tarkistetun maakuntakaavan perusta on Keski-Suomen Strategian Aluerakenne 2040. Maakuntakaava painottaa maakunnan strategisia tavoitteita ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Kaavan strategiset teemat ja painopisteet ovat biotalous, liikennekäytävät ja kansainväliset yhteydet, asutus- ja rakennus- sekä matkailu ja virkistys. Muut teemat ovat tekninen huolto, luonnonvarat, erityistoiminnot, kulttuuriympäristö ja luonnonsuojelu. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa.

Keski-Suomen liitto on käynnistänyt Keski-Suomen maakuntakaava 2040 laatimisen. Voimassa olevaa maakuntakaavaa on tarkoitus muuttaa kertyneiden muutostarpeiden mukaisesti. Maakuntakaavan päivitys on vireilletulovaiheessa ja voimassa olevan maakuntakaavan muutostarpeet liittyvät tässä vaiheessa seudullisesti merkittävään tuulivoimatuotantoon, liikenteeseen ja hyvinvoinnin aluerakenteeseen. Vireilletulovaiheessa oleva maakuntakaavan päivitys ei vaikuta tämän rantaosayleiskaavan laatimiseen.

Kuva 1. Ote Keski-Suomen tarkistetusta maakuntakaavasta (Lähde: Keski-Suomen liitto).

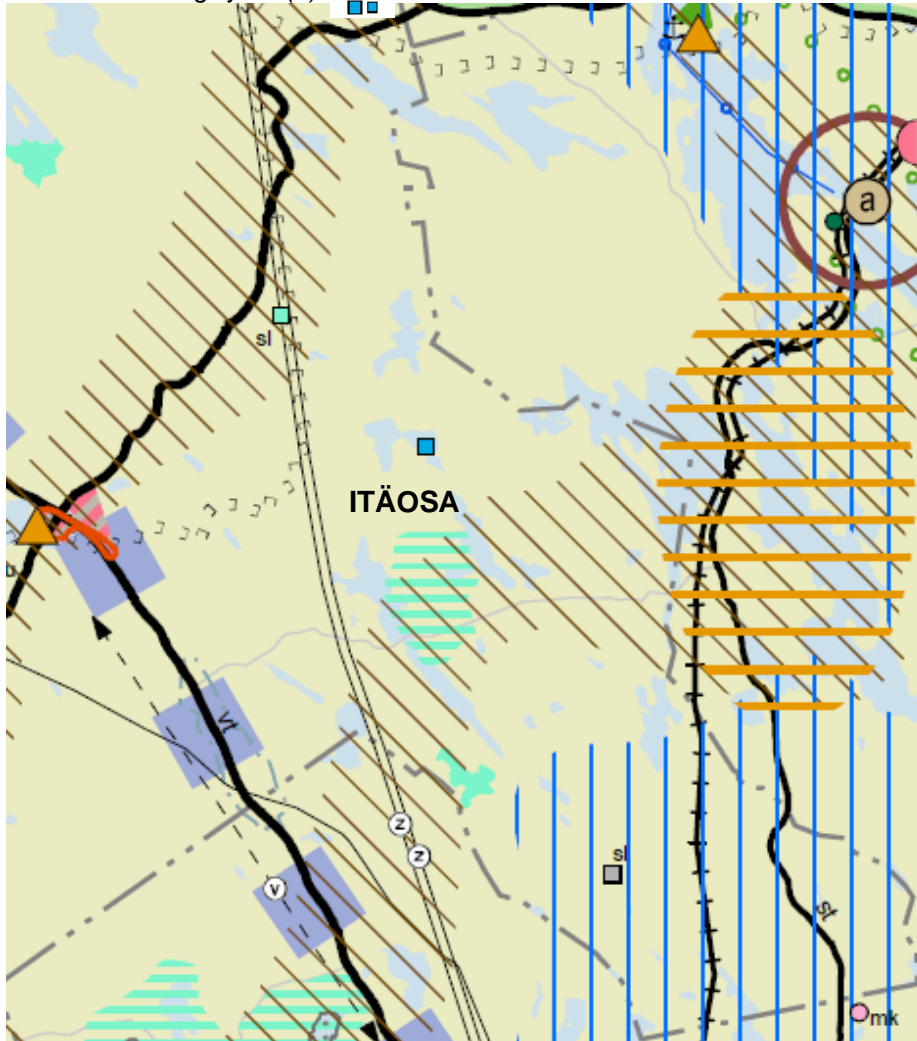
Linkki: Maakuntakaava-aineistot Keski-Suomen liiton internet sivuilta <https://www.keski-suomi.fi/maakuntakaava>

Maakuntakaavakartalla ei ole esitetty maakuntakaavan liiteaineiston alueluettelon mukaisia alueita ja kohteita: paikalliset pohjavesialueet, arvokkaat maa-ainesalueet, mineraaliesiintymien mahdolliset esiintymisalueet, maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt, muinaisjäännökset, arvokkaat geologiset muodostumat, luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät suoalueet, ekologiset vyöhykkeet, hiljaiset alueet, arvokkaat luontokohteet

Suunnittelualueelle tai suunnittelualueen vaikutusalueelle on osoitettu maakuntakaavassa seuraavia aluevarauksia ja merkintöjä (Kuvat 1-4):

Osa-alue 1. (Itäosa)

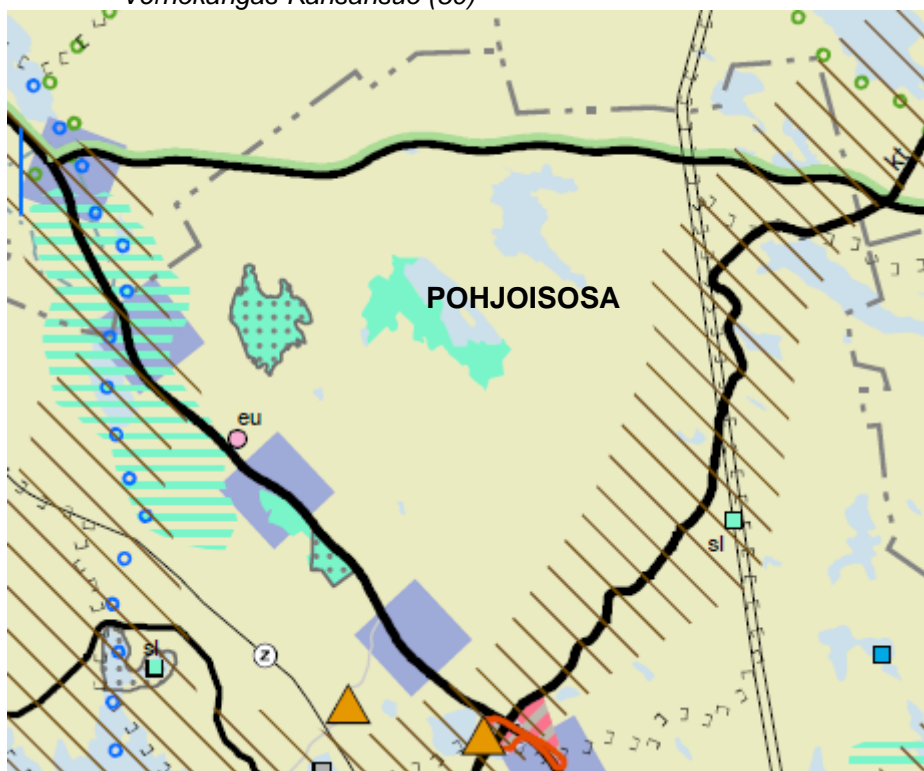
- biotalouteen tukeutuva alue
- valta-/rautatien kehittämisakseli
- valtatie/kantatie (vt/kt)
- Rautatie: Jyväskylä-Haapajärvi
- asumisen ja vapaa-ajan asumisen vetovoima-alue
- matkailun ja virkistyksen vetovoima-alue
- moottorikelkkailureitti
- voimalinja (Z)
- maakunnallinen tärkeä pohjavesialue
kohde: Rillakangas (71)
- kulttuuriympäristön vetovoima-alue
- maakunnallisesti arvokas maisema-alue
kohde: Aho-Vastinki (11)
- suojelualue
kohde: Vastinginjärvi (5)

Kuva 2. Ote Keski-Suomen tarkistetusta maakuntakaavasta (Lähde: Keski-Suomen liitto).

Osa-alue 2. (Pohjoisos)

- biotalouteen tukeutuva alue
- valta-/rautatien kehittämissakseli
- valtatie/kantatie (vt/kt)
- maisema-/matkailutie
- moottorikelkkailureitti
- voimalinja (Z)
- ampuma- ja moottorirata (EU, eu)
- kohde: ampumarata (14), Mätäslammen rata*
- kulttuuriympäristön vetovoima-alue
- maakunnallisesti arvokas maisema-alue
- kohde: Kiminki-Oikari (12)*
- Natura 2000 -alue
- kohde: Kilpisuo (51)*
- Verhokangas (57)*
- luonnonsuojelualue
- kohde: Kantainsuo-Kitinsuo (68)*
- Kilpisuo (69)*
- Verhokangas-Kansansuo (80)*

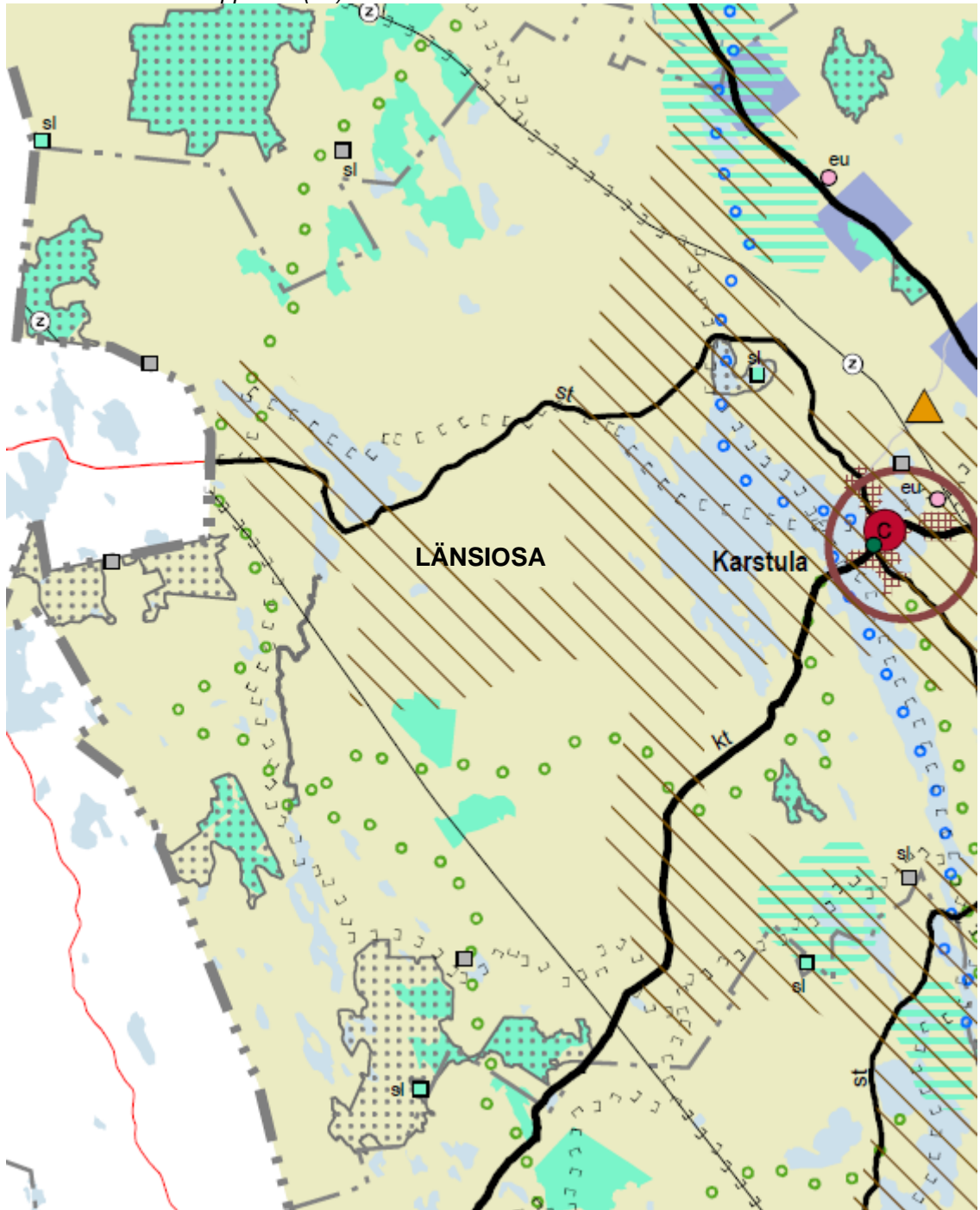

Kuva 3. Ote Keski-Suomen tarkistetusta maakuntakaavasta (Lähde: Keski-Suomen liitto).

Osa-alue 4. (Länsiosa)

- biotalouteen tukeutuva alue
- valtatie/kantatie (vt/kt)
- moottorikelkkailureitti
- ulkoilureitti
- voimalinja (Z)
- kulttuuriympäristön vetovoima-alue
- Natura 2000 -alue
- kohde: Haukisuo - Härkäsuo - Kukkoneva (50)*
- Laihistenneva - Härkäneva - Vahvasenjoki (53)*
- Aittosuo - Leppäsuo - Uitusharju (49)*
- luonnonsuojelualue
- kohde: Haukisuo - Härkäsuo (66)*
- Hornetinneva (67)*
- Pikkuhanhisenneva (126)*
- Pirttikankaanneva - Pirttisuo 2 - Rahkaneva 2 (73)*
- Lehtomäensuo (72)*

Laihistenneva-Vahvasenjoki (71)
Aittosuo-Leppäsuo (64)

Kuva 4. Ote Keski-Suomen tarkistetusta maakuntakaavasta (Lähde: Keski-Suomen liitto).

Osa-alue 3. (Kaakkoisososa)

- biotalouteen tukeutuva alue
 - monipuolinen työpaikka-alue
 - valtatie/kantatie (vt/kt)
 - kaupallinen vyöhyke (km-1)
 - matkailupalvelujen alue, kohde
 - moottorikelkkailureitti
 - ulkoilureitti
 - voimalinja (Z)
 - kulttuuriympäristön vetovoima-alue
 - maakunnallisesti arvokas maisema-alue
- kohde: Luksanjärvi (13)
Saarijärven reitin kulttuurimaisemat (laajennusalueet) (54)
- Natura 2000 -alue
 - kohde: Särkijärvi ja Iso Metsälampi (56)

Ylin (58)

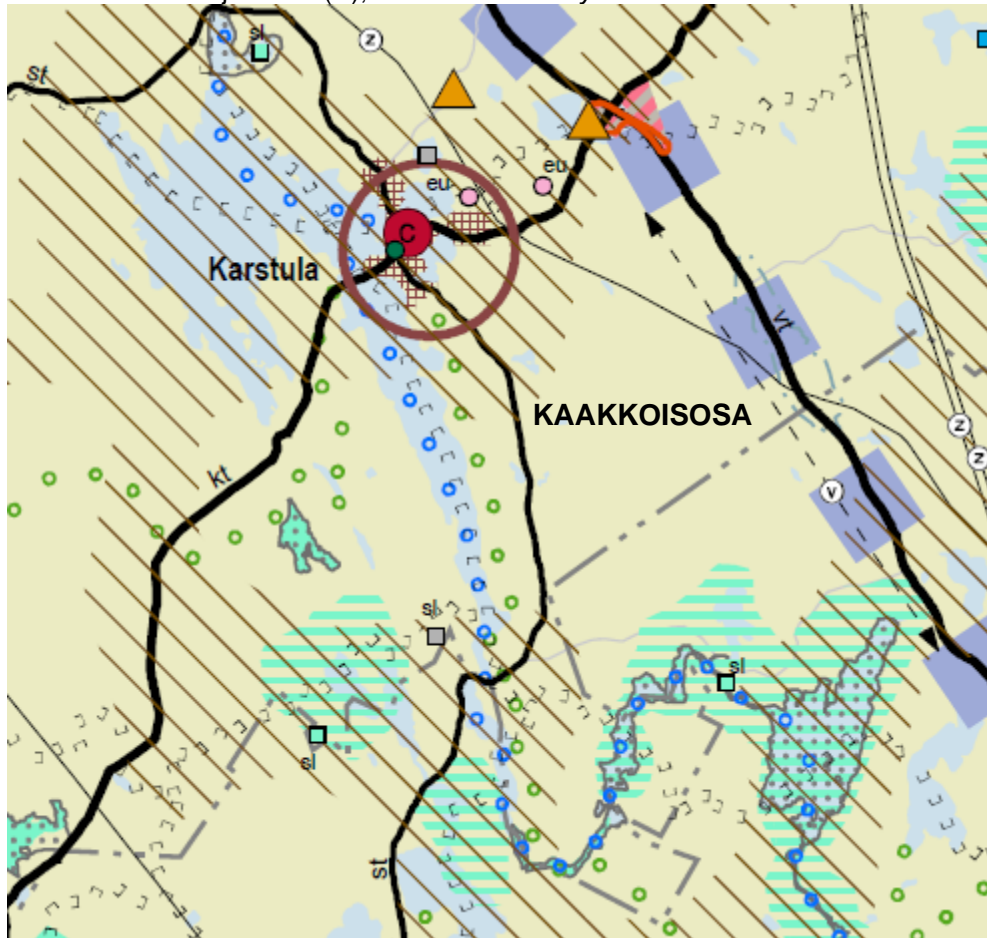
- luonnonsuojelualue

kohde: Särkijärvi - Iso Metsälampi (78)

sl

- keskustatoimintojen alue (C); Karstulan kirkonkylä

Kuva 5. Ote Keski-Suomen tarkistetusta maakuntakaavasta (Lähde: Keski-Suomen liitto).

2.3.2 Yleiskaava

Suunnittelualueelle ei ole aiemmin laadittu yleiskaavoja. Karstulan kunnan alueelle on laadittu 19.5.2003 hyväksytty Saarijärven reitin rantaosayleiskaava. Saarijärven reitin rantaosayleiskaava käsittää Karstulan kunnan keskeisimmän vesistöreitän vesistöt: Oikarinjoki (Karstulan puoleinen osa), Kiminginjärvi, Kiminginjoki, Pääjärvi, Hepolammen itäranta, Heijostenjoki koski-
neen, Pilppuslampi ja Tuhmalammen eteläosa. Lisäksi kaava-alueeseen on sisällytetty luonnonkauniit Iso ja Pieni Vuorijärvi.

Naapurikunnista Saarijärvi ja Pylkönmäki (nykyisin Saarijärveä) sekä Kyyjärvi ovat laatineet rantaosayleiskaavan Saarijärven reitin vesistöille. Nämä kaava-alueet rajautuvat Karstulan kunnan Saarijärven reitin rantaosayleiskaavaan lukuun ottamatta Kyyjärven rantaosayleiskaavaa, joka on laadittu ainoastaan Kyyjärven rannoille.

Karstulan kunnan alueelle on laadittu kolme tuulivoimayleiskaavaa. Koiramäen tuulivoimayleiskaava on tullut voimaan 26.5.2016, Mustalamminmäen tuulivoimayleiskaava on tullut voimaan 1.12.2016 ja Vihisuon tuulivoimayleiskaava on tullut voimaan 6.7.2018. Tuulivoimayleiskaavojen laatimisen yhteydessä on otettu huomioon tämän rantaosayleiskaavan laatiminen mm. tuulivoimayleiskaavojen aluerajauksissa ja tuulivoimayleiskaavojen alueille jääneiden vesistöjen rantarakennusoikeuksien korvauskysymyksissä sekä vaikutusten arvioinnissa. Koiramäen ja Mustalamminmäen tuulivoimayleiskaavojen alueille on haettu poikkeamislupaa 6 + 6 tuulivoimalalle. Poikkeamismenettelyjen yhteydessä on käynnistetty Koiramäen ja Mustalamminmäen tuulivoimayleiskaavojen kaavamuutokset. Molemmilta alueilta poistetaan kaksi tuulivoimalapaikkaa. Vihisuon tuulivoimayleiskaavan alueella on käynnistymässä 9 tuulivoimalan rakentaminen.

Kaavoitustilanne on esitetty liitteissä 3.1-3.3.

2.3.3 Asemakaavat

Suunnittelualue rajautuu Karstulan kirkonkylän asemakaavan alueeseen Päällin- vesistön ranta-alueella. Suunnittelualueella on 19 lainvoimaista ranta-asemakaavaa ja ranta-asemakaavoitettuja rantoja on yhteensä noin 61 km. Ranta-asemakaavoja on laadittu pääasiassa tavanomaisen lomarakentamisen järjestämiseksi. Ranta-asemakaavojen alueilla sijaitsee 106 rakentunutta lomarakennuspaikkaa sekä 109 vielä toteutumaton lomarakennuspaikka ja yksi toteutumaton asuinrakennuspaikka. Lainvoimaisten ranta-asemakaavojen alueilla rantaosayleiskaavassa noudatetaan ranta-asemakaavan mitoitusta ja maankäyttöratkaisua. Ranta-asemakaavat esitetään yleiskaavassa informatiivisesti.

Ranta-asemakaavoja on eniten itäosan osa-alueelle, jonka rannoista 46,5 km on ranta-asemakaavoitettuja. Länsiosan rannoista on ranta-asemakaavoitettu 8,54 km, pohjoisosan rannoista 4,71 km ja kaakkoisosan rannoista 0,86 km. Ranta-asemakaavoja on seuraavilla vesistöillä: Ala-Kastejärvi, Enonjärvi, Hirvijärvi, Iso-Valkeinen, Kortejoki, Kuivuulampi, Kulhanlammit, Kulhanlampi, Lapinjärvi, Löytänä, Mustajoki, Myllyjoki, Pieni-Valkeinen, Punajärvi, Punsanjoki, Pärepuulampi, Saarilampi, Sauna-Uitus, Suolikko, Särkijärvi, Tyräjärvi, Vahanka, Vahvanen, Valkuna, Vehkalampi, Vätilampi-Väljoki ja Ylä-Viivajärvi.

Löytänen itärannan loma-asutus on muodostunut osittain perustuen lääninhallituksen myöntämään alueellisten poikkeamislupaan.

Myllyjoen ranta-alueella sijaitsevan Wanhojen Wehkeiden matkailualueen ranta-asemakaavan muutos ja laajennus on tullut vireille elokuussa 2018 ja hanke on edennyt luonnosvaiheeseen 2019.

Kaavoitustilanne on esitetty liitekartoilla 3.1-3.3

2.3.4 Muut suunnitelmat ja selvitykset

Rakennettu ympäristö

- RKY on Museoviraston laatima inventointi, joka on valtioneuvoston 22.12.2009 päätöksellä otettu maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi rakennetun kulttuuriympäristön osalta 1.1.2010 alkaen.
→ *Suunnittelualueeseen ei kuulu RKY:n mukaisia valtakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä.*
- Keski-Suomen maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt –selvitys (Keski-Suomen museo 2016)
→ *Suunnittelualueella sijaitsee tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsee seuraavat maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt: Aho-Vastingin kylä, Juhola ja Järvelä, Laukanaho ja Vahangan kylänraitti*
- Keski-Suomen museo, Karstulan kunnan rakennusinventointi 1988.
- Rantaosayleiskaavaa varten on laadittu rakennusinventointi (FCG, 2017)
- Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet.
 - Nykyiset valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet on valittu valtioneuvoston periaatepäätöksellä vuonna 1995 perustuen maisema-aluetyöryhmän mietintöön II (66/1992).
 - Keski-Suomen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet 2016 (Keski-Suomen liitto)
→ *Suunnittelualueeseen ei kuulu valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita.*
→ *Suunnittelualueeseen sisältyvät Lapinjärven ranta-alueet sekä osa Löytänen ja Hirvijärven ranta-alueista kuuluvat maakunnallisesti arvokkaaseen Aho-Vastingin maisema-alueeseen. Ja Luksanjärven ranta-alueet ovat osa Luksanjärven maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.*

Arkeologia

- Museoviraston muinaisjäänösrekisteri.
- Rantaosayleiskaavaa varten on laadittu muinaisjäänösinventointi (Mikroliitti Oy, 2007)

Luonnonympäristö ja maisema

Rantaosayleiskaavaa varten on laadittu luonto- ja maisemaselvitys vuonna 2008. Selvitykseen sisältyy luontotyypikartoitus, linnustoselvitys, liito-oravaselvitys ja kulttuurimaisemaselvitys. Luontoselvityksen ovat tehneet Teppo Häyhä ja Sirpa Rautiainen.

Luontoselvityksessä esille tuodut luonto- ja maisemakohteet ja –alueet on esitetty liitekartoilla 6.1-6.3. Koko luontoselvitys on selostuksen erillisenä liitteenä.

Kaavaluonnosvaiheessa laadittiin Natura-arviointi kaavaluonnoksen mukaista maankäyttötarkaisua koskien Pieni-Valkeisen, Vekkaan, Kodantakasen, Uitusjärven ja Ylimen ranta-alueiden osalta (Ahlman Group Oy, 2017)

Kaavaehdotusvaiheessa kaavan selvityksiä täydennettiin viitasammakkoselvityksellä sekä Kärjenlammen luontoselvityksellä (Ympäristöpalvelut Latvasilmu osk, Marjo Pihlaja 2019). Lisäksi luonnontieteelliseltä keskusmuseolta hankittiin sääksen ja muiden petolintujen pesäpaikkatiedot kaava-alueelta.

Luontoselvityksessä esille tuodut viitasammakkojen elinympäristöt on esitetty liitekartoilla 6.1-6.3. Viitasammakkoselvitys ja Kärjenlammen luontoselvitys ovat selostuksen erillisinä liitteinä.

Kantatilaselvitys

Kaavan laatija Ympäristösuunnittelu Oy ja Karstulan kunta ovat laatineet suunnittelun perustaksi kiinteistöjen kantatilaselvityksen. Rantasuunnittelun kantatilan rajaamisajankohtana on käytetty rakennuslain rantakaavasäännösten voimaantulon ajankohtaa 15.10.1969.

Kantatilaselvitys on selostuksen erillisenä liitteenä.

Yleiskaavatyössä hyödynnetään lisäksi mm. seuraavia selvitysaineistoja:

- Suomenselän maakunnallisesti arvokkaat lintualueet, MAALI- hankkeen loppuraportti 2013 (Suomenselän lintutieteellinen yhdistys SSLTY ry)
- Karstulan hankeusjako (Keski-Suomen ELY- keskuksen hakema toimitus Natura 2000-verkoston toteuttamiseksi)
- Valtakunnallisesti arvokkaat moreenimuodostumat (Ympäristöministeriö, SYKE 14/2007)
- Tuuli- ja rantakerrostumat (Ympäristöministeriö, Suomen ympäristökeskus 2012)
- Luonnon ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Keski-Suomessa. (SYKE, Luontoyksikkö. Päivitetty aineisto 25.5.2009)
- Keski-Suomen pienvesiselvitys
- Keski-Suomen pienvesien suojeluohjelma (Lammi 1993)
- Karstulan vesistöjen luontoselvitys (Martikainen 1992)
- Karstulan linnut -kirja (Santtu Ahlman 2006)
- Vahvasenjoen rantayleiskaavan luontoselvitys (Ihantola 1992)
- Keski-Suomen maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet. (Keski-Suomen liitto, Horppila-Jämsä, L. & Salminen, M. 1996).
- Keski-Suomen maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja perinnemaisemien täydennysinventointi. (Keski-Suomen ympäristökeskus 2004-2005)
- Keski-Suomen maakunnallinen maisemaselvitys, maisemallinen osa-aluejako. Keski-Suomen ympäristökeskus, Matleena Muhonen 2005.
- Viestejä maisemassa - keskisuomalainen kulttuuriympäristö (Jäppinen (toim.) 2006)
- Väilivaara, R. 2007. Seutukaavan suojelualueiden nykytilan inventointi. Keski-Suomen liiton julkaisu B 162.
- Kannonkosken, Karstulan, Kivijärven ja Kyyjärven kuntien alueellinen vesihuollon kehittämissuunnitelma, Luonnos 31.1.2012.
- Ympäristöhallinnon paikkatietopalvelu OIVA: mm. luonnonsuojelualueet, Natura-alueet, pohjavesialueet, pintavesien tilatiedot, pilaantuneet maa-alueet ja ympäristön kuormitus.
- Suomen ympäristökeskuksen aineistot
- Metsähallituksen aineistot (mm. alue-ekologinen suunnitelma)
- Keski-Suomen tarkistetun maakuntakaavan selvitysaineistot
- Tuulivoimayleiskaavojen aineistot
- Maantieverkon liikennemelun teoreettinen putkimalli 2019 ja vastaava 2040 liikenne-ennusteeseen pohjautuva malli
- Lintujen uhanalaisuusarvio 2019 (Syke)

2.3.5 Rakennusjärjestys ja ympäristönsuojelumääräykset

Karstulan kunnan rakennusjärjestys on tullut voimaan 1.1.2002.

Karstulan kunnan ympäristönsuojelumääräykset ovat tulleet voimaan 1.2.2008. Ympäristönsuojelumääräyksiä noudatetaan muiden kunnallisten määräysten rinnalla ja tarvittaessa niiden kanssa samanaikaisesti. Tällaisia määräyksiä ovat mm. rakennusjärjestys ja jätehuoltomääräykset. Ympäristönsuojelumääräykset koskevat pääosin jätevesien käsittelyä, ilmapäästöjen rajoittamista sekä meluntorjuntaa.

3.3.6 Rakennuskiellot

Aluetta ei ole määrätty rakennuskieltoon eikä alueelle ole määrätty MRL 128 §:n mukaista toimiperäjoitusta yleiskaavan laatimisen ajaksi.

Kaavoitettavat ranta-alueet kuuluvat MRL 72 §:n mukaisen suunnittelutarpeen piiriin.

Ranta-asemakaavojen alueilla rakennusluvut voidaan myöntää olevien kaavojen perusteella.

2.3.7 Pohjakartta

Rantaosayleiskaavan pohjakarttana on käytetty maanmittauslaitoksen numeerista maastokarttaa vuodelta 2008 ja kiinteistöjen raja-aineistona maanmittauslaitoksen numeerista kiinteistörajakarttaa 10/2018. Kaavan piirtämisessä on hyödynnetty ajantasaista maanmittauslaitoksen maastotietokanta- ja kiinteistöraja-aineistoa.

Rantaosayleiskaavakartta on laadittu kartastokoordinaattijärjestelmässä (KKJ2003) mittakaavassa 1:10000.

3. MAANOMISTUS

Suunnittelualan kiinteistöt ovat pääosin yksityisten henkilöiden omistuksessa. Muita merkittävimpiä maanomistajia ovat metsäyhtiöt, Suomen valtio / Metsähallitus, VAPO sekä Karstulan kunta.

Valtion / Metsähallituksen omistamia alueita on runsaasti kunnan länsiosassa kaavan länsiosan osa-alueella 4, kunnan pohjoisosassa kaavan pohjoisosan osa-alueella 2 sekä kaavan itäosan osa-alueen 1. eteläosassa. Metsähallituksen hallinnoimiin alueisiin kuuluu suojelualueita, Natura 2000- verkoston alueita sekä metsätalouskäytössä olevia alueita. VAPO:n hallinnoimia turvetuotantoalueita on eniten Karstulan länsi- ja pohjoisosissa.

Karstulan kunnan omistamat alueet suunnittelualan rannoilla ovat varsin pienialaisia ja ne ovat usein uimaranta- tai venevalkamakäytössä.

Metsäyhtiöiden maita on eniten kunnan länsiosissa kaavan länsiosan osa-alueen 4 länsi- ja eteläosassa sekä kunnan pohjoisosissa osa-alueella 2.

Maanomistus on esitetty liitekartoilla 3.1-3.3

4. VÄESTÖ, TYÖPAIKAT JA PALVELUT

Karstulan kunnan asukasluku on 3 949 (Tilastokeskus 31.12.2019). Suunnittelualan sijaitsee 101 omakotitaloa ja 76 maatilan talouskeskusta, joista osa on nykyisin vapaa-ajankäytössä. Suurimmat kyläalueet ovat Humppi, Aho-Vastinki, Kiminki, Rantakylä, Vahanka, Vastinki ja Kangasaho.

Kesäasukkaat muodostavat merkittävän väestönosan Karstulan kunnan ja kyläalueiden elinvoimaisuuden kannalta. Tilastokeskuksen 31.12.2016 tiedon mukaan Karstulan kunnassa on 928 kesämökkiä. Tämän rantaosayleiskaavan alueella sijaitsee yhteensä 524 vanhaa lomarakennuspaikkaa, joista 106 on rakentunut perustuen ranta-asemakaavaan.

Karstulan kunnan työpaikoista n. 60 % on palveluelinkeinon työpaikkoja, n. 22 % jalostuksen työpaikkoja ja n. 16 % alkutuotannon työpaikkoja (Tilastokeskus 31.12.2016). Merkittävimpiä työnantajia ovat Karstulan kunta, Honkarakenne Oyj, OnSteel, Finn-Savotta Oy, KA-MU Oy ja MiTek Finland Oy.

Suunnittelualueen peruspalvelut sijaitsevat Karstulan kirkonkylässä. Karstulan kunta tunnetaan korkeatasoisista palveluista niin omille asukkaille, kesäasukkaille kuin vieraillekin.

Suunnittelualueella harjoitetaan lähinnä maa- ja metsätalouselinkeinoja. Alueella toimii myös muutamia matkailu- ja majoituspalveluja tarjoavia yrityksiä ja yksityisiä elinkeinonharjoittajia.

Liitekartat 4.1-4.3

5. TEKNINEN HUOLTO

Karstulan kunnan vesihuoltolaitoksen toinen päätoimiala on talousveden otto, puhdistus ja jakelu. Karstulan vesihuoltolaitos toimittaa talousvettä keskustaaajaman, Humpin, Syrjämäen, Rantakylän, Vahangan, Aho-Vastingin, Isokylän, Oinoskylän, Vastingin, Kangasahon ja Aution alueille. Myös entisten Humpin ja Vastingin vesiosuuskuntien alueet on sulautettu kunnan vesilaitokseen. Talousvesiverkostoon on liittynyt reilut 1500 kiinteistöä. Karstulan kunnan talousvesi otetaan pääasiassa Rallimontun vedenottamosta ja käsitellään Rillakankaan käsittelylaitoksella. Muita tärkeimpiä vedenottoja ovat Pönkä, Vastinki, Kangasaho ja Autio.

Karstulan kunnan alueella toimii myös kaksi vesiosuuskuntaa talousvesiverkostoineen: Kimingin ja Mustapuron vesiosuuskunnat, mutta niiden toiminta ei ulotu suunnittelualueelle. Näiden toimijoiden vesijohtoverkostojen pituus on yhteensä noin 33 km. Karstulan kunnan vesihuoltolaitos huolehtii myös kunnallisesta viemäriverkostosta sekä Kirkonkylän jätevedenpuhdistamon toiminnasta Eerolanpellon teollisuusalueella, lähellä Pääjärven rantaa. Kunnalliseen jätevesiverkostoon on liittynyt lähes 700 kiinteistöä, ja Kirkonkylän jätevedenpuhdistamolla käsitellään n. 200 000-300 000 m³ jätevettä vuodessa (Ympäristönsuojelun tietojärjestelmä, Vahti).

Kiinteistöillä, jotka eivät sijaitse viemäriverkoston toiminta-alueella, on jätevedet käsiteltävä kiinteistökohtaisesti niin, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Suunnittelualueeseen kuuluvilla ranta-alueilla jätevesien käsittely on järjestetty pääosin rakennuspaikkakohtaisesti.

Suunnittelualueen länsiosassa sijaitsee Fingrid Oyj:n 400 kV voimajohto Vihtavuori – Alajärvi. Kaava-alueen keskiosassa sijaitsee Fingridin 110 kV voimajohto Koivisto-Alajärvi. Kaava-alueen itäpuolelle sijoittuvat rinnakkain Fingridin 220 kV voimajohdot Petäjävesi - Nuojua ja Petäjävesi - Haapaveden VL. Fingrid rakentaa parhaillaan uutta voimajohtoa Keski-Suomen Petäjäveden ja Oulujoen Muhoksen välille. Metsälinjaksi nimetty 400 kilovoltin yhteys Petäjävesi-Pyhänselkä rakentuu nykyisen itäpuolisen 220 kV voimajohdon paikalle rantaosayleiskaavan alueella (Fingrid Oyj).

Karstulan kunnan alueelle ja myös suunnittelualueelle on rakentunut kattava jakelujännitteinen sähköverkko. Sähkölinjat on esitetty liitekartoilla 4.1-4.3

6. RAKENNETTU YMPÄRISTÖ

6.1 Kokonaisrakenne

Karstulan kunnan alue on suurelta osin hyvin harvaan asuttua. Kirkonkylä on kunnan alueen merkittävin taajama. Alueen kylät ovat varsin pieniä. Suunnittelualueen rantarakentaminen on keskittynyt pääosin alueen suurimmille vesistöille sekä kirkonkylän ja kylien läheisille ranta-alueille. Myös jokirannat ovat olleet osalla suunnittelualueita suosittuja rakentamisalueita. Vakituinen asuminen muodostuu yksittäisistä maatilojen talouskeskuksista sekä paikoin kirkonkylän läheisille rannoille ja kylien rannoille muodostuneesta omakotitalorakentamisesta.

Lukumääräisesti suurin osa suunnittelualueen vesistöistä on rakentamattomia. Erityisesti alueen pienien vesistöjen ranta-alueet ovat pääosin rakentamattomia.

Rakentamistilanne on esitetty liitekartoilla 3.1-3.3

6.2 Maankäyttö

6.2.1 Lomarakentaminen

Suunnittelualueella on yhteensä 524 vanhaa lomarakennuspaikkaa, joista 106 sijaitsee voimassa olevien ranta-asemakaavojen alueilla. Voimakkaimmin loma-asutus on keskittynyt alueen suurimpien vesistöjen sekä kirkonkylän ja kylien läheisten vesistöjen rannoille. Perinteisesti lomarakennukset sijaitsevat lähes poikkeuksetta omarantaisilla rakennuspaikoilla.

Vapaa-ajan rakentaminen on alkanut suunnittelualueen vesistöjen rannoilla varsin myöhään. Vielä 1960-luvulla lomarakentaminen oli hyvin vähäistä. Laajempi loma-asutuksen leviäminen alueelle ajoittuu 1970-luvulta nykypäivään.

Lomarakentaminen on esitetty liitekartoilla 3.1-3.3

6.2.2 Asuinrakentaminen ja tilakeskukset

Rantaosayleiskaavan alueella on yhteensä 101 asuinrakennuspaikkaa ja 76 maatilan talouskeskuksen aluetta. Tehokkaampi pysyvä asutus on keskittynyt kirkonkylän läheisille ranta-alueille (Iso-Korppinen, Myllyjoki, Ylin, Poukanlampi) ja haja-asutusalueen kylien läheisille ranta-alueille (Aho-Vastinki, Isokylä, Luksanniemi, Kortejärvi, Sahanperä, Vahanka). Muutoin rantojen vakituinen asuminen muodostuu lähinnä yksittäisistä maatilojen talouskeskuksista.

Asuinrakentaminen on esitetty liitekartoilla 3.1-3.3

6.3 Palvelut

Suunnittelualueen julkiset peruspalvelut sijaitsevat Karstulan kirkonkylässä. Suunnittelualueelle sijoittuvilla kyläalueilla on nykyään hyvin vähän peruspalveluja saatavissa. Ainoastaan Vastingin kylällä sijaitsee vanhusten palvelutalo ja päiväkotii.

Suunnittelualueelta löytyy myös matkailupalvelualueita ja -yrittäjiä. Humpin kylällä Iso-Korppisen itärannalla sijaitsee Iso Mies karavaanarialue ja Myllyjoella matkailukeskus Wanhat Wehkeet, jonka palvelutarjonnasta löytyy mm. mökki- ja hotellimajoitusta, camping-alue, automuseo, keilahalli, kokous- ja juhlatilat sekä kesäteatteri. Löytänjärven rannalla sijaitsee entisen Aho-Vastingin koulun alue (Ahoranta), joka on nykyisin Aho-Isokylän kyläyhdistyksen omistuksessa ja toimii vuokrakäytössä majoitus- ja juhlatilana. Iso-Hoikkalammella sijaitsee vuokrakäytössä oleva yksityinen vuokramökki.

Liitekartat 4.1-4.4

6.4 Liikenne

Karstulan kunnan sijainti on liikenteellisesti edullinen. Karstulan läpi kulkee kaakko-luodesuuntainen valtatie 13 (Nuijamaan raja-asema - Kokkola), etelä-pohjoissuuntainen kantatie 58 (Kangasala- Kärsämäki) sekä kantatie 77 (Siilinjärvi - Kyyjärvi), joka on osa keskeistä Suomen itä-länsisuuntaista pääväylää. Valtion ylläpitämät seututiet 636 ja 697 sekä yhdystiet muodostavat kunnan sisäisen liikenteen tieverkon rungon. Pienemmät yksityistiet ja metsäautotiet täydentävät alueen liikenneverkon. Useimpien suunnittelualueen vesistöjen ranta-alueet ovat hyvin saavutettavissa olemassa olevan tiestön kautta.

Karstulan itäosassa kulkee tavaraliikenteen käytössä oleva Jyväskylä–Haapajärvi-rata. Henkilöliikenne loppui rataosuudelta vuonna 1968. Karstulan lähin matkustajaliikenteen rautatieasema on nykyisin Ähtärin Myllymäen seisake noin 55 kilometrin päässä. Jyväskylän matkakeskukselle on matkaa noin 95 kilometriä. Lentoasemista lähin sijaitsee Jyväskylän Tikkakoskella noin 80 kilometrin etäisyydellä.

Suunnittelualueen järviltä ei ole merkittäviä veneilykelpoisia yhteyksiä suurempiin vesistöihin eikä alueen vesistöissä ole virallisia veneväyliä. Pääasiassa alueen veneily on pienveneillä tapahtuvaa vesistöjen vapaa-ajan virkistyskäyttöä. Alueen joet tarjoavat mahdollisuuksia melontaan.

Liitekartat 4.1-4.3

6.5 Maa- ja metsätalous sekä turvetuotanto

Alueen tärkeimpiä elinkeinoja ovat historiallisesti olleet metsätalous ja tervanpoltto. Maataloudessa merkittävä rooli on ollut karjataloudella. Nykyisin suunnittelualueen pääasiallinen maankäyttömuoto on metsätalous. Karstulan viljelyalueet ovat pääsääntöisesti melko pienialaisia, ja pelot sijaitsevat usein vesistöjen äärellä tai ovat suopeltoja. Alueella on yhteensä 76 maatilatalouskeskuksen aluetta, joista ainoastaan osa on nykyisin tuotantokäytössä olevia aktiivitiloja.

Karstulan turvetuotantoalueet sijaitsevat lähinnä kunnan länsiosissa, mutta joitakin turvetuotantoalueita on myös pohjoisosassa. VAPO Oy omistaa seuraavat turvetuotantoalueet suunnittelualueella tai sen välittömässä läheisyydessä: Humpinsuo, Tynnörsuo, Lisätynnörsuo, Keskitalo, Kaijansuo, Lehtosuo, Kivisuo, Kuivalansuo ja Vastinginsuo.

Peltoalueet on esitetty liitekartoilla 4.1-4.3, maatilojen talouskeskukset ja VAPO:n omistamat alueet liitekartoilla 3.1-3.3

6.6 Virkistyskäyttö

Suunnittelualueen virkistysarvo perustuu lähinnä itse vesistöihin, mutta myös ranta-alueet tarjoavat erinomaisia mahdollisuuksia jokamiehenoikeudella tapahtuvaan liikkumiseen. Kalastusalueen vesistöillä on lähinnä kotitarve- ja virkistyskalastusta.

Suunnittelualueen vesistöistä Päälammella, Saarilammella, Vahangalla, Vastinginjärvellä ja Ylä-Viivajärvellä sijaitsee Karstulan kunnan omistamia uimaranta- tai venevalkama-alueita. Alasen koillisrannalla on uimapaikka kunnan vuokraamalla alueella. Löytänän rannalla sijaitsee kyläyhdistyksen omistuksessa oleva Ahorannan uimaranta. Rannoilla on lisäksi joitakin kylien tai talojen yhteisrantoja sekä yksittäisiä muutaman veneen rasietyyppisiä venerantoja.

Karstulan Humpissa valtatie 13:n länsipuolella sijaitsee Iso-Korppisen lintutorni. Iso-Korppisen järvi (130 ha) on peltojen ja rantapusikoiden ympäröimä ja alueella esiintyvä lajisto on runsas ja mielenkiintoinen. Erityisesti muutontarkkailun kannalta torni on varsin suotuisalla paikalla ja näkyvyys on hyvä jokaiseen ilmansuuntaan. Tornista on havaittu mm. meri- ja maakotkia.

Karstulan kunnan alueella sijaitsee valtion pienriistan metsästysalueet Vahanka (6615) Karstulan länsi-luoteisosissa ja Äänekoski (6635) Karstulan kaakkoisosassa. Metsästysalueet koostuvat monista osa-alueista ja ne ulottuvat osittain myös naapurikuntien alueelle. Metsästysalueisiin sisältyy myös suunnittelualueeseen kuuluvien vesistöjen ranta- ja vesialueita. Näistä järvistä isoimpia ovat Joutenjärvi, Kokko-Valkeinen, Teerijärvi, Horo ja Petääjärvi. (Metsähallitus, Eräluvut.fi)

Mätäslammella sijaitsee Karstulan-Kyyjärven riistanhoitoyhdistyksen ampumarata, jota käytetään kivääri- ja haulikkoammuntaan. Ampumaradalla harjoitellaan ja järjestetään ammutakokeita ja kilpailuja.

Virkistyskohteet on esitetty liitekartoilla 4.1-4.3.

6.7 Ympäristön häiriötekijät

Pilaantuneet maa-alueet

Suunnittelualueella tai suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee maaperän tilan tietojärjestelmän kohteet Mätäslammen ampumarata ja kunnan vanha maisemoitu kaatopaikka Leipolammen pohjoispuolella.

Melu ja tärinä

Ajoneuvoliikenne saattaa aiheuttaa meluhäiriötä valtatie 13, kantateiden 58 ja 77, seututeiden 636 ja 697 sekä yhdysteiden läheisillä ranta-alueilla. Mahdollisesta liikennemelusta ei ole käytettävissä melumittaustietoja. Karstulan maantieverkolta on olemassa teoreettinen liikennemelun putkimalli 2019 ja liikenne-ennusteeseen 2040 pohjautuva putkimalli.

Rautatieliikenne saattaa aiheuttaa melu- ja tärinähäiriötä Jyväskylän-Haapajärvi radan läheisillä ranta-alueilla. Mahdollisesta rautatieliikenteen aiheuttamasta melusta tai tärinästä ei ole käytettävissä mittaustietoja.

Mätäs­lam­men ampumaradan käytöstä saattaa aiheutua meluhäiriötä läheisille ranta-alueille.

Turvetuotantoalueet

Suunnittelualueeseen kuuluvien vesistöjen läheisyydessä olevat turvetuotantoalueet saattavat aiheuttaa melu- ja pölyhäiriötä. Turvetuotannosta saattaa aiheutua vaikutuksia myös suunnittelualueen vesistöihin.

Voimajohtoalueet

Suunnittelualueen länsiosassa sijaitsee Fingrid Oyj:n 400 kV voimajohto Vihtavuori – Alajärvi. Kaava-alueen keskiosassa sijaitsee Fingridin 110 kV voimajohto Koivisto-Alajärvi. Kaava-alueen itäpuolelle sijoittuvat rinnakkain Fingridin 220 kV voimajohdot Petäjavesi - Nuojua ja Petäjavesi - Haapaveden VL. Fingrid rakentaa parhaillaan uutta voimajohtoa Keski-Suomen Petäjavesi - Oulujoen Muhoksen välille. Metsälinjaksi nimetty 400 kilovoltin yhteys Petäjavesi-Pyhänselkä rakentuu nykyisen itäpuolisen 220 kV voimajohdon paikalle rantaosayleiskaavan alueella. Voimajohdon rakennustyöt ovat käynnissä ja voimajohdon on tarkoitus olla kokonaisuudessaan valmis syksyllä 2022. Valtioneuvosto myönsi hankkeelle lunastusluvan 13.6.2019. (Fingrid Oyj)

Voimajohtojen lähialueen maankäyttöä rajoittavat voimajohtoalue ja rakennusrajoitusalue. Voimajohdon rakennusrajoitusalue on ehdoton raja, jonka sisäpuolelle ei voi osoittaa rakentamista. Uusissa voimajohdoissa rakennusrajoitusalue on pääsääntöisesti yhtä leveä kuin voimajohtoalue, mutta vanhoissa johdoissa rakennusrajoitusalue voi olla kapeampi. Rantayleiskaavan rakennuskohteiden toteutuksessa ja rakennuksen sijoituksessa täytyy ottaa huomioon voimajohtoalue. Lähtökohtana on, että voimajohtoalueella tai sen läheisyydessä tapahtuva toiminta ei saa olla ristiriidassa ympäristön sähköturvallisuuden kanssa eikä se saa aiheuttaa vaaraa voimajohdon käytölle ja kunnossa pysymiselle (Fingrid Oyj).

7. LUONNONYMPÄRISTÖ JA ERITYISPIIRTEET

7.1 Luonnonympäristön yleispiirteet

Karstulan sijaitsee Suomenselän maisemamaakunnan alueella. Suomenselkä on tärkeä vedenjakajaseutu, joka jakaa vedet Pohjanmaan jokiin ja Kymijoen vesistöön. Kasaumamoreenit näkyvät aaltoilevana maisemassa. Suhteelliset korkeuserot ovat pienet. Karut mäntykankaat ja suot - nevat ja aapasuot - hallitsevat varsin laakeaa ylänköseutua. Harjujaksoja kulkee alueen poikki kaakkoluedesuunnassa. Harjut ovat vanhojen maanteiden pohjia, aikoinaan tärkeitä kulkeutajia. Harjut eivät kuitenkaan erotu maisemassa.

Karstulan maisema-alueet on jaettu Keski-Suomen maakunnallisessa maisemaselvityksessä (2005) kolmeen ryhmään:

A. VEDENKOSKEMATON METSÄYLÄNKÖ (*Karstulan länsiosat*)

Maasto on suhteellisen tasaista ylänköä. Lähes kokonaan vedenkoskemattomaa karua metsäseutua. Alueella ei ole yhdistäviä vesireittejä, jonka takia alue on jäänyt esihistoriallisista ajoista lähtien lähes koskemattomaksi välivyöhykkeeksi. Asutus on sijoittunut moreenimäille. Karu ja soinen maasto ovat rajoittaneet maankäyttöä ja asutuksen leviämistä. Maa-ainekset ovat lajittomattomia, mikä tarjoaa paikoitellen viljaviakin alueita mäkien lämpimillä rinteillä. Monet viljelykset on kuitenkin raivattu suohon tai sijoittuvat pienten ruhjelaaksoissa sijaitsevien järvien rannoilla tai loivilla rinteillä. Maisemassa ne katoavat metsään.

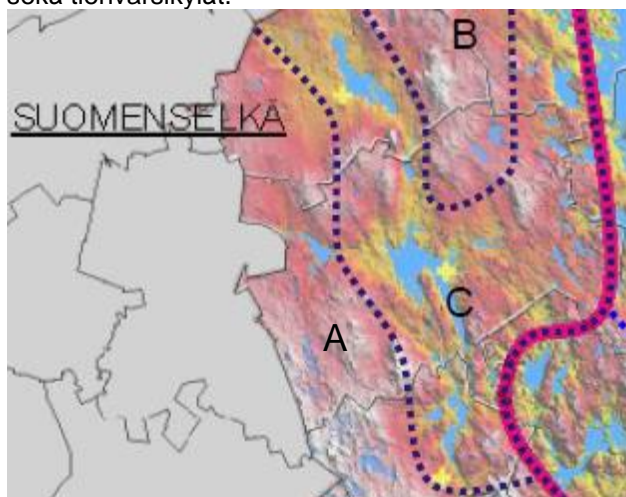
B. HARVAAN ASUTTU KUMPUILEVA SUOYLÄNKÖ (*Karstulan pohjoisosa*)

Suomenselän karuja alueita laajojen soiden luonnehtimia selännealueita. Kuitenkin A:ta rehevämpiä, mikä näkyy muun muassa metsäluonnossa rehevämpinä, sekapuustoisina metsinä. Maasto on loivasti kumpuilevaa tai paikoin tasaista kumpumoreenia. Vähäiset, pienet viljelykset on raivattu soille tai moreenimäille.

C. SUOMENSELÄN VILJELYMAAT (*Karstula*)

Luode-kaakko suuntaisiin murroslaaksoihin, kapeiden pitkulaisten vesistöjen rannoille syntyneet kulttuurialueet. Näiden seutujen halki on ollut maantietyhteydet Pohjanmaalle ja Pohjanmaan jokiin. Alueella on ollut muutamia vauraita talonpoikaistiloja, tyypillisimpinä kuitenkin

karjataloutta harjoittavat pientilat. Alueen kulttuuriympäristöjä luonnehtivat tasaiset pellot, ladot sekä tienvarsikylät.

Kuva. Karstulan maisema-alueiden yleispiirteinen rajaus.
Lähde: Keski-Suomen maakunnallinen maisemaselvitys 2005.

7.2 Maaperä ja rakennuskelpoisuus

Suunnittelualueen kallioperä on suurimmaksi osaksi irtainten maalajien peitossa. Kalliopaljastumia on eri puolilla aluetta, mutta kalliomaiden osuus suunnittelualueen maapinta-alasta on alle 5 %. Tämän takia rantakalliot ovatkin harvinaisia järvien ja lampien rannoilla. (Luonto- ja maisemaselvitys 2008.)

Karstulan maaperä on suurimmaksi osaksi viimeisen jääkauden aikana kallioperästä irronnutta kivennäisainesta. Karstulan merkittävin jäätikköjokisyntyinen muodostuma on luodekaakkosuuntainen pitkittäisharjujakso, jonka pääselänne, Karstulan harju, kulkee vanhan valtatie kohdalla jatkuen Kimingille. Soraotolta säästyneistä harjuista merkittävin on geologisesti erityisen arvokas Uitusharju kunnan lounaisosassa. Harjujen lisäksi geologisesti huomionarvoisia muodostumia ovat suunnittelualueella paikoin tavattavat kumpumoreenit, joita on yleisesti Karstulan länsiosassa. (Luonto- ja maisemaselvitys 2008.)

Turvemaiden osuus on poikkeuksellisen suuri, yli 50 % suunnittelualueen maapinta-alasta. Suot ovat Suomenselän alueelle tunnusomaiseen tapaan verkkomaisesti toisiinsa liittyviä luoteiskaakkosuuntaisia painaumien pohjasoita. (Luonto- ja maisemaselvitys 2008.)

Suunnittelualueen rannat ovat pääosin metsäisiä. Vallitsevia metsiä ovat kuivan ja kuivahkon kankaan metsät. Myös tuoreita kangasmetsiä on etenkin vesistöjen rannoilla ja Karstulan itäosassa Aho-Vastingin ja Vastingin seudulla. Suurempien vesistöjen ranta-alueet ovat rakennuskelpoisuudeltaan pääosin hyviä. Rakentamiseen heikosti soveltuvat rannat ovat usein paikallisia ja pienialaisia alueita. Erityisesti pienten lampien ja järvien rannoilla on paljon notkelmien puustoisia soita sekä vesistöjen rantasoiita. (Luonto- ja maisemaselvitys 2008.)

7.3 Pohjavesialueet

Karstulan kunnan alueelle sijoittuvia I-luokan eli vedenhankintaa varten tärkeitä pohjavesialueita ovat: Pönkä, Kiminki, Vastinki, Kaihlakangas, Autio, Mustapuro, Rantakylä, Uitusharju ja Rillakangas. Heinäjoki ja Haapakangas ovat II-luokan eli vedenhankintaan soveltuvia pohjavesialueita. Karstulan pohjavesialueiden määrällinen ja kemiallinen tila on hyvä. (Taulukko 1, Ympäristöhallinnon OIVA- paikkatietopalvelu). Pohjavesialueet on esitetty liitekartoilla 5.1-5.3.

Taulukko 1. Karstulan pohjavesialueet, luokitus ja antoisuus.

Pohjavesialueen nimi	Luokitus	Antoisuus (m ³ /vrk)
Kaihlakangas	I	150
Uitusharju	I	150
Rillakangas	I	1500

Autio	I	70
Vastinki	I	150
Rantakylä	I	200
Pönkä	I	1000
Kiminki	I	800
Mustapuro	I	20
Heinäjoki	II	700
Haapakangas	II	300

7.4 Järvien vedenlaatu

Keski-Suomen vesiluonnolle on tyypillistä reittivesien runsaus sekä järvien ja lyhyiden joki- ja koskijaksojen vuorottelu. Suuremmat järvet ovat ekologiselta tilaltaan paremmassa kunnossa kuin pienemmät järvet. Vesien tila vaihtelee järvien pinta-alan lisäksi myös alueittain. Joet ovat järviä heikommassa tilassa mm. ihmistoiminnan aiheuttamien jokiuomien muutosten vuoksi. Karstulan vesistöillä on yleisesti turvetuotannon ja metsäojitusten aiheuttamia vedenlaatuongelmia. (Luonto- ja maisemaselvitys 2008, Keski-Suomen ELY-keskus.)

Uusi alustava valtakunnallinen pinta- ja pohjavesien ekologinen tila-arvio on valmistunut 2019. Arviot on tehty vuosina 2012–2017 kerättyjen aineistojen pohjalta (Keski-Suomen ELY-keskus, SYKE.)

Alustavan tila-arvion mukaan suunnittelualueen vesistöistä Enonjärven ekologisen tilan luokitus on erinomainen. Suunnittelualueen ekologiselta luokitukseltaan hyviä vesistöjä ovat ainakin Enojoki-Kummunpuro, Viivajoki-Lahnajoki, Lahnajärvi, Pääpohjanjärvi, Lylyjärvi, Löytänä, Punajärvi, Ala-Kastejärvi, Ylä-Kastejärvi ja Ylä-Viivajärvi. Ekologisen tilan luokitukseltaan tyydyttäviä vesistöjä ovat mm.: Hautakankaan-Vahvasenjoki, Kortejoki-liroonjoki, Hirvijärvi, Kortejärvi, Päällin, Vahanka, Vahvanen ja Valkkuna. Ja välttäviä vesistöjä mm. Iso-Korppinen, Luksanjärvi ja Ylä-Karanka. (Keski-Suomen ELY-keskus, SYKE.)

7.5 Kulttuuriympäristö ja rakennuskanta

Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt

Suunnittelualueelle ei sijoitu valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY 2009).

Maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt

Suunnittelualueelle tai sen lähiympäristöön sijoittuvia Keski-Suomen maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt –selvityksen ja Keski-Suomen tarkistetun maakuntakaavan mukaisia maakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä ovat:

Osa-alue 1. (Itäosa)

Aho-Vastinki

Aho-Vastingin kylän alue sijoittuu kumpuilevaan viljelysmaastoon. Alueella ovat Ahon maakunnallisesti arvokas pihakokonaisuus, Nurmiahon tasapainoinen pihapiiri 1930-50 -luvulta, Peltolan 1800- ja 1900-lukujen vaihteen pihapiiri sekä vuonna 1950 tehty evankeliumiliikkeen rukoushuone. Hieman sivummalla on Karstulalle tyypillinen, vinkkelipohjainen entinen kyläkoulu vuodelta 1903.

Osa-alue 2. (Pohjoisosa)

Laukanaho

Laukanahon pihapiiri sijoittuu mäen päälle viljelysten keskelle hieman sivuun muusta asutuksesta. Laukanaho on monipuolinen kokonaisuus. Pihapiirissä sijaitsevat ennen vuotta 1880 rakennettu päärakennus, näyttävä kaksikerroksinen ja umpirintainen luhtiaitta-puuvaja 1800-luvulta, hirsinen ja kookas navettarakennus vuodelta 1926, talli-kärryliiteri 1920-luvulta, jyvääitta 1800-luvulta, hirsinen saunatupa 1880–1890 -luvulta, riihi 1800-luvulta ja tuulimylly.

Osa-alue 4. (Länsiosa)

Vahangan kylänraitti

Vahangan kylä sijaitsee kapealla kannaksella Vahanka- ja Valkkuna-järvien välissä. Kylänraitti kulkee hieman mutkitellen alueen läpi. Talot asettuvat tien molemmille puolille. Tilat ovat pääasiassa hyvin alkuperäisasuissaan säilyneitä ja maakunnallisesti merkittäviä kokonaisuuksia. Jokisen pohjalaistyyppinen pihapiiri on 1800- ja 1900-lukujen vaihteesta. Muita merkittäviä ovat Koskelan talon pihapiiri, Heikkilän ajallisesti kerroksellinen pihapiiri, Koskisen yhtenäinen pihapiiri ja Siintolan 1930-luvun pihapiiri. Tien varteen sijoittuvat myös Kulmalan, Rasin ja Takalan pienasumukset 1910-1930 -luvulta. Raitin varrella on myös kyläkoulu.

Juhola ja Järvelä

Juholan ja Järvelän lähekkäin sijaitsevat tilat muodostavat hienon pohjalaistyyppisen, maisemallisesti arvokkaan pihakokonaisuuden tien varteen Vahangalla. Juholan kaksikerroksinen päärakennus on 1840-luvulta. Rakennuksen päätyjä on korostettu. Räystäslisät ja ikkunoiden yläkamanat ovat hammaslistoitettuja. Pihapiiriin kuuluu lisäksi aittarivi 1920-luvulta, 1950-luvun saunarakennus, puuliiteri ja lato. Järvelän tilan pihatuparakennus on 1900-luvun alusta, betonitiilinen navetta 1940-luvulta ja vanhasta jyvääitasta tehty sauna, joka sijaitsee lähellä rantaa.

Karstulan kunnan rakennusinventointi (1988):

Inventoinnissa kartoitetut, suunnittelualueella sijaitsevat rakennuskohteet on esitetty seuraavassa taulukossa:

(numerointi on inventoinnin kohdetietojen mukainen)

38	Aho-Vastingin leirikeskus	Aho-Vastinki/Isokylä	Osa-alue 1. (Itäosa)
40	Alapihan tilan pihapiiri	Aho-Vastinki/Isokylä	Osa-alue 1. (Itäosa)
41	Istolan talon pihapiiri	Aho-Vastinki/Isokylä	Osa-alue 1. (Itäosa)
48	Virsulan asuinrakennus	Aho-Vastinki/Isokylä	Osa-alue 1. (Itäosa)
51	Hautakankaan tilan pihapiiri	Autio	Osa-alue 4. (Länsiosa)
52	Mutkalan tuulimylly	Autio	Osa-alue 4. (Länsiosa)
53	Mäkelän tilan vanha asuinrakennus ja aitta	Autio	Osa-alue 4. (Länsiosa)
55	Tienhaaran torpan pihapiiri	Autio	Osa-alue 4. (Länsiosa)
71	Luksanniemen talon päärakennus ja luhti	Kangasaho/ Luksanniemi	Osa-alue 3. (Kaakkoisosa)
126	Jokelan tilan pihapiiri	Oinoskylä	Osa-alue 1. (Itäosa)
160	Naapurin pientilan päärakennus	Rantakylä	Osa-alue 4. (Länsiosa)
171	Vesalan asuinrakennus	Rantakylä	Osa-alue 4. (Länsiosa)
187	Hiljalan pientilan pihapiiri	Vahanka	Osa-alue 4. (Länsiosa)
188	Jokelan talon pihapiiri	Vahanka	Osa-alue 4. (Länsiosa)
189	Juholan talon päärakennus ja pihamiljö	Vahanka	Osa-alue 4. (Länsiosa)
190	Järvelän talon pihamiljö	Vahanka	Osa-alue 4. (Länsiosa)
191	Koskelan talon pihapiiri	Vahanka	Osa-alue 4. (Länsiosa)
192	Koskisen talon päärakennus ja luhtiaitta	Vahanka	Osa-alue 4. (Länsiosa)
194	Rantalalan pientilan pihapiiri	Vahanka	Osa-alue 4. (Länsiosa)
195	Rasin tilan pihapiiri	Vahanka	Osa-alue 4. (Länsiosa)
196	Takalan tilan pihapiiri	Vahanka	Osa-alue 4. (Länsiosa)
216	Visaranta (ent. Lahden koulu)	Vastinki	Osa-alue 1. (Itäosa)

Karstulan kunnan rakennusinventoinnin (1988) tarkistus 2017:

Inventoinnissa kartoitetut, suunnittelualueella sijaitsevat erittäin tärkeät ja paikallisesti tärkeät rakennuskohteet on esitetty seuraavassa taulukossa:

(numerointi on inventoinnin kohdetietojen mukainen)

ERITTÄIN TÄRKEÄT RAKENNUSKOhteET			
38	Aho-Vastingin leirikeskus (ent. koulu) pihapiireineen	Aho-Vastinki/Isokylä	Osa-alue 1. (Itäosa)
40	Alapihan pihapiiri	Aho-Vastinki/Isokylä	Osa-alue 1. (Itäosa)
51	Hautakankaan pihapiiri	Autio	Osa-alue 4. (Länsiosa)
71	Luksanniemen asuinrakennus ja luhtiaitta	Kangasaho/ Luksanniemi	Osa-alue 3. (Kaakkoisosa)
126	Jokelan pihapiiri	Oinoskylä	Osa-alue 1. (Itäosa)

187	Hiljalan pihapiiri	Vahanka	Osa-alue 4. (Länsiosa)
189	Juholan (ent. Kortejärvi) pohjalaistyylinen pääarakennus	Vahanka	Osa-alue 4. (Länsiosa)
190	Järvelän pihamiljö	Vahanka	Osa-alue 4. (Länsiosa)
191	Koskelan (nyk. Jokinen) pihapiiri	Vahanka	Osa-alue 4. (Länsiosa)
192	Koskisen (nyk. Koskela) pääarakennus ja luhti-aitta	Vahanka	Osa-alue 4. (Länsiosa)
194	Ranta-ahon pihapiiri	Vahanka	Osa-alue 4. (Länsiosa)
216	Visaranta (ent. Lahden koulu)	Vastinki	Osa-alue 1. (Itäosa)
PAIKALLISESTI TÄRKEÄT RAKENNUSKOHTEET			
41	Istolan pihapiiri	Aho-Vastinki/Isokylä	Osa-alue 1. (Itäosa)
48	Virsulän asuinrakennus ja pihapiiri	Aho-Vastinki/Isokylä	Osa-alue 1. (Itäosa)
53	Mäkelän asuinrakennus ja aitta	Autio	Osa-alue 4. (Länsiosa)
160	Naapurin (nyk. Onnela) pääarakennus ja pihapiiri	Rantakylä	Osa-alue 4. (Länsiosa)
171	Lampilan (nyk. Vesala) asuinrakennus ja pihapiiri	Rantakylä	Osa-alue 4. (Länsiosa)
188	Jokelan pihapiiri	Vahanka	Osa-alue 4. (Länsiosa)
195	Rasin pihapiiri	Vahanka	Osa-alue 4. (Länsiosa)
196	Takalan pihapiiri	Vahanka	Osa-alue 4. (Länsiosa)

Karstulan kunnan rakennusinventoinnin (1988) täydennysinventointi 2017:

Inventoinnissa kartoitetut, suunnittelualueella sijaitsevat erittäin tärkeät ja paikallisesti tärkeät rakennuskohteet ja -alueet on esitetty seuraavassa taulukossa:
(numerointi on inventoinnin kohdetietojen mukainen)

ERITTÄIN TÄRKEÄT RAKENNUSKOHTEET			
1001	Mutkalan pihapiiri		Osa-alue 4. (Länsiosa)
1018	Humpin talouskeskus		Osa-alue 2. (Pohjoisosa)
1023	Savilahden pihapiiri		Osa-alue 1. (Itäosa)
1014	Sääkslahden pihapiiri		Osa-alue 4. (Länsiosa)
1012	Lankkulahdentie 17, kesämökki		Osa-alue 4. (Länsiosa)
PAIKALLISESTI TÄRKEÄT RAKENNUSKOHTEET			
1002	Rantapellon pihapiiri		Osa-alue 4. (Länsiosa)
1022	Hakapellon pihapiiri		Osa-alue 1. (Itäosa)
1025	Kallioniementie 57, kesämökin pihapiiri		Osa-alue 1. (Itäosa)
1031	Löytänantie 138b, kesämökki		Osa-alue 1. (Itäosa)
1027	Löytänän Kallioniemen pihapiiri		Osa-alue 1. (Itäosa)
1029	Leiritie 2, entisen sekatarvakaupan pihapiiri		Osa-alue 1. (Itäosa)
1007	Valkkunanniemi, kesämökiksi muutettu aitta		Osa-alue 4. (Länsiosa)
1013	Sääkslahdentie 147, pientilan pihapiiri		Osa-alue 4. (Länsiosa)
1033	Kivikon pihapiiri		Osa-alue 3. (Kaakkoisosa)
1035	Lahden asuinrakennukset ja talouskeskus		Osa-alue 3. (Kaakkoisosa)
ERITTÄIN TÄRKEÄT RAKENNUSALUEET			
1030	Löytänän eteläosan kesämökit ja vapaa-ajan asunnot (2 aluetta)		Osa-alue 1. (Itäosa)
1008	Juha-Heikinniemen kesämökit		Osa-alue 4. (Länsiosa)
PAIKALLISESTI TÄRKEÄT RAKENNUSALUEET			
1024	Enonlahti, Kallioniemen kesämökit		Osa-alue 1. (Itäosa)
1004	Kortejärven 1950-luvun pientilamiljö		Osa-alue 4. (Länsiosa)
1011	Sahanperän miljö		Osa-alue 4. (Länsiosa)
1016	Myllyperän miljö		Osa-alue 3. (Kaakkoisosa)
1019	Pääpohjan miljö		Osa-alue 2. (Pohjoisosa)

Maakunnallisesti arvokkaat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet sekä Karstulan kunnan rakennusinventoinnin (1988) tarkistuksen sekä täydennyksen kohteet/alueet on esitetty liitekartoilla 5.1-5.3.

7.6 Arvokkaat maisema-alueet

Suunnittelualueelle ei sijoitu valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita.

Suunnittelualueelle sijoittuu kaksi Keski-Suomen tarkistetun maakuntakaavan mukaista maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita. Maakunnalliset maisema-alueet perustuvat Keski-Suomen liiton julkaisuun *Keski-Suomen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet 2016*. Suunnittelualueeseen sisältyvät Lapinjärven ranta-alueet sekä osa Löytänän ja Hirvijärven ranta-alueista kuuluvat maakunnallisesti arvokkaaseen Aho-Vastingin maisema-alueeseen. Ja Luksanjärven ranta-alueet ovat osa Luksanjärven maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.

Suunnittelualueelle sijoittuvia maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita on kuvattu Keski-Suomen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet 2016- julkaisussa seuraavasti:

Aho-Vastinki, Osa-alue 1. (Itäosa)

Luonnonpiirteet

Maisema-alue sijaitsee luode-kaakkosuuntaisten järvien välisessä laaksossa. Koillisessa alue rajautuu Hirvijärveen ja lounaassa Löytälään (tai Löytänään). Rajauksen sisään jää pieni Lapinjärvi. Maisemarakenteeltaan alue on pienipiirteistä peltoaluetta asutuksineen kahden järven välissä. Alueen kasvillisuus on rehevää, monilajista puustoa peltosaarekkeilla ja teiden varsilla. Maaperä on hiekka- ja sora-moreenia. Kallioperä on porfyryristä graniittia.

Kulttuuripiirteet

Kyseessä on pienipiirteinen maatalousalue, joka sijaitsee kahden vesistön välissä kuitenkin niin, että pääsääntöisesti peltoja ei ole raivattu vesistöön saakka. Asutus on osin vanhaa, mutta myös siirtolaisasutusta löytyy. Rakennukset sijoittuvat nauhamaisesti kylätien varteen. Uutta rakennuskantaa on vähän. Rakennuskanta on keskisuomalaisista maatalouden muovaamaa rakennuskantaa. Alueella ei ole suuria kantatiloja. Koko peltoalue on säilynyt avoimena ja maataloutta harjoittavia tiloja on useita. Karjoja ei ole, maatalous painottuu viljelyyn. Kyläympäristö pihoineen on hoidettua ja elävää ympäristöä. Muutamia yksittäistaloja ja sodan jälkeen syntyneet pientilat tosin ovat rapistumassa. Kylällä on toimiva kyläyhdistys ja oma rukoushuone. Koulua tai kaupallisia palveluita ei ole. Löytänäjärven rannoilla on paljon kesämökkejä ja kylätien tuntumassa on leirikeskus. Alueella on kaksi muinaisjäännettä. Historiallinen hautapaikka Raatossaari ei kuulunut vanhaan aluerajaukseen, mutta uudessa ehdotuksessa se on otettu mukaan. Muinaisjäännes sijaitsee Ahovastingintien varrella, asutusalueella. Raatossaari taas sijaitsee Hirvijärven saareissa, vesistöreitillä. Merkittäviä rakennettuja ympäristöjä ovat Ahon maakunnallisesti arvokas pihakokonaisuus, Nurmiahon pihapiiri 1930-50 -luvulta, Peltolan 1800- ja 1900- lukujen vaihteen pihapiiri ja evankeliumiliikkeen rukoushuone vuodelta 1950. Karstulan entinen kyläkoulu on rakennettu vuonna 1903. Leirikeskus Ahoranta sijaitsee Löytänän rannalla alueen eteläpäässä. Järvien rannoilla on vapaa-ajanasutusta.

Maisemakuva

Aho-Vastinki on elävä kylä, jolla on pitkät kulttuurivaikutteet. Perinteisille vyöhykkeille sijoittunut asutus on yhtenäistä ja sopii maisemaan. Rakennuskanta on pääosin hoidettua ja pellot aktiivisessa käytössä. Maisemakuvaa hallitsee loivasti kumpuileva viljelymaisema ja tasapainoinen rakennuskanta. Teiden varsilla ja peltosaarekkeilla kasvaa monilajista rehevää puustoa, mikä elävöittää maisemaa. Aho-Vastingin kyläympäristö on hoidettua maaseutumaisemaa. Maatalouden jatkuminen on pitänyt vanhan kulttuurimaiseman tuntua hienosti yllä. Maisemallisesti alue on eheä kokonaisuus.

Arviointi

Aho-Vastinki on pienipiirteinen maatalousalue, joka edustaa tyypillistä Suomenselän viljelymaata. Kyseessä on maisemallisesti eheä kokonaisuus.

Luksanjärvi, Osa-alue 3. (Kaakkoisososa)

Luonnonpiirteet

Maisema-alue sijoittuu Luksanjärven muodostaman lahden ympärille. Alueen keskiössä on Luksanjärvi, joka liittyy kaakkoisosastaan Ylä-Karankajärveen. Pellot ovat pääosin asettuneet vesistöjen varsille. Maasto on kumpuilevaa ja pellot ovat myös viettäviä rinnepeltoja. Vanhojen metsien suojeluohjelmaan kuuluva Ruostelähteennevan metsä sijaitsee alueen lounaisrajalla. Maaperä on hiekka- ja sora-moreenia sekä pääasiassa rantojen läheisyydessä hienoa hietaa, liejua ja saraturvetta. Luksanniemellä on myös kalliomaata, sora ja karkeaa hietaa vierekkäisinä muodostumina. Kallioperä on pääosin granodioriittia.

Kulttuuripiirteet

Luksanmäellä on vanhaa 1700-luvulta peräisin olevaa asutusta, muun muassa Luksanmäen (Mäkisen) ja Uutelan tilat. Luksanjärven pohjukassa vanhoja tiloja ovat Lahti ja Suvilahti. Luksanniemi on myös vanha tila ja Mäkelä on sen torppa. Luksanniemen kivikautinen asuinpaikka sijaitsee nykyisen tilakeskuksen tuntumassa. Lahden ja Uutelan tilat eivät enää ole maatalouskäytössä, muuten maatalous on jatkunut elinvoimaisena. Maatalous painottuu tehokkaaseen karjatalouteen. Osa vanhoista rakennuksista on huonossa kunnossa. Sen sijaan Luksanniemen ja Luksanmäen tilojen vanhat rakennukset ovat hyvässä kunnossa. Yleisilmeeltään alue on hoidettua, esimerkiksi joen rantoja on raivattu jättäen kauniita puuryhmiä. Vapaa-ajanasutus Luksanjärven rannoilla on hyvin vähäistä.

Maisemakuva

Näkymät ovat pitkiä ja maasto kumpuilevaa. Suuret tilakeskukset hallitsevat maisemaa. Tilat ovat joko tien varressa tai mäkipaikoilla peltojen keskellä. Paikoitellen rannat ovat melko suljetut rantaniittyjen umpeutumisen johdosta. Taustametsät ovat ehjät. Maisemassa ei juuri ole pieni-piirteistä vaihtelua. Pieniä kesannoituvia peltoja on viljelyksestä jääneiden pientilojen/torppien läheisyydessä. Maisemakuvassa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Rantaniityt eivät enää ole viljelykäytössä. Tärkeimmät näkymät järven yli ovat kuitenkin edelleen avoimet. Kyseessä on aktiivinen, maisemallisesti eheä kokonaisuus, jolla on pitkät kulttuurivaikutteet. Osa vanhasta rakennuskannasta on huonossa kunnossa. Yleisilmeeltään alue on kuitenkin hyvin hoidettua, pellot ovat aktiivisessa käytössä, karjaa on laitumilla. Kylällä ei ole omaa koulua eikä esimerkiksi kylätaloa. Uudempi rakennuskanta sopii maisemaan ja sijoittuu perinteisille vyöhykkeille. Viimeisen kymmenen vuoden ajalta ei juuri ole uudisrakentamista.

Liitteet 5.1-5.3

7.7 Luonnonsuojelualueet

Suunnittelualueella sijaitsee yksi valtion maalla oleva luonnonsuojelualue:

Alue	Tunnus	Vesistö/alue	Sijainti	Osa-alue
Aittosuon soidensuojelualue	SSA090043	Aittolampi, Töyri-lampi	Lounais-Karstula	4. (Länsiosa)

Suunnittelualueella tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsee seuraavat yksityisten mailla olevat suojelualueet:

Alue	Tunnus	Vesistö/alue	Sijainti	Osa-alue
Kilpisuon luonnonsuojelualue	YSA091957	Kilpilampi, Matolampi	Pohjois-Karstula	2. (Pohjoisosa)
Liisanmaan luonnonsuojelualue	YSA243224	Lahnajoki	Pohjois-Karstula	2. (Pohjoisosa)
Leppäsuon luonnonsuojelualue	YSA206790	Sikalampi	Lounais-Karstula	4. (Länsiosa)
Laurin luonnonsuojelualue	YSA200067	Nimetön lampi	13-tien länsipuoli	4. (Länsiosa)
Siltalan luonnonsuojelualue	YSA200624	Nimetön lampi	13-tien länsipuoli	4. (Länsiosa)
Valkkunanranta	YSA237490	Vahvasenjoki	Länsi-Karstula	4. (Länsiosa)
Valkkunanniemi	YSA237491	Vahvasenjoki	Länsi-Karstula	4. (Länsiosa)
Nurminiitty	YSA237196	Vahvasenjoki	Länsi-Karstula	4. (Länsiosa)
Tapiontörmän luonnonsuojelualue	YSA237155	Vahvasenjoki	Länsi-Karstula	4. (Länsiosa)
Myllykosken luonnonsuojelualue	YSA237139	Vahvasenjoki	Länsi-Karstula	4. (Länsiosa)
Koskelan luonnonsuojelualue	YSA200064	Vahvasenjoki	Länsi-Karstula	4. (Länsiosa)
Pamauksen luonnonsuojelualue	YSA097490	Vahvasenjoki	Länsi-Karstula	4. (Länsiosa)
Jokela	YSA097363	Vahvasenjoki	Länsi-Karstula	4. (Länsiosa)
Jokitörmän luonnonsuojelualue	YSA238755	Vahvasenjoki	Länsi-Karstula	4. (Länsiosa)
Vahvasenpään luonnonsuojelualue	YSA204828	Vahvasenkoski, Sompalampi	Länsi-Karstula	4. (Länsiosa)
Tammenmetsän luonnonsuojelualue	YSA207087	Sompalampi	Länsi-Karstula	4. (Länsiosa)
Sekinkyttö	YSA246344	Kortejärvi, Punsanjoki	Länsi-Karstula	4. (Länsiosa)
Iso-Metsälammen luonnonsuojelualue	YSA201052	Iso-Metsälampi	Luksanniemen kylä	3. (Kaakkoisosa)
Mäntykallion luonnonsuojelualue	YSA231627	Ruunalampi	Kaakkois-Karstula	3. (Kaakkoisosa)
Enojoen luonnonsuojelualue	YSA206601	Enojoki	Itä-Karstula	1. (Itäosa)

Suunnittelualueella sijaitsee yksi luonnonsuojelulain 47 §:n mukaisen erityisesti suojeltavan lajin suojelualue:

Alue	Tunnus	Vesistö/alue	Sijainti	Osa-alue
Lahnajoen itukivisammal	ERA237800	Lahnajoki	Pohjois-Karstula	2. (Pohjoisosa)

Maakuntakaavan luonnonsuojelualueet

Keski-Suomen tarkistetussa maakuntakaavassa on osoitettu seuraavat luonnonsuojelualueva-
raukset:

Alue	Vesistö/alue	Osa-alue
Kilpisuo	Kilpilampi, Matolampi	2. (Pohjoisosa)
Kantainsuo-Kitinsuo	Pirttilampi, Pääpohjanjärvi	2. (Pohjoisosa)
Aittosuo-Leppäsuu	Sikalampi, Aittolampi, Töyrilampi	4. (Länsiosa)
Laihistenneva-Vahvasenjoki	Mäennenälampi, Vahvasenjoki, Paunulampi, Sompalampi	4. (Länsiosa)
Lehtomäensuo	Mustalampi	4. (Länsiosa)
Haukisuo-Härkäsuu	Nimetön lampi Punsanjoen länsipuolella	4. (Länsiosa)
Hornetinneva	Heinälampi, Ruuhilampi	4. (Länsiosa)
Pirttikankaanneva-Pirttisuo 2-Rahkaneva 2	Pirttijärvi, Sarantajärvi	4. (Länsiosa)
Pikkuhanhisenneva	Hanhinen	4. (Länsiosa)
Verhokangas-Kansansuo	Kaksi nimetöntä lampea vt 13 länsipuolella	4. (Länsiosa)

Liitteet 5.1-5.3

7.7 Natura 2000 -alueet

Suunnittelualueelle sijoittuvat seuraavat Natura 2000 -verkostoon kuuluvat kohteet:

Osa-alue 2. (Pohjoisosa)

- Kilpisuo (FI0900140) Kimingin kylällä on luonnontilainen keidassuo, jolla on runsas linnusto (247 ha). Toteutustapa: Isl.

Osa-alue 3. (Kaakkoisosa)

- Karstulan eteläosassa sijaitsevat Särkijärvi ja Iso Metsälampi (FI0900051) ovat erillisiä, mutta suhteellisen lähekkäin sijaitsevia ja hyvin samantyyppisiä umpeenkasvavia lintuvesikohteita (111 ha). Toteutustapa: Isl.

- Ylin -järvi (FI0900135) Karstulan keskustan tuntumassa on umpeenkasvava matala järvi, jossa kasvaa edustavia korte-, kaisla-, ruoko- ja isosorsimokasvustoja (40 ha). Toteutustapa: rl ja vl.

Osa-alue 4. (Länsiosa)

- Verhokankaan Natura-alue (FI0900004) sijaitsee Kansansuon ja 13-tien välissä. Alue on puoli-
liksi mäntyvaltaista kangasta ja puoli-
liksi aapasuon reunaosien luonnontilaista rämettä (69 ha).
Toteutustapa: Isl.

- Aittosuo-Leppäsuon-Uitusharjun alue (FI0900005) on Karstulan ja Saarijärven rajalla sijaitseva kangasmaiden, aapasoiden, pienten lampien ja purojen kokonaisuus (1521 ha). Toteutustapa: Isl, rl, ml, mal ja vl.

- Haukisuo-Härkäsuu-Kukkoneva (FI0900093) Karstulan länsiosassa koostuu pitkälti kangas-
metsäsaarekkeiden ja pienvesien kirjavoittamasta aapasuoluonnosta. Erityisen

merkillepantavaa on vesitaloudeltaan luonnontilaisten puustoisten soiden runsaus (2472 ha). Toteutustapa: Karstulan alueiden osalta rl, ml, mal ja vl.

- Laihistenneva-Härkäneva-Vahvasenjoki (FI0900055) on varsin luonnontilaisena säilynyt suo-alue ja sen pohjoispuolella oleva erillinen jokireitti (493 ha). Toteutustapa: Isl, ml ja vl.

Liitteet 5.1-5.3

7.8 Muinaismuistokohteet

Rantaosayleiskaavaa varten on laadittu arkeologinen inventointi vuonna 2007. Tutkimusalueelta tunnettiin ennen inventointia kaikkiaan neljä kiinteää muinaisjäännettä, kaikki kivikautisia asuinpaikkoja. Inventoinnissa 2007 löytyi 7 uutta esihistoriallista asuinpaikkaa. Näiden lisäksi havaittiin useita tervahautoja ja historiallisen ajan talonpohjia, jotka luokiteltiin alustavasti muinaisjäänneksi.

Suunnittelualueelle sijoittuvat seuraavat muinaismuistokohteet:

Osa-alue 1. (Itäosa)

Vehkaniemi

Kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Löytänä -järven pohjoisosassa olevan Vehkaniemen kaakkoiskärjessä. Rauhoitusluokka 2.

Löytänän eteläpää

Historiallisen ajan tervahauta sijaitsee Pitkäjärven eteläpään koillisrannalla, rannan äärellä. Rauhoitusluokka 2.

Lahonmaa

Esihistoriallinen mahdollinen asuinpaikka sijaitsee Särkijärven koillispuolella, Särkipuron suussa, vanhan rantatörmän päällä. Rauhoitusluokka 2.

Ylä-Viivajärvi

Esihistoriallinen asuinpaikka sijaitsee Ylä-Viivajärven pohjoispuolella olevassa Niemelän niemen lounaiskärjessä. Rauhoitusluokka 2.

Ylä-Viivajärvi 2

Historiallisen ajan asuinpaikka sijaitsee Ylä-Viivajärven pohjoispuolella olevassa Niemelän niemen keskellä, laakealla harjanteella ja rinteellä. Rauhoitusluokka 3.

Ylä-Viivajärvi 3

Historiallisen ajan Tervahauta sijaitsee Ylä-Viivajärven pohjoispuolella olevan Niemelän niemen itäpuolella. Rauhoitusluokka 2.

Osa-alue 2. (Pohjoisosa)

Humppi

Alueelta tehty irtolöytö viittaa kivikautiseen asutukseen alueella. Rauhoitusluokka 3.

Oinosenniemi

Esihistorialliset asuinpaikat sijaitsevat Ylä-Kastejärven itärannalla olevan Oinosenniemen kärjessä. Rauhoitusluokka 2.

Ala-Kasteljärvi

Historiallisen ajan sammaloitunut rakennuksen jäännös, jossa kivijalka ja kiukaan raunio, sijaitsee Ala-Kastejärven kaakkoisrannalla. Rauhoitusluokka 2.

Koskenpää

Sammaloituneet rakennuksen jäännökset Koskenpään vanhasta torpasta sijaitsevat Ala-Kastejärven itärannalla puronsuun pohjoispuolella. Moderni, rauhoitusluokka 2.

Levälahti

Historiallisen ajan ehjä tervahauta sijaitsee Ala-Kastejärven itärannalla. Rauhoitusluokka 2.

Osa-alue 3. (Kaakkoisosa)**Humppi-Korppinen**

Korppiseniemien talon vesijättöpellosta tehty irtolöytö viittaa kivikautiseen asutukseen alueella. Rauhoitusluokka 3.

Luksanniemi

Kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Ylä-Karankajärven Luksanniemen itärannalla olevalla itä-länsisuuntaisella harjanteella, Luksanniemen talon itäpuolella. Rauhoitusluokka 2.

Osa-alue 4. (Länsisosa)**Vahanka Ahola**

Kortejärven rannan niityltä tehty irtolöytö viittaa kivikautiseen asuinpaikkaan alueella. Rauhoitusluokka 3.

Vahanka Koskela

Niemensuon niityltä tehty irtolöytö viittaa kivikautiseen asuinpaikkaan alueella. Rauhoitusluokka 3.

Lapinkallio

Vahanganjärven pohjoisrannalla Lapinkangas-nimisen korkean mäkialueen juurella olevassa pienessä kallioisessa niemessä on suppea kivikautinen asuinpaikka. Rauhoitusluokka 1.

Lohilahti

Vahanganjärven eteläpäästä muutama metri vesirajasta tehty irtolöytö viittaa kivikautiseen asutukseen alueella. Rauhoitusluokka 3.

Vahvanen 1

Vahvanen-järven itärannalla olevan laakean niemen pohjoispään länsikärjessä Lahdenperänkankaalla on kivikautinen asuinpaikka. Rauhoitusluokka 2.

Vahvanen 2

Mahdollinen asuinpaikka sijaitsee Vahvanen-järven itärannalla olevassa niemkkeessä, Lahdenperänkankaalla. Rauhoitusluokka 2.

Paasiankytö

Kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Rantakylässä Pääjärven länsirannalta 1,7 km länteen, Vahanganjoen pohjoispuolella. Rauhoitusluokka 1.

Paasiankytö 2

Rantakylässä Paasiankytö-nimiseltä pellolta luoteeseen, kumpareen laen eteläpuoliskolla on kivikautinen asuinpaikka. Rauhoitusluokka 1.

Paasiankytö 3

Rantakylässä Paasiankytö-nimiseltä pellolta pohjoisluoteeseen on metsätien alla ja pohjoispuolella harjanteen kupeessa kivikautinen asuinpaikka. Rauhoitusluokka 2.

Joutenlahti

Historiallisen ajan asuinpaikka sijaitsee Joutenjärven keskiosan itärannalla olevassa niemessä, rantakallion laella. Rauhoitusluokka 2.

Vahvasenkoski

Historiallisen ajan asuinpaikka sijaitsee Vahvanen-järven pohjoispäästä 110 m pohjoiseen Vahvasenkosken itärannalla, korkean jokitorjän päällä. Rauhoitusluokka 2.

Alasensaari

Historiallisen ajan tervahauta sijaitsee Alasen järven Alasensaaren eteläpään itärannalla. Rauhoitusluokka 2.

Tildanharju

Historiallisen ajan tervahauta sijaitsee Alasen järven itärannalla, Tildanharjun pohjoispäässä, mökkkien risteyksen eteläpuolella. Rauhoitusluokka 2.

Liitteet 5.1-5.3**8. LUONTO- JA MAISEMASELVITYKSET**

Yleiskaavoitusta varten on laadittu luonto- ja maisemaselvitys vuonna 2008 (Häyhä, T. ja Rautainen, S.). Luonto- ja maisemaselvityksen avulla on tuotettu ja koottu tietoa alueen luonnonympäristöstä sekä maisema-arvoista. Selvitykseen sisältyy luontotyyppikartoitus, linnustonselvityksiä, liito-oravaselvitys ja kulttuurimaisemaselvitys.

Lajistotietojen, pinta-alan, luonnontilan ja edustavuuden perusteella kullekin arvokkaalle ja huomionarvoiselle kohteelle määritettiin luontoselvityksessä luonnonsuojellista arvoa kuvastava arvoluokka. Merkittäviä luonto- tai maisema-arvoja sisältävät alueet on jaettu arvokkaihin ja huomionarvoisiin erotukseksi tavanomaisista rannoista. Arvoluokituksessa on sovellettu perinnetähtäimien luontotyyppikohteiden seitsemänasteista arvoluokitusta (Pykälä ym. 1994):

P- = lähiympäristöstä poikkeava kohde
 P = paikallisesti arvokas
 P+ = paikallisesti arvokas, lähellä maakunnallista tasoa
 M- = maakunnallisesti arvokas, puutteita luonnontilassa
 M = maakunnallisesti arvokas
 M+ = maakunnallisesti arvokas, lähellä valtakunnallista tasoa
 V = valtakunnallisesti arvokas

Kaavaluonnosvaiheessa laadittiin Natura-arviointi kaavaluonnoksen mukaista maankäyttökäytös koskien Pieni-Valkeisen, Vekkaan, Kodantakasen, Uitusjärven ja Ylimen ranta-alueiden osalta (Ahlman Group Oy, 2017). Aineisto on salainen eikä sitä liitetä kaava-asiakirjoihin.

Kaavaehdotusvaiheessa kaavan selvityksiä täydennettiin viitasammakkoselvityksellä sekä Kärjenlammen luontoselvityksellä (Ympäristöpalvelut Latvasilmu osk, Marjo Pihlaja 2019). Lisäksi luonnontieteelliseltä keskusmuseolta hankittiin sääksen ja muiden petolintujen pesäpaikkatiedot kaava-alueelta.

Luonto- ja maisemaselvityksen 2008 arvokkaat ja huomionarvoiset ranta-alueet:

(numerointi on luontoselvityksen kohdenumeroinnin mukainen)

Osa-alue 1. (Itäosa)

ALUE	ARVO	ERITYISARVOT
68 Lahonmaan rantasuot	P+	kasvisto, kasvillisuus
70 Mustakankaan lohkariekkö	P-	kasvillisuus
71 Kuikkasaari-Sammonniemi	P-	maisema, linnusto
72 Peurasaari	P-	maisema, linnusto
73 Kallioahon korpi	P-	kasvillisuus
74 Liejuneva	P-	kasvillisuus
75 Mustasaari	P-	maisema
76 Mustalahden lähdepuro	P-	kasvillisuus
94 Haukilampi	P	linnusto
95 Haltinlahden pohjukka	P-	suokasvillisuus
96 Haltinlahden länsiranta	P-	kääpäesiintymät
97 Martinmäki	P-	maisemakohde
98 Iso- ja Pieni-Valkeinen	P+	pienvedet, maisema
99 Tyttölampi	P	pienvesi
100 Huuhkaisvuori	P	maisema, kasvillisuus

101 Mustasaari	P	linnusto, maisema
102 Lammassaaren rannat	P	kasvillisuus, kasvisto
103 Enonpään lähde	P+	pienvesi
104 Mölymäen metsä	P	liito-orava, pienvesi
105 Isosaaren luoteiskärki	P-	maisema, linnusto
106 Isosaaren pohjoiskärki	P-	maisema, linnusto
107 Isosaaren eteläkärki	P-	maisema
108 Pienipuoli	M	linnusto
109 Isokylän ranta-alueet	P+	kulttuurimaisema-alue, linnusto
110 Enojoki	P+	kasvillisuus, kasvisto
111 Hakovuori	P+	maisema, kasvillisuus
112 Lapinkankaan rantametsä	P	luonnonmetsä, liito-orava
113 Tokkolahden rantametä	P-	luonnonmetsälaikku, liito-orava
114 Raatosaari	P-	maisema, kulttuurihistoria
115 Lapinmylly	P-	kasvisto
116 Hakojärven kallioniemi	P-	maisema
117 Aho-Vastingin kylä	M	kulttuurimaisema-alue
118 Heinäsaari-Kaakasaari	P-	maisema, linnusto
119 Puteroisen räme	P-	kasvillisuus
120 Kinnusen rantapelot	P-	maisemakohde
121 Rantalanlahden lähde	P-	kasvillisuus
122 Vanha mänty	P-	maisemapuu
123 Suojärvi	M+	linnusto
124 Salmijärven alue	P	linnusto, kasvillisuus
125 Nihilampi	P+	kasvillisuus, maisema
126 Koppelniemi	P-	maisema
127 Punajärven rantaluhdat	P-	kasvillisuus
128 Pieni Päälampi	V	linnusto, kasvisto, luonnonmetsä
129 Päälammen suo	P	suokasvillisuus
130 Päälammen metsä	P	luonnonmetsä, linnusto
131 Lehtolammen rantasuot	P+	kasvillisuus, kasvisto
132 Saarilammen pohjoisranta	P	kasvillisuus, kasvisto
133 Hoikanlammit	P	kasvillisuus, kasvisto, linnusto
134 Vasikkalahden alue	P	kasvillisuus, kasvisto, maisema
135 Tervasalmen suo	P-	kasvillisuus
136 Kummunlammen korpi	P-	kasvillisuus
137 Mätäsjärven räme	P-	kasvillisuus, maisema
138 Mätäsjärven rantakallio	P-	maisema, kasvillisuus
139 Horon rannat	P	luonnonmaisema-alue, kasvillisuus
140 Petääjärven petäjät	P-	luonnonmuistomerkki
141 Isosuon alue	P	kasvillisuus, linnusto
142 Lähteelä	P	liito-orava, kasvillisuus
143 Valkolampi	P	harjulampi
144 Pukkikallio	P-	maisema
145 Ristijärven rantakallio	P-	maisema, kasvillisuus
146 Untamon luoteispää	P-	linnusto, suokasvillisuus
149 Heinäjoen lähteiköt	P-	kasvillisuus

Osa-alue 2. (Pohjoisosa)

ALUE	ARVO	ERITYISARVOT
65 Paloniemi-Kortejoki	M+	luonnonmetsä, suokasvillisuus
66 Vänilampi	P	linnusto, lohkareikko, suo
67 Vehkalammen eteläranta	P-	kasvisto
69 Mustajoen rannat	P-	luonnonmetsälaikut, liito-orava
77 Palolahti	P	liito-orava
78 Lahnajärven saaret	P	maisema, linnusto
79 Raaninkankaan korpi	P	suokasvillisuus
80 Ahonniemi	P-	luonnonmetsä
81 Vehkalampi	P-	pienvesi, linnusto
82 Kortelahden pohjukka	P-	kasvillisuus
83 Puronsuunsaari	P-	linnusto, maisema
84 Myllyjoen koski	P-	pienvesi, vanhan metsän laikku
85 Kitinsuo-Liejunlahti	M	linnusto, kasvillisuus, kasvisto
86 Koivusaaren karikko	P-	linnusto, maisema
87 Mustalampi	P-	linnusto, suokasvillisuus
88 Kilpisuo	V	eläimistö, suokasvillisuus
90 Mätäslampi	M-	linnusto, kasvillisuus
92 Päälampi	P-	linnusto
148 Salintuvan laidun	P-	maisema, kasvillisuus

Osa-alue 3. (Kaakkoisosa)

ALUE	ARVO	ERITYISARVOT
53 Karsatin rantasuot	P	kasvillisuus, linnusto
55 Särkijärvi	V	linnusto, kasvillisuus
56 Iso Metsälampi	V	linnusto, kasvillisuus
57 Luksanmäki-Luksanniemi	M	kulttuurimaisema-alue, linnusto
58 Kulhanlampi	P	pienvesi, suokasvillisuus, linnusto
147 Iso-Korppinen	V	linnusto
150 Lehtolan metsä	P-	liito-orava
151 Laasasenkydön metsä	P-	liito-orava
152 Pieni-Korppinen	M	linnusto
153 Ylin	M	linnusto
154 Myllyjoen varsi	P+	kulttuurimaisema
155 Ylimensalmi	P	liito-orava
156 Mustalammen lähteikkö	P	kasvisto, pienvesi
157 Ruunalampi	P	linnusto
158 Kierälampi	P-	linnusto, suokasvillisuus

Osa-alue 4. (Länsiosa)

ALUE	ARVO	ERITYISARVOT
1 Kotajärven metsä	P+	luonnonmetsä, linnusto
2 Kotakorpi	P	pienvesi, suokasvillisuus
3 Lieholammen lähteet	P-	pienvedet, kasvisto
4 Pirttijärven rantasuot	P-	linnusto, suokasvillisuus
5 Hanhisen rantasuot	P-	kasvillisuus
6 Teerijärven kumpumoreeni	V	geologia, maisema
7 Sarantajärvi	P	lintuvesi
8 Kaijanjärven kallioalue	P-	geologia, maisema
9 Kaijanjärven saari	P-	linnusto
10 Punsankoski-Saarikoski	P+	kasvillisuus, kasvisto, linnusto
11 Saarikkomäenkangas	P	kasvillisuus, kasvisto
12 Punsanjoen kosket	P	kasvisto, linnusto
13 Koivulehdon rantametsikkö	P-	linnusto
14 Lehtosaari-Halkoniemi	M-	maisema, luonnonmetsä
15 Vahangan kylänraitti	P+	rakennettu kulttuurimaisema
16 Leväahon lähde	P+	kasvillisuus
17 Vahangan matalikot	P	linnusto
18 Koskelanjoen rantametsä	P-	liito-orava
19 Varissaari-Lankkuniemi	P	linnusto, kasvisto
20 Tervaniemen lähde	P-	kasvillisuus
21 Salmenperänkydön neva	P-	kasvillisuus
22 Sääkslahti, Ranta-aho	P-	maisemakohteet
23 Lapinkallio	P-	maisemakohde
24 Valkkunan eteläpää	P-	linnusto
25 Vahvasenjoki	V	kasvillisuus, kasvisto, eläimistö
26 Kukkonevan lammet	M	linnusto, kasvillisuus
27 Joutenjärvi	P+	linnusto
28 Ylä-Kaijalampi	P	linnusto, kasvillisuus
29 Peurakankaan metsä	P-	linnusto, luonnonmetsä
30 Uitusharju-Rummakko	M+	geologia, kasvillisuus, kasvisto, linnusto
31 Lehtosuo	M-	linnusto, kasvillisuus
32 Levälampi	P-	linnusto, kasvillisuus
33 Uitusjärven rantasuo	P-	kasvillisuus
34 Vihilampi	M	kasvillisuus, linnusto
35 Naapurinlampi	P+	linnusto, humusvesi
36 Vahvasen saaret	P-	maisema, linnusto
37 Karahkapuro	P-	kasvillisuus
38 Hautakankaanjoki	P-	kasvillisuus
39 Laihistenneva-Härkäneva	V	suokasvillisuus, linnusto
40 Lehtolammen suo	P	suokasvillisuus
41 Haukilammen pohjoisosa	P	linnusto
42 Kodantakanen	V	humusvesi, kasvisto, maisema
43 Vekkaa	M	humusvesi, maisema
44 Koijärvi	M-	linnusto
45 Kauhalampi	P+	humusvesi, purot
46 Mutkalan ranta	P	liito-orava, kasvillisuus
47 Eteläahon ranta	P-	liito-orava
48 Haukilampi	P-	pienvesi
49 Alasensaaren ranta	P-	linnusto, maisema

50 Kalliolahti	P-	maisemakohde, kasvillisuus
51 Aittolampi-Töyrilampi	V	pienvedet
52 Nytkimenjärvi	P	linnusto, kasvisto
54 Pahkalampi	P	pienvesi
59 Tohtaanlampi	P+	linnusto
60 Isokoski	P+	rantametsä, linnusto, maisema
61 Salmenniemi	P	liito-orava, linnusto
62 Paasiankoski	P-	eläimistö
63 Paasiankytö	P-	lehtipuumetsä
64 Myllysuu	P-	linnusto
89 Kansansuo-Verhokangas	M	suokasvillisuus, luonnonmetsä, linnusto
91 Hoikkajärvi	P	linnusto
93 Kankkulampi	P-	kasvillisuus

Luonto- ja maisemaselvitys on selostuksen erillisenä liitteenä.

Luontoinventoinnin arvokkaat ja huomionarvoiset kohteet on esitetty yhteenvetona liitekartoilla 6.1-6.3

Viitasammakkoselvitys

Viitasammakkoselvityksen maastoselvitys kohdennettiin sellaisille kaava-alueen rannoille, joilla paikkatietoaineistojen perusteella voi esiintyä viitasammakoille soveliaista elinympäristöä ja joiden yhteyteen on tavoitteena sijoittaa uusia rakennuspaikkoja. Kaikki ennakkotarkastelussa soveliaiksi arvioidut kohteet kartoitettiin 8.-20.5.2019 välisenä aikana iltayön ja aamun tunteina, jolloin sammakoiden soidin on aktiivisimmillaan (Ympäristöpalvelut Latvasilmu osk, Marjo Pihlaja 2019).

Viitasammakkoselvityksessä viitasammakoiden elinalueita (suojeluperusteena olevat lisääntymispaikat) löytyi ainakin seuraavilta vesistöiltä: Mustalampi (pohjoinen osa-alue), Mätäslampi, Iso-Korppinen, Jyskylampi, Korvenlampi, Mustalampi ja Valkolampi, Ylin ja Päällin, Joutenlampi, Kurikkalammet, Ruunalampi, Vasikkalampi, Poukanlampi(Ruunuvedenlahti), Untamo, Sarantajärvi, Pirttijärvi, Valkkuna, Pärepuulampi, Mustalampi (länsiosan osa-alue), Koijärvi, Vahvanen, Ylä-Kaijanlampi, Tohtaanlampi, Murtolampi ja Särkijärvi.

Viitasammakkoselvityksessä esille tuodut viitasammakkojen elinympäristöt on esitetty liitekartoilla 6.1-6.3. Viitasammakkoselvitys on selostuksen erillisenä liitteenä.

9. OSAYLEISKAAVOITUKSEN TAVOITTEET

9.1 Ohjausvaikutus

Oikeusvaikutteisen rantaosayleiskaavan perusteella Karstulan kunta voi myöntää rakennuslupa-alueen tavanomaiselle loma- ja asuinrakentamiselle. Osayleiskaava ohjaa ranta-asemakaavoitusta, yksittäisiä poikkeamislupia ja muuta maankäyttöä. Suunnittelualueen syvyytenä käytetään luonnollisia maisema-, maastonmuoto- yms. rajauksia.

Tavoitteena on, että poikkeamislupien tarve ja ranta-asemakaavojen laatimistarve vähenee merkittävästi osayleiskaavan valmistumisen jälkeen.

Maanomistajien tasapuolinen kohtelu ja yleiset tarpeet on jo huomioitu yleiskaavassa, joten näitä seikkoja ei tarvitse erikseen joka hankkeen yhteydessä selvittää.

9.2 Yleistavoitteet

Ranta-alueen rakentamishankkeen käsittely on usein hankalaa ja aikaa vievää niin rakentamista suunnittelevalle kuin viranomaistahoillekin. Rakennuspaikan ostamiseen ranta-alueilla liittyy aina riski. Edessä ovat kysymykset rakennusluvnan saamisesta, poikkeamisluvan hakemisesta tai ranta-asemakaavan laatimisesta.

Julkisella taholla on omat odotukset rantojen käytön suunnittelulle. Julkista tahoa kiinnostavat vapaan rannan osuudet, luonnonympäristön ja rakennetun ympäristön erityisarvojen huomioiminen ja turvaaminen, vesiensuojelu, tulvavaaran huomioiminen, virkistyskäyttöalueet esim. uimapaidat ja venevalkammat, maatalouden, kalastuksen ja pysyvän asutuksen tarpeet sekä niiden yhteensovittaminen.

Rantojen suunnittelun eräs keskeisin tavoite on pyrkimys **maanomistajien tasapuoliseen kohteluun** rakennusoikeutta jaettaessa olosuhteiltaan samankaltaisilla ranta-alueilla. Vanha rantarakentaminen on jakautunut usein epätasaisesti. Osa tiloista on hyödyntänyt rantoja rakentamiseen nykyisten ranta-alueiden suunnittelu- ja mitoitusperusteiden mukaan tarkasteltaessa ylitsehuokaasti ja osa tiloista ei ole käyttänyt rantarakennusoikeutta lainkaan. Rantayleiskaavalla saadaan rantarakentamiseen selvät pelisäännöt, jolloin rantoja voidaan jatkossa rakentaa suunnitellusti ja tarpeen mukaan.

Tämän rantaosayleiskaavatyön yhtenä päätavoitteena on turvata maanomistajien mahdollisimman tasapuolinen kohtelu rakentamisalueiden mitoituksessa ja rakennusoikeutta määrittäessä ominaisuuksiltaan samankaltaisilla ranta-alueilla.

Yleiset tarpeet liittyvät lähinnä erilaiseen virkistyskäyttöön. Tässä yhteydessä on huomioitava mm. vapaan rannan osuudet, liikkuvan virkistysalueet, luonnonsuojelu, kalastuksen sekä maa- ja metsätalouden tarpeet.

Yleiskaavan päätehtävät ranta-alueilla voidaan lyhyesti kiteyttää seuraavasti:

Rantayleiskaava sovittaa yhteen ranta-alueisiin kohdistuvat intressit, helpottaa rakentamista koskevaa päätöksentekoa, huolehtii maanomistajien tasapuolisesta kohtelusta ja myös varmistaa sen, etteivät yleiset tarpeet unohdu.

Vapaan rannan osuus

Ranta-alueen osalta pyritään säilyttämään tarpeellinen määrä rakentamiselta vapaita ranta-alueita. Rakentamattomia rannanosia pyritään osoittamaan siten, että niillä on käytännössä merkitystä rantautumiseen, jokamiehenoikeuden kannalta.

Vapaan rannan sijoittelussa pyritään myös siihen, että maisemallisesti arat kohteet jäävät rakentamatta. Tällaisia kohteita ovat mm. suojattomat niemi- ja salmialueet sekä ranta-alueille ulottuvat pellot. Tässä on huomattava kuitenkin se yleiskaavan pääperiaate, että olemassa oleva rakennuspaikka huomioidaan ja vahvistetaan kaavassa. **Rakennettu rakennuspaikka ei poisteta.**

Rakentamattomaksi pyritään jättämään vähintään 50 % emätilan luonnollisesta rantaviivasta. Tavoitteena on osoittaa jokaista rantaviivakilometriä kohden mairinnousukelpoinen vähintään 250 metrin levyinen yhtenäinen rakentamisesta vapaa rantaosuus tai jokaista kahta kilometriä kohden yksi vähintään 500 metrin levyinen vapaa rantaosuus.

9.3 Valtakunnalliset- ja maakunnalliset tavoitteet

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa yleiskaavaa. Yleiskaavassa huomioidaan maakuntakaavan asettamat maankäyttötavoitteet. Yleiskaava tarkentaa maakuntakaavan asettamia maankäyttötavoitteita perustuen yleiskaavan selvitysaineistoihin ja yksityiskohtaisempaan suunnittelutarkkuuteen.

9.4 Yleiskaavan selvitysaineistojen asettamat tavoitteet

Luonto- ja maisemaselvitys

Yleiskaavan luonto- ja maisemaselvityksessä arvokkaiksi inventoidut ranta-alueet pyritään säilyttämään rakentamisen ulkopuolella, mikäli se on maanomistajien tasapuolisen kohtelun ja yleiskaavan kohtuullisuuden mukaan mahdollista. Arvokkaiden alueiden mahdollinen uusi rakentaminen tulee sijoittaa alueen erityisarvot huomioiden tapauskohtaista harkintaa noudattaen.

Luonnonympäristön ja –maiseman erityisarvot pyritään ensisijaisesti turvaamaan rakentamisen sijoittamisella ja rakennusoikeuksien siirroilla sekä kaavamääräyksillä. Osayleiskaavalla voidaan myös tarkastella mahdollisia rantarakennusoikeuden menetyksen korvauskysymyksiä luonnonsuojelulain nojalla suojeltaviksi tarkoitetuilla ranta-alueilla esim. Natura 2000- verkostoon kuuluvilla alueilla tai suojeluohjelmien alueilla.

Tarvittaessa luonnonympäristön erityisarvot huomioidaan jo yleiskaavan mitoitusvaiheessa. Laaja-alaisilla luonnonympäristöltään valtakunnallisesti arvokkailla rannanosuuksilla voidaan tarvittaessa käyttää ko. vesistön perusmitoitusta alhaisempaa mitoitusarvoa. Suppea-alaiden luontokohteiden arvot voidaan yleensä turvata siirtämällä rakennusoikeutta arvokkailta ranta-alueilta mahdollisuuksien mukaan maanomistajan muille rannoille.

Arkeologinen inventointi

Arkeologisessa inventoinnissa mahdollisesti esille tulevat kiinteät muinaisjäänökset ovat muinaismuistolain nojalla suojeltua. Näille alueille ei osoiteta uusia rakennuspaikkoja tai muuta kiinteää muinaisjäänöstä vaarantavaa maankäyttöä.

Kulttuuriympäristö

Yleiskaavalla tulee edistää suunnittelualueella sijaitsevien arvokkaiden kulttuurihistoriallisten ympäristöjen säilymistä.

9.5 Liikenne

Yleiskaavan tavoitteena on osoittaa uudet rakentamisalueet tukeutuen jo olemassa olevaan tieverkkoon. Yleiskaavalla ei tutkita eikä osoiteta kiinteistö- tai rakennuspaikkakohtaisia tieyhteyksiä. Kulkuoikeudet rakennuspaikoille tulevat ratkaistavaksi kiinteistönmuodostamislain perusteella.

9.6 Vesihuolto

Rakennuspaikkojen vesihuolto tulee pystyä järjestämään rakennuspaikkakohtaisesti noudattaen jätevesien käsittelyssä valtioneuvoston asetuksen 157/2017 säädöksiä sekä kunnan ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti. Yleiskaavalla ei tutkita eikä osoiteta rakennuspaikkakohtaisia vesihuoltojärjestelyjä.

9.7 Eri maankäyttömuotojen tavoitteet

9.7.1 Loma- ja asuinrakentaminen

Lomarakentaminen

- Tavanomainen loma-asuminen suunnitellaan pääsääntöisesti omarantaisina rakennuspaikkoina.
- Maanomistajien toivomuksesta loma-asutusta voidaan ohjata takamaastoon yhteisrantaaisina rakennuspaikkoina. Rakennusoikeus voidaan myös siirtää takamaastoon, jos siirtäminen on välttämätöntä alueen luonto- ja maisema-arvojen turvaamiseksi.
- Loma-asutus pyritään keskittämään yhtenäisiin ryhmiin rakentamisen piiriin jo kuuluville rannanosille, jolloin rakentamisesta vapaata yhtenäistä rantaviivaa jää riittävästi.
- Mahdollinen saarien rakennusoikeus tulee mahdollisuuksien mukaan siirtää maanomistajan mantereella sijaitseville ranta-alueille.

Asuinrakentaminen

- Rakennusoikeutta laskettaessa asuinrakennuspaikka ja lomarakennuspaikka ovat mitoituslisisesti samanarvoisia sijainniltaan vastaavilla paikoilla (1 rakennusyksikkö).
- Yleiskaavalla voidaan osoittaa uusia ympärivuotisen asumisen rakennuspaikkoja noudattaen seuraavia periaatteita :
 - *asuinrakentamista ohjataan ensisijaisesti olemassa olevan asuinrakentamisen yhteyteen.
 - *vesistön ominaisuuksiin ja rakennuspaikan olosuhteisiin ja sopivuuteen (esim. jätevesien käsittelymahdollisuus) tulee kiinnittää erityistä huomiota. (Kts. kohta 1.6)
 - *pysyvää asutusta ei ohjata saariin eikä kulkuyhteyksien kannalta epäedullisiin rannanosiin
 - *asuinrakennuspaikkojen osoittaminen tulee harkita tapauskohtaisesti.
- Yleiskaavalla voidaan tapauskohtaisen harkinnan perusteella ohjata lomarakennuspaikan käyttötarkoituksen muutosta asuinrakennuspaikaksi, jos edellä esitetyt uuden ympärivuotisen asumisen edellytykset täyttyvät.

Maatilojen talouskeskusten alueet

- Toimivien maatilojen talouskeskusten alueiden kehitystarpeet pyritään huomioimaan yleiskaavoituksen keinoin.

9.7.2 Matkailualueet

Yleiskaavan tavoitteena on tukea alueen matkailuelinkeinotoimintaa ja maatilojen sivuelinkeinona harjoitettavaa matkailupalvelujen tarjoamista. Yleiskaavassa voidaan osoittaa tavanomaisesta rantarakentamisesta poikkeavia matkailupalvelujen alueita.

Tavanomaisesta rantarakentamisesta merkittävästi poikkeavien matkailupalveluhankkeiden toteuttamiseen osayleiskaavan suunnittelutarkkuus ja ohjausvaikutus ei kuitenkaan ole riittävä. Tällaisten alueiden toteuttamiseen tarvitaan yksityiskohtaisempi ranta-asemakaava.

9.7.3 Virkistysalueet

Suunnittelussa tulee huomioida alueelle sijoittuvat valtakunnalliset ja maakunnalliset virkistyskäyttöalueet ja virkistysyhteydet.

Koko suunnittelualuetta tarkasteltaessa ranta-alueiden virkistyskäyttö tapahtuu pääasiassa jokamiehenoikeuden perusteella. Kaavoituksen tavoitteena on pyrkiä säilyttämään rakentamisesta vapaan rannan osuuksia, jolloin säilyy jokamiehenoikeudella tapahtuva rantautumismahdollisuus.

Suunnittelussa huomioidaan alueella olevat uimaranta- ja venevalkama-alueet sekä selvitetään tarvittaessa mahdollisuudet uusien yleiseen käyttöön tarkoitettujen uimaranta- ja venevalkama-alueita osoittamiseen. Uusi rakentaminen tulee sijoittaa siten, että luontaisesti syntyneiden vanhojen uimaranta- ja venevalkama-alueiden käyttömahdollisuudet säilyvät.

9.7.4 Erityis- ja suojelualueet

Suojelualueet

Perustetut luonnonsuojelualueet ja suojeluohjelmien alueet sekä Natura 2000- verkostoon kuuluvat luonnonsuojelulain nojalla suojeltaviksi tarkoitetut alueet osoitetaan yleiskaavassa luonnonsuojelualueiksi. Osayleiskaavalla voidaan myös tarkastella mahdollisia rantarakennusoikeuden menetyksen korvauskysymyksiä luonnonsuojelulain nojalla suojeltaviksi tarkoitetuilla ranta-alueilla esim. Natura 2000- verkostoon kuuluvilla alueilla tai suojeluohjelmien alueilla.

Muilta osin luonnonympäristön ja –maiseman erityisarvot pyritään ensisijaisesti turvaamaan rakentamisen sijoittamisella ja rakennusoikeuksien siirroilla sekä kaavamääräyksillä.

9.7.5 Maa- ja metsätalousalueet

Kaavassa otetaan huomioon, että maa- ja metsätalouselinkeinoon harjoittamisedellytykset säilyvät ja toimintaedellytysten kehittämistä tuetaan.

Rakentaminen ohjataan maa- ja metsätalousalueilta maanomistajakohtaisesti rakentamisalueille. Yhtenäisillä maa- ja metsätalouksikäytössä säilyvillä ranta-alueilla on tärkeä merkitys jokamiehen oikeudella tapahtuvaan liikkumiseen vesistöjen ranta-alueilla sekä rantautumispaikkoina vesillä liikkujille.

10. SUUNNITTELU- JA MITOITUSPERIAATTEET

10.1 Suunnitteluperiaatteet

10.1.1 Emätilaperiaate

Emätilan määritelmä

Maanomistajien tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi tilojen rakennusoikeus määritetään noudattaen emätilaperiaatetta. Osayleiskaavassa emätila on ajankohdan 15.10.1969 mukainen tila. Rantasuunnittelun emätila voi siten olla yksi ennen 15.10.1969 rekisteröity ja edelleen voimassa oleva kiinteistö tai rantasuunnittelun emätila voi muodostua useista nykyisin voimassa olevista 15.10.1969 jälkeen emätilasta erotetuista kiinteistöistä.

Itäisten ja Läntisten vesistöjen rantayleiskaavan emätilan rajaamisajankohtana on perusteltua käyttää ajankohtaa **15.10.1969**, koska alueen rantarakentaminen on alkanut yleistyä vasta 1970- luvulla. Emätilan rajaamisajankohtaa **15.10.1969** perustellaan yleisesti myös sillä, että silloin rakennuslakiin lisättiin rantakaavoitusta koskevat säädökset.

Emätilan rakennusoikeus

Kullekin emätilalle määritetään laskennallinen kokonaisrakennusoikeus rakennusyksiköinä perustuen muunnetun rantaviivan pituuteen ja ranta-alueen mitoitusarvoon.

Emätilan rantarakennusoikeus lasketaan siten, että emätilan muunnetun rantaviivan pituus (km) kerrotaan osa-alueen mitoitusluvulla (rakennusyksikköä / muunnettu ranta-km). Saatu luku pyöristetään siten, että jos desimaaliosa on suurempi tai yhtä suuri kuin 0,5, pyöristäminen tapahtuu ylöspäin lähimpään kokonaislukuun. Vastaavasti jos desimaaliosa on pienempi kuin 0,5 pyöristäminen tehdään alaspäin lähimpään kokonaislukuun. Saatu luku kertoo emätilan omarantaisten rakennusyksikköjen enimmäislukumäärän. Eli jos pyöristämätön luku on 2,5, rakennuspaikkojen lukumääräksi tulee kolme. Mikäli taas rakennusoikeuslaskelman pyöristämätön luku on 2,4 rakennuspaikkojen lukumääräksi tulee kaksi.

Rakennusoikeuttaan käyttämättömän emätilan rakennusoikeus on kuitenkin yksi rakennusyksikkö rantarakennusoikeutta mitoittavilla ranta-alueilla, mikäli tila täyttää rakennusjärjestyksen asettamat rantarakennuspaikan vaatimukset, vaikka suunnitteluperusteen mukainen laskennallinen rakennusoikeus jäisi alle yhden rakennusyksikön.

Emätilan käyttämä rakennusoikeus

Emätilan käytetyksi rakennusoikeudeksi katsotaan emätilan ranta-alueen nykyinen rakentamistilanne. Käytetyksi rakennusoikeudeksi katsotaan emätilalle tai emätilasta muodostuneille tiloille rakennetut rakennuspaikat sekä voimassa olevat rakennus- ja poikkeusluvut.

Rakentaminen enintään 100 m etäisyydellä rannasta

Rantavyöhykkeellä enintään 100 m etäisyydellä rannasta sijaitseva loma- tai asuinrakennuspaikka tai maatilan talouskeskuksen alue lasketaan yhtenä (1) rakennusyksikkönä ja rakennuspaikan rakentamisalue voidaan rajata yleiskaavassa ulottumaan rantaan.

Kaava-alueen ulkopuolella sijaitsevan maatilan talouskeskuksen tai muun rakennuspaikan rantasauna lasketaan yleiskaavassa yhtenä (1) rakennusyksikkönä ja osoitetaan pääsääntöisesti lomarakennuspaikkana.

Rakentaminen yli 100 m etäisyydellä rannasta

Yli 100 m etäisyydellä rannasta sijaitsevia rakennuspaikkoja ei lasketa emätilan käyttämäksi rantarakennusoikeudeksi, jos rakennuspaikalla ei ole toiminnallista yhteyttä vesistön rantaan.

Jos kaava-alueella yli 100 m rannasta sijaitsevaan olemassa olevaan loma- tai asuinrakennuspaikkaan tai maatilan talouskeskukseen liittyy rantasauna tai asuinrakennuspaikka / talouskeskus on selkeästi rantaan tukeutuva, niin saunan ja asuinrakennuspaikan/maatilan talouskeskuksen muodostama kokonaisuus lasketaan yleiskaavassa yhtenä (1) rakennusyksikkönä.

Emätilan jäljellä oleva rakennusoikeus

Emätilan jäljellä oleva rakennusoikeus saadaan vähentämällä emätilan käyttämä rakennusoikeus emätilan kokonaisrakennusoikeudesta.

Mikäli emätila on käyttänyt rantarakennusoikeutta enemmän kuin nyt laadittavan rantayleiskaavan mitoituserusteilla emätilalle voitaisiin osoittaa, ei emätilalle osoiteta uusia rakennusyksiköitä.

Rakennusoikeuttaan käyttämättömän emätilan rakennusoikeus on kuitenkin yksi rakennusyksikkö rantarakennusoikeutta mitoittavilla ranta-alueilla, mikäli tila täyttää rakennusjärjestyksen asettamat rantarakennuspaikan vaatimukset, vaikka suunnitteluperusteen mukainen laskennallinen rakennusoikeus jäisi alle yhden rakennusyksikön.

Mikään emätila ei voi käyttää naapuriemätilan rakennusoikeutta. Mikäli jokin emätila on käyttänyt rantarakennusoikeutta enemmän kuin nyt laadittavan rantayleiskaavan mitoituserusteilla emätilalle voitaisiin osoittaa, naapurina olevan emätilan rakennusoikeus ei siitä vähene.

Kohtuullisuusharkinta

Mikäli emätilaperiaate tai muu suunnitteluperuste johtaa jossain tapauksessa emätilan tai siitä erotettujen tilojen osalta kohtuuttomaan lopputulokseen voidaan niistä poikkeamista harkita (Kohtuullisuusharkinta).

Mikään emätila ei voi käyttää naapuriemätilan rakennusoikeutta. Periaatteellisesti tasavertainen rakennusoikeuden jakautuminen tarkoittaisi myös, että myöskään lohkotila ei voi käyttää muiden samassa toimituksessa muodostettujen (sisartilojen) rakennusoikeutta tai jo aikaisemmin samasta emätilasta erotetun lohkotilan rakennusoikeutta. Käytännössä on kuitenkin vuosikymmenten aikana voinut tapahtua siten, että jokin sisartila on saanut esim. poikkeamisteitse enemmän rakennusoikeutta kuin sille nykyisten suunnittelu- ja mitoituserusteiden mukaisesti kuuluisi eli sisartila on "syönyt" toisten lohkotilojen rakennusoikeutta. Tällöin mikäli jokin tila on kohtuuttomasti ylittänyt sille kuuluvan rakennusoikeuden määrän, joudutaan tapauskohtaisesti ratkaisemaan muille sisartiloille kuuluva rakennusoikeus normaalista emätilatarkastelusta poiketen, kuitenkin siten että ratkaisussa huomioidaan ympäristön ja vesistön sietokyky sekä kaavan sisältövaatimukset esim. yhtenäisistä vapaista ranta-alueista. Edellä kuvatussa tilanteessa käytetään kohtuullisuusharkintaa tapauskohtaisesti ja tieto merkitään emätilataulukon.

10.1.2 Muunnetun rantaviivan periaate

Rakennusoikeuden määrittämisessä on lähtökohtana tilan rantaviivan pituus. Käytetyssä Keski-Suomen liiton mallin mukaisessa mitoitustavassa käytetään ns. muunnettua rantaviivan pituutta, jossa on otettu huomioon kapeikkojen vaikutus sekä ranta-alueen rakentamiskelpoisuus.

Muunnettu rantaviiva saadaan seuraavasti:

1. Alle 50 m kapeikkojen (saaret, niemet, kannakset) rantaviivaa ei lasketa mukaan mitoitettavaan rantaviivaan. Vain niemen/lahden kannan mitta huomioidaan.

2. Alle 100 metrin kapeikkojen rantaviivasta huomioidaan puolet (50 %).

Rantaviivan muuntoa ei tehdä jokirannoille. Jokien rannoilla mitoitavana rantaviivana käytetään luonnollista rantaviivaa.

Täysin umpeenkasvanut pieni lampi/vesistön osa ei muodosta mitoitettavaa rantaviivaa.

Sellaiset kiinteistöt, kiinteistönosat ja palstat, jotka ovat rannasta laskien syvyydeltään rakentamisen minimi rantaetäisyydet huomioiden rakennuskelvottomia, otetaan huomioon muunnetun rantaviivan pituutta laskettaessa vain tapauskohtaisen harkinnan perusteella.

Rakennuspaikkojen rakennuskelpoisuuden arviointi tehdään tapauskohtaisesti pehmeikkörannoilla. Tällöin maastossa tutkitaan rakennuspaikan rakennuskelpoisuus rakennusten rakentamisetäisyydessä, jolloin kovan maan tulee löytyä vähintään 1 metrin syvyydeltä.

10.1.3 Saman maanomistajan kiinteistöt ja rakennusoikeuden siirtäminen

Samalle maanomistajalle kuuluvia eri kiinteistöjä käsitellään mitoituksellisesti pääsääntöisesti emätilaperiaatteen määräämällä tavalla. Jokaisen kiinteistön rakennusoikeus määräytyy emätilaperiaatteen mukaan.

Samalle maanomistajalle kuuluvia kiinteistöjä voidaan tarkastella yhtenä kokonaisuutena rakennuspaikkoja sijoiteltaessa. Rakennusoikeutta voidaan tarpeen mukaan siirtää tilalta toiselle vain, jos esim. luonto- ja maisema-arvojen huomioiminen tai muu tavoitteiden mukainen maankäyttöratkaisu sitä edellyttää.

10.1.4 Olemassa olevat rakennusyksiköt

Olemassa olevilla rakennusyksiköillä tarkoitetaan rakennettuja loma- tai asuinrakennusyksiköitä sekä sellaisia rakentamattomia rakennuspaikkoja, joille on myönnetty rakennuslupa tai poikkeamislupa.

Yleiskaavassa huomioidaan olemassa olevat rakennuspaikat, eli vaikka vanha rakennuspaikka olisi esim. jollain tavoin kaavan pääperiaatteiden vastainen, rakennuspaikka merkitään kaavaan ja huomioidaan tilan mitoituksessa. Yleiskaava ei siis estä vanhojen rakennusten peruskorjausta tai uusimista. Rakennusoikeus määräytyy olemassa olevien rakennusten lukumäärän ja rakennusten kerrosalan mukaisesti mikäli yleiskaavalla määritelty rakennusoikeus olisi vallitsevaa tilannetta pienempi.

Mitoituksellisesti olemassa oleviksi rakennuspaikoiksi lasketaan ranta-asemakaavoissa vahvistetut tai hyväksytyt rakentamattomat rakennuspaikat. Lainvoimaiset ranta-asemakaavat otetaan yleiskaavassa sellaisenaan huomioon.

10.1.5 Uudet rakennuspaikat

Uusien yleiskaavalla osoitettavien rakennuspaikkojen osalta noudatetaan Karstulan kunnan rakennusjärjestyksen määräyksiä rakennuspaikan pinta-alan ja rantaviivapituuden minimivaatimuksista.

Olemassa oleva rakentamaton rakennuspaikaksi muodostettu kiinteistö voidaan kuitenkin osoittaa yleiskaavassa rakennuspaikaksi tapauskohtaisen harkinnan perusteella, vaikka rakennusjärjestyksen mukainen rakennuspaikan pinta-alan ja rantaviivan minimivaatimukset eivät täyty.

10.1.6 Ranta-asetakaavojen ja alueellisten poikkeamislupien alueet

Vahvistettujen tai hyväksytyjen ranta-asetakaavojen ja alueellisten poikkeamislupien alueilla noudatetaan ranta-asetakaavan/alueellisen poikkeamisluvan mitoitusta ja maankäyttöratkaisua.

11. MITOITUSMENETELMÄ JA MITOITUSVYÖHYKKEET

11.1 Mitoituksen yleiset lähtökohdat

Rantayleiskaavalla määritetään loma-asuntojen ja pysyvän asutuksen määrä ja sijoittuminen ranta-alueilla. Rakennusoikeus määritetään ja osoitetaan kiinteistökohtaisesti. Mitoituksessa tarkastellaan 150 - 200 m:n syvyistä ranta-aluetta. Tarkasteltavan ranta-alueen syvyys määritellään mm. maasto-olosuhteiden ja kiinteistöjaotuksen sekä alueen suunnittelutarpeen perusteella. Tarkastelu voidaan ulottaa tarvittaessa myös tausta-alueelle.

Rantojen suunnittelun tärkeimpiä tehtäviä on ranta-alueiden rakentamisen määrän mitoittaminen. Rantayleiskaavan mitoituslaskelma osoittaa suhteellisen mitoitusarvon osa-alueittain (rakennusyksikköä muunnetulle rantaviivan kilometrille).

Vesistökohtaisten tai vesistönosakohtaisten mitoitusarvojen määrittämisessä lähtökohtana on, että rantarakentaminen ei saisi aiheuttaa vesistölle tai maaympäristölle oleellisia haittoja. Jäte- ja vesihuolto tulee pystyä hoitamaan rakennuspaikkakohtaisesti pintavesiä ja pohjavesialueita likaamatta ja naapureita häiritsemättä.

Mitoitukseen vaikuttavia tekijöitä ovat eri intressiryhmien tavoitteiden ja näkemysten lisäksi vesialueen ominaisuuksiin liittyvät tekijät sekä mahdolliset erityisarvot.

Vesistön ja ranta-alueiden virkistyskäyttöarvoon ja rakennettavuuteen vaikuttavia tekijöitä:

- vesistön koko, syvyys, veden laatu
- luonnonolosuhteet
- kalastusmahdollisuudet
- veneilymahdollisuudet, rantautumismahdollisuudet, yhteydet muihin vesistöihin
- viihtyvyys, ranta-alueiden sopivuus virkistyskäyttöön; maaston muodot, tilustyyppi
- uintimahdollisuus; rannan laatu, veden laatu
- saavutettavuus etäisyys kuntakeskuksesta ja maakuntakesuksista ja tiestöstä
- olemassa olevat verkostot; vesijohto, sähköverkko, liittymismahdollisuus ja läheisyys
- Rannan muodot; vastarannan läheisyys
- Maaperän laatu, rakennettavuus

Erityisarvoja ovat mm.

- Luonnonympäristön ja -maiseman erityisarvot (suojelualueet, natura 2000- verkosto)
- Kulttuuriympäristön arvot (esim. maakunnalliset ja valtakunnalliset kulttuurimaisemat)

11.2 Osayleiskaavan mitoituslaskennan sovellus

11.2.1 Suunnittelualueen erityispiirteet

- Erittäin paljon pieniä lampia ja järviä (noin 200 alle 2 ha:n lampea)
- Vesistöt sijoittuvat hajanaisesti koko kunnan alueelle
- Pienien vesistöjen ranta-alueet ja osa jokirannoista ovat rakentamiseen usein huonosti sopivia ja niiden virkistyskäyttöarvo on vähäinen
- Jokirannat
- Liikenneyhteydet yleisesti hyvät

11.2.2 Suunnittelu- ja mitoitusvyöhykkeet

RYHMÄ R0. Ei rakennusoikeutta.

- Pinta-alaltaan 2 ha tai sen alle olevat vesistöt.
(Jos kyseessä on kuitenkin emätilan ja maanomistajan ainoa ranta-alue eikä emätilan alueella ole käytetty rantarakennusoikeutta, niin tilalle voidaan harkita yhden rakennuspaikan osoittamista kohtuullisuusharkinnan perusteella.)
- Olemassa olevilla luonnonsuojelualueilla sijaitsevat ranta-alueet
- Valtion omistamat ja metsähallituksen luontopalvelujen hallinnoimat natura-alueilla sijaitsevat ranta-alueet tai valtion suojelutarkoituksessa omistukseensa hankkimat ranta-alueet.

RYHMÄ R. Ranta-asemakaava alueiden mitoitus.

- Vahvistettujen ja hyväksytyjen ranta-asemakaavojen alueet.

RYHMÄ R2. Mitoitus 2 rakennusyksikköä/ luonnollinen rantaviiva-km.

- Jokialueet, jotka soveltuvat pääosin rakentamiseen.
(Rantaviivaa ei muunneta jokirannoilla. Jokien rannalla mitoittavana rantaviivana käytetään luonnollista rantaviivaa)

RYHMÄ R3. Mitoitus 3 rakennusyksikköä/muunnettu rantaviiva-km.

- Pikkujärvet ja lammet, jotka ovat pinta-alaltaan luokkaa 2-20 ha.
- yli 2 ha:n saaret

RYHMÄ R4. Mitoitus 4 rakennusyksikköä/muunnettu rantaviiva-km.

- Ryhmään on sijoitettu alueen keskisuuret vesistöt (20- noin 40 ha) ja suurempien vesistöjen ranta-alueet, joiden virkistyskäyttöarvo on enintään keskitasoa. Rannat soveltuvat rakennettavuudeltaan pääosin hyvin rakentamiseen.

RYHMÄ R5. Mitoitus 5 rakennusyksikköä/muunnettu rantaviiva-km.

- Ryhmään on sijoitettu alueen keskimääräistä suuremmat vesistöt. Rannoilla ei ole merkittäviä laaja-alaisia erityisarvoja tai erityisarvot ovat sellaisia, että rakentaminen voidaan toteuttaa arvoja merkittävästi vaarantamatta. Rannat soveltuvat rakennettavuudeltaan pääosin hyvin rakentamiseen.

RYHMÄ R6. Mitoitus 6 rakennusyksikköä/muunnettu rantaviiva-km.

- Ryhmään R6 kuuluvat suunnittelualueen suurimpien vesistöjen ranta-alueet. Rannoilla ei ole merkittäviä laaja-alaisia erityisarvoja tai erityisarvot ovat sellaisia, että rakentaminen voidaan toteuttaa arvoja merkittävästi vaarantamatta. Rannat soveltuvat rakennettavuudeltaan pääosin hyvin rakentamiseen.

Mitoitusvyöhykkeet on esitetty liitteissä 7.1-7.3.

Saarien rakennusoikeus

Saarien rakennusoikeus määritetään muunnetun rantaviivan pituuden perusteella käyttäen mitoitusarvoa 3 rakennusyksikköä / muunnettu ranta-km. Muutoin saarien rakennusoikeutta käsitellään seuraavasti:

- alle 2 ha:n saarille ei osoiteta rakennusoikeutta
(Jos kyseessä on kuitenkin emätilan ja maanomistajan ainoa ranta-alue eikä emätilan alueella ole käytetty rantarakennusoikeutta, niin alle 2 ha:n saareen voidaan harkita yhden rakennuspaikan osoittamista kohtuullisuusharkinnan perusteella.)
- saarien rakennusoikeus pyritään ensisijaisesti siirtämään maanomistajan manneralueille.

Yhteisrantaisten rakennuspaikan rakennusoikeus

Jos rantarakennusoikeus sijoitetaan yhteisrantaistena rakennuspaikkoina ilman omaa rantaa vähintään 100 m etäisyydelle rantaviivasta, voidaan rakennusyksiköitä rakentaa kaksinkertainen määrä omarantaiseen ratkaisuun verrattuna.

12. OSAYLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT

12.1 Yleisperusteet

Rantaosayleiskaava on laadittu Karstulan kunnan hyväksymien suunnittelu- ja mitoitusperusteiden mukaisesti oikeusvaikutteisena siten, että kunta voi myöntää rakennusluvut osayleiskaavan mukaisille rakennuspaikoille loma-asuntojen alueille (RA, RA-1 ja RA-2), loma- ja matkailupalvelujen alueille (RM), erillispientalovaltaisille alueille (AO), maatilojen talouskeskusten alueille (AM) sekä saunojen rakennusaloille (Sa). Muun ranta-alueella tapahtuvan rakentamisen osalta osayleiskaava ohjaa poikkeamislupamenettelyä ja yksityiskohtaisempaa kaavoitusta.

Yleiskaavatyössä on huomioitu ranta-alueiden rakentamismahdollisuudet noudattaen yhtenäisiä suunnittelu- ja mitoitusperusteita sekä huomioitu ympäristön ominaispiirteet ja erityisarvot perustuen kaavoitusta varten laadittuihin selvityksiin. Yhdenmukaisten suunnitteluperiaatteiden noudattamisella on turvattu maanomistajien tasapuolinen kohtelu olosuhteiltaan samankaltaisilla alueilla. Yleiskaavassa on huomioitu myös mm. maaseutuelinkeinojen ja matkailupalvelujen tarpeet sekä riittävien virkistyskäyttömahdollisuuksien ja yhtenäisten rakentamisesta vapaiden rantojen säilyminen alueella.

Rantaosayleiskaavalla on osoitettu yhteensä **415** vanhaa lomarakennuspaikkaa (RA, RA-1, RA-2), **103** vanhaa erillispientalon (AO) rakennuspaikkaa, **76** maatilan talouskeskuksen aluetta (AM) sekä **5** olemassa olevaa erillisen saunan rakennuspaikkaa (Sa). Lisäksi rantaosayleiskaavassa on todettu **106** ranta-asemakaavan mukaista vanhaa ja **109** vielä toteutumaton lomaraken- nuspaiikka (RA-3) sekä yksi ranta-asemakaavan mukainen vielä toteutumaton erillispientalon rakennuspaikka (AO-3).

Rantaosayleiskaavalla on osoitettu yhteensä **838** uutta lomarakennuspaikkaa (RA, RA-2) ja **24** uutta erillispientalon (AO) rakennuspaikkaa. Lisäksi on osoitettu 11 valtion toimesta korvattavaa lomarakennuspaikkaa (- RA).

Matkailutoimintojen alueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa loma- ja matkailupalvelujen alueina (RM).

Rantaosayleiskaavalla on jätetty osoittamatta kaavan suunnittelu- ja mitoitusperusteen mukaista rakennusoikeutta Metsähallituksen esityksestä Metsähallituksen luontopalveluiden hallinnoimien ja joidenkin muiden rakentamiseen huonosti sopivien esim. turvetuotantoalueiden läheisyydessä sijaitsevien ranta-alueiden osalta. Rakennusoikeutta on jätetty osoittamatta myös muutamien yksityisessä omistuksessa olevien ranta-alueiden osalta maanomistajien esityksestä. Rakennusoikeudesta luopuminen ja osoittamatta jätetty rakennusoikeus on kirjattu kaavan kantatilaselvitykseen.

Uudet rakennuspaikat on sijoitettu pääsääntöisesti sen vesistön ranta-alueelle, mistä rakennusoikeus on laskennallisesti muodostunut. Rakennusoikeuksien siirtoja vesistöltä toiselle (saman maanomistajan ranta-alueilla) on tehty ainoastaan erityisestä syystä esim. luonto- ja maisemarvojen turvaamiseksi ja turvetuotantoalueiden suoja-alueiden huomioimiseksi.

Uudet rakennuspaikat on pyritty sijoittamaan yhtenäisesti jo rakentuneiden rakennuspaikkojen viereen tai yhtenäisinä useamman rakennuspaikan uusina rakentamisalueina, mikäli se on ollut kiinteistö- ja maanomistusolot, maasto-olosuhteet ja rantojen erityisarvot huomioiden mahdollista.

Pääosa ranta-alueista on osoitettu rantaosayleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueille (M). Jo toteutetut suojelualueet sekä luonnonsuojelulain nojalla suojeltavaksi tarkoitetut Natura 2000- verkostoon kuuluvat ranta-alueet ja maakuntakaavan suojelualueet sekä valtion kaavaprosessin aikana suojelutarkoitukseen hankkimat ranta-alueet on osoitettu kaavassa luonnonsuojelualueina (SL). Natura 2000- verkostoon kuuluvat ranta-alueet, joiden toteutus- tapa on muu laki (rakennuslaki, metsälaki, maa-aineslaki ja vesilaki) kuin luonnonsuojelulaki

sekä kaavan luonto- ja maisemaselvityksen mukaiset arvokkaiksi luokitellut suojelualueisiin kuulumattomat ranta-alueet on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisina alueina, joilla on erityisiä ympäristöarvoja.

Kaavaa varten on laadittu myös rakennusinventointi sekä arkeologinen inventointi. Arvokkaat rakennetun ympäristön kohteet sekä alueelle sijoittuvat kiinteät muinaisjäännökset on huomioitu kaavalla osoitettujen uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa sekä kaavamerkinnöin ja -määräyksin.

Olemassa olevat yleiset uimarannat on osoitettu VV- aluevarauksina ja yhdistetyt uimaranta- ja venevalkama-alueet VV/LV- aluevarauksina.

Lainvoimaisten ranta-asemakaavojen alueet on kuvattu rantayleiskaavassa ranta-asemakaavojen kaavaratkaisun mukaisesti. Ranta-asemakaavojen rakentamisalueet on osoitettu rantayleiskaavassa indeksimerkinnällä -3 (RA-3, RM-3, AO-3, Sa-3).

12.2 Rantaosayleiskaavan aluevaraukset

12.2.1 Loma-asuntoalueet

Rantaosayleiskaavalla on osoitettu yhteensä **412** vanhaa lomarakennuspaikkaa (RA), **kaksi** vanhaa lomarakennuspaikkaa (RA-1) ja **yksi** vanha lomarakennuspaikka (RA-2).

Lisäksi rantaosayleiskaavalla on todettu 106 ranta-asemakaavan mukaista rakentunutta lomarakennuspaikkaa (RA-3) sekä 109 ranta-asemakaavan mukaista vielä toteutumaton lomarakennuspaikka (RA-3).

Rantaosayleiskaavalla on osoitettu yhteensä **817** uutta lomarakennuspaikkaa (RA) ja **21** uutta lomarakennuspaikkaa (RA-2). Lisäksi on osoitettu **11** valtion toimesta korvattavaa lomarakennuspaikkaa (- RA).

Tavanomaiset kaavan suunnittelu- ja mitoitusperusteen mukaiset vanhat ja uudet lomarakennuspaikat on osoitettu rantaosayleiskaavassa RA- rakennuspaikkona. Itäosan osa-alueella pienissä Suolikon Vavesaassa ja Ylä-Viivajärven Mustasaassa sijaitsevat vanhat rakennuspaikat on osoitettu vanhoina RA-1- lomarakennuspaikkoina. Länsiosan osa-alueen Vahangan ranta-alueelle on osoitettu yksi vanha RA-2- lomarakennuspaikka poikkeamislupahistoriaan perustuen.

Rantaosayleiskaavalla osoitetut uudet RA-2- lomarakennuspaikat sijoittuvat pinta-alaltaan alle 2 ha:n vesistöjen ranta-alueille. Alla 2 ha:n vesistöt eivät lähtökohtaisesti mitoiteta kaavan suunnittelu- ja mitoitusperusteen mukaan rakennusoikeutta. Jos kyseessä on kuitenkin ollut emätilan ja maanomistajan ainoa ranta-alue eikä emätilan alueella ole käytetty rantarakennusoikeutta, niin kaavan suunnittelu- ja mitoitusperuste on mahdollistanut yhden rakennuspaikan osoittamisen kullekin emätilalle kohtuullisuuslupahistoriaan perustuen.

Korvattavista lomarakennuspaikoista (-RA) 10 on osoitettu Pääpohjanjärven Mannaniemen ranta-alueelle. Kyseinen Pääpohjanjärven ranta-alue kuuluu Keski-Suomen tarkistetun maakuntakaavan luonnonsuojelualueeseen (Kantainsuo-Kitinsuo). Yksi korvattava lomarakennuspaikka on osoitettu Heinälammien ranta-alueelle, joka kuuluu Keski-Suomen tarkistetun maakuntakaavan Hornetinnevan luonnonsuojelualueeseen. Maakuntakaavan Kantainsuo-Kitinsuon ja Hornetinnevan suojelu on tarkoitus toteuttaa kaava-alueen osalta luonnonsuojelulakiin perustuen eikä alueille ole voitu osoittaa kaavassa toteuttamiskelpoisia rakennuspaikkoja. Rakennusoikeus on osoitettu korvattavina rakennuspaikkoina, koska kaavan suunnittelu- ja mitoitusperusteen mukaista rakennusoikeutta ei ole maanomistusoloista johtuen tai kaavan muut tavoitteet huomioiden mahdollista siirtää muille ranta-alueille.

Uudet lomarakennuspaikat on sijoitettu pääsääntöisesti sen vesistön ranta-alueelle, mistä rakennusoikeus on laskennallisesti muodostunut. Rakennusoikeuksien siirtoja vesistöltä toiselle (saman maanomistajan ranta-alueilla) on voitu tehdä ainoastaan erityisestä syystä esim. luontoarvojen turvaamiseksi. Uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa on pyritty huomioimaan mm. maanomistajien esittämät toiveet, vanhat rakentamisalueet, rantojen rakennuskelpoisuus, rantojen ja vesistöjen erityisarvot kaavan selvityksiin perustuen, ympäristön häiriötekijät (melu,

turvetuotantoalueet) sekä maankäyttö- ja rakennuslain sisältövaatimus riittävien yhtenäisten rakentamisesta vapaiden rantojen säilymisestä.

Rantaosayleiskaavalla osoitetut uudet lomarakennuspaikat on sijoitettu pääosin yhtenäisesti jo rakentuneiden rakennuspaikkojen yhteyteen tai yhtenäisinä useamman rakennuspaikan uusina rakentamisalueina. Vanhoihin rakentamisalueisiin tukeutuva tai yhtenäisten uusien rakentamisalueiden muodostaminen ei ole kuitenkaan ollut aina mahdollista kiinteistö- ja maanomistusoloista ja/tai maasto-olosuhteista johtuen. Myös rantojen erityisarvojen huomioiminen ja turvaaminen on voinut johtaa tavoitteena ollutta epäyhtenäisempään uusien rakennuspaikkojen sijoitteluun.

Loma-asuntoalueiden (RA, RA-1, RA-2, RA-3) kaavamääräykset:

Loma-asuntoalueiden rakentamisessa noudatetaan kunnan rakennusjärjestyksen määräyksiä, ellei rantaosayleiskaavassa ole toisin osoitettu.

RA- alue on tarkoitettu loma-asuntojen rakentamiseen. RA- aluevarausmerkinnän yhteydessä oleva numero osoittaa kyseisen loma-asuntoalueen rakennuspaikkojen enimmäismäärän. Uusien rakennuspaikkojen ohjeellinen sijainti sekä sen tilan alue, jolle rakennuspaikka kuuluu on osoitettu kaavassa avonaisella ympyrällä. Mustat ympyrät osoittavat kaavan laatimishetkellä jo toteutetut rakennuspaikat.

Rantaosayleiskaavalla määrätään, että kullekin RA- lomarakennuspaikalle saa rakentaa yhden yksiasuntoisen loma-asunnon sekä tarpeelliset sauna- ja talousrakennukset. Rakennusten kokonaislukumäärä saa olla korkeintaan viisi. Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 200 m². Loma-asuntorakennuksen ja talousrakennusten etäisyys rantaviivasta (pysyvän puuston rajasta) tulee olla vähintään 30 m. Rantaan ulottuvalle RA- alueelle voidaan rakentaa rantaan yksi kerrosalaltaan enintään 30 m²:n suuruinen saunarakennus, jolla saa lisäksi olla katettua kuistia enintään 20 m². Saunarakennuksen etäisyys rantaviivasta (pysyvän puuston rajasta) tulee olla vähintään 15 m. Tämän lisäksi saa rakentaa pohjanalaltaan enintään 20 m² suuruisen savusaunan 15 metrin etäisyydelle rantaviivasta, mikäli savusaunoja koskevat paloturvallisuuden etäisyysmääräykset muutoin täytyvät. Jos RA- aluetta ei ole kaavakartalla ulotettu rantaviivaan, rakennukset on sijoitettava RA- aluerajauksen määräämälle etäisyydelle rantaviivasta. Mikäli rakennuspaikalla on vanha tai aiemmin luvanvaraisesti toteutettu (nykyisiin määräyksiin verrattuna) suurempi rakennus, sitä voidaan peruskorjata ja uudelleen rakentaa ko. rakennuksen olevaa kerrosalaa ylittämättä.

RA-1- alue on tarkoitettu loma-asuntojen rakentamiseen. RA-1- aluevarausmerkinnän yhteydessä oleva numero osoittaa kyseisen loma-asuntoalueen rakennuspaikkojen enimmäismäärän. Musta ympyrä osoittaa kaavan laatimishetkellä jo toteutetun rakennuspaikan.

RA-1- lomarakennuspaikan olevia rakennuksia saa peruskorjata ja uudelleen rakentaa nykyistä kerrosalaa ylittämättä. Tämän lisäksi saa rakentaa yhden uuden kerrosalaltaan enintään 10 m² suuruisen sauna- tai talousrakennuksen.

RA-2- alue on tarkoitettu loma-asuntojen rakentamiseen. RA-2- aluevarausmerkinnän yhteydessä oleva numero osoittaa kyseisen loma-asuntoalueen rakennuspaikkojen enimmäismäärän. Uusien rakennuspaikkojen ohjeellinen sijainti sekä sen tilan alue, jolle rakennuspaikka kuuluu on osoitettu kaavassa avonaisella ympyrällä. Mustat ympyrät osoittavat kaavan laatimishetkellä jo toteutetut rakennuspaikat.

Rantaosayleiskaavalla määrätään, että kullekin RA-2- lomarakennuspaikalle saa rakentaa yhden yksiasuntoisen loma-asunnon sekä tarpeelliset sauna- ja talousrakennukset. Rakennusten kokonaislukumäärä saa olla korkeintaan kolme. Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 100 m². Loma-asuntorakennuksen ja talousrakennusten etäisyys rantaviivasta (pysyvän puuston rajasta) tulee olla vähintään 30 m. Rantaan ulottuvalle RA-2 alueelle voidaan rakentaa rantaan yksi kerrosalaltaan enintään 30 m²:n suuruinen saunarakennus, jolla saa lisäksi olla katettua kuistia enintään 20 m². Saunarakennuksen etäisyys rantaviivasta (pysyvän puuston rajasta) tulee olla vähintään 15 m. Jos RA-2- aluetta ei ole kaavakartalla ulotettu rantaviivaan, rakennukset on sijoitettava RA-2 aluerajauksen määräämälle etäisyydelle rantaviivasta. Mikäli rakennuspaikalla on vanha tai aiemmin luvanvaraisesti toteutettu (nykyisiin määräyksiin verrattuna) suurempi rakennus, sitä voidaan peruskorjata ja uudelleen rakentaa ko. rakennuksen olevaa kerrosalaa ylittämättä.

RA-3- alue on tarkoitettu loma-asuntojen rakentamiseen. RA-3- alueella on voimassa lainvoimainen ranta-asemakaava. Alueen rakentamisessa tulee noudattaa ranta-asemakaavan määräyksiä. RA-3- aluevarausmerkinnän yhteydessä oleva numero osoittaa kyseisen loma-asuntoalueen ranta-asemakaavan mukaisen rakennuspaikkojen enimmäismäärän. Mustat ympyrät osoittavat osayleiskaavan laatimishetkellä jo toteutetut ranta-asemakaavan mukaiset rakennuspaikat ja avonaisella ympyrällä on osoitettu ranta-asemakaavan mukaiset vielä toteutumattomat rakennuspaikat.

Turvetuotantoalueiden läheisyyteen sijoittuvat uudet lomarakennuspaikat (RA/t, RA-2/t):

Rantaosayleiskaavalla osoitettujen uusien loma- ja asuinrakennuspaikkojen sijoittelussa on huomioitu toiminnassa olevat turvetuotantoalueet. Haettaessa lupaa uudelle turvetuotantoalueelle alueen etäisyys asuin- ja lomarakennuksista tulee pääsääntöisesti olla vähintään 500 metriä. Rantaosayleiskaavan suunnittelussa on huomioitu vastaava 500 m suojaetäisyys uusien rakennuspaikkojen sijoittamisessa toiminnassa oleviin turvetuotantoalueisiin nähden.

Rantaosayleiskaavalla muodostuvat uudet rakennuspaikat on siirretty kiinteistö- ja maanomistusolojen niin mahdollistaessa vähintään 500 m etäisyydelle toiminnassa olevista turvetuotantoalueista. Mikäli uuden rakennuspaikan siirtäminen pois turvetuotantoalueen suoja-alueelta ei ole ollut mahdollista, niin rakennuspaikka on osoitettu rantaosayleiskaavassa /t- lisämääräellä (RA/t ja RA-2/t). RA- ja RA-2- aluevarausmerkinnän yhteydessä kauttaviivalla osoitettu kirjain (/t) osoittaa, että uusi lomarakennuspaikka sijaitsee turvetuotantoalueen suoja-alueella. Rakennuspaikkaa toteutettaessa tulee huomioida, että turvetuotantoalueesta saattaa aiheutua rakennuspaikalle pölyhaittaa tai muuta häiriötä. Lisäksi määrätään, että tämän rantaosayleiskaavan RA/t- ja RA-2/t- rakennuspaikkoja ei voida käyttää MRL 72 §:n 1. mom. tarkoittamana rakennusluvun myöntämisen perusteena läheisen turvetuotantoalueen takia. Mikäli turvetuotanto päättyy, rakennusluvut voi myöntää suoraan yleiskaavan perusteella näille RA/t- ja RA-2/t- alueille.

Rantaosayleiskaavalla on osoitettu yksi RA/t- rakennuspaikka Lieholammen pohjois- / luoteisosan ranta-alueen tilalle 226-403-47-3 ja yksi RA-2/t- rakennuspaikka Joutenlammen ranta-alueen tilalle 226-402-2-730.

Voimajohtoalueiden läheisyyteen sijoittuvat uudet lomarakennuspaikat:

Suunnittelualueen länsiosassa sijaitsee Fingrid Oyj:n 400 kV voimajohto Vihtavuori – Alajärvi. Kaava-alueen keskiosassa sijaitsee Fingridin 110 kV voimajohto Koivisto-Alajärvi. Kaava-alueen itäpuolelle sijoittuvat rinnakkain Fingridin 220 kV voimajohdot Petäjävesi - Nuojua ja Petäjävesi - Haapaveden VL. Fingrid rakentaa parhaillaan uutta voimajohtoa Keski-Suomen Petäjäveden ja Oulujoen Muhoksen välille. Metsälinjaksi nimetty 400 kilovoltin yhteys Petäjävesi-Pyhänselkä rakentuu nykyisen itäpuolisen 220 kV voimajohdon paikalle rantaosayleiskaavan alueella (Fingrid Oyj).

Voimajohtoalueet on huomioitu rantaosayleiskaavan uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa ja rakentamisalueiden rajauksissa Fingridin ohjeistuksen mukaisesti erityisesti Myllyjoen ranta-alueella (Koivisto-Alajärvi 110 kV voimajohto), Lehtolammen ranta-alueella (Vihtavuori – Alajärvi 400 kV voimajohto), Mustalammen ranta-alueella (Vihtavuori – Alajärvi 400 kV voimajohto), Lahnajoen ranta-alueella (uusi Petäjävesi-Pyhänselkä 400 kV voimajohto) ja Puteroisen ranta-alueella (uusi Petäjävesi-Pyhänselkä 400 kV voimajohto).

Pärepuunlammella Vihtavuori – Alajärvi 400 kV voimajohdon läheisyydessä sijaitseva uusi lomarakennuspaikka perustuu ranta-asemakaavaan. Ranta-asemakaava-alueiden maankäyttö on osoitettu rantaosayleiskaavassa ainoastaan informatiivisesti ranta-asemakaavan mukaisesti eikä rantaosayleiskaavalla ole tutkittu yksityiskohtaisesti ko. Pärepuunlammen uuden lomarakennuspaikan rakentamisalueiden sijoittumista voimajohtoalueen rakentamisrajoitusalueeseen nähden.

Mustalammen ranta-alueen tilalle 226-409-16-35 rantaosayleiskaavassa osoitettu uusi lomarakennuspaikka on osoitettu 400 kV voimajohdon Vihtavuori - Alajärvi taakse ja tilan rantaan on osoitettu erillinen rakentamisalue saunalle. Rakennuspaikan rakentamisalueet on rajattu Fingridin lausunnon (5.4.2019) suosituksen mukaisesti 31 m etäisyydelle voimajohdon keskilinjasta (Rakentamisalueen rajauksessa on huomioitu johtoalueen kokonaisleveys).

Puteroisen ranta-alueen tilalle 226-402-1-1218 kaavaehdotuksessa osoitetun uuden lomarakennuspaikan alue on rajattu siten, että rakentamisalue rajautuu Fingridin lausunnon (5.4.2019)

suosituksen mukaisesti 31 m etäisyydelle uuden Petäjavesi-Pyhänselkä 400 kV voimajohdon keskiliinjasta (Rakentamisalueen rajauksessa on huomioitu johtoalueen kokonaisleveys). Fingridin lausunnon (27.4.2010) mukaan Puteroisen rannalla sijaitsevan kiinteistön 226-402-1-1218 rakennuspaikkaa ei kuitenkaan voitane toteuttaa Fingridin Metsälinjan rakentamisen vuoksi. Tällä kohden voimajohtoalue levenee uuden 400 kV voimajohdon rakentamisen myötä 8 metriä (Fingrid Oyj). Rakennuspaikan toteutuskelpoisuus ja mahdollinen korvaaminen maanomistajalle tullaan selvittämään voimajohtoalueen lunastustoimituksen yhteydessä.

12.2.2 Asuinrakentamisalueet

Erillispientalojen alueet (AO)

Rantaosayleiskaavalla on osoitettu yhteensä **103** vanhaa erillispientalon (AO) rakennuspaikkaa. Kolme vanhoista AO- rakennuspaikoista on kaavamuutokseen perustuvia lomarakennuspaikkojen käyttötarkoituksen muutoksia.

Rantaosayleiskaavalla on osoitettu yhteensä **24** uutta erillispientalon (AO) rakennuspaikkaa. Pääosa uusista erillispientalojen rakennuspaikoista on osoitettu kirkonkylän läheisille ranta-alueille (Iso-Korppinen, Päällin, Ylin, Myllyjoki ja Poukanlampi). Yksittäisiä uusia AO- rakennuspaikkoja on osoitettu kylien läheisille Luksanjärven, Koskelanjoen ja Tohtaanlammen ranta-alueille.

Uusien erillispientalojen rakennuspaikkojen osoittaminen on harkittu tapauskohtaisesti huomioiden kaavan suunnitteluperusteiden tavoitteet vakituiseen asumisen rakennuspaikkojen osoittamista koskien. Uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa on pyritty huomioimaan mm. maanomistajien esittämät toiveet, vanhat rakentamisalueet, rantojen ja vesistöjen erityisarvot kaavan selvityksiin perustuen, ympäristön häiriötekijät (melu, turvetuotantoalueet) sekä maankäyttö- ja rakennuslain sisältövaatimus riittävien yhtenäisten rakentamisesta vapaiden rantojen säilymisestä.

Uudet erillispientalojen rakennuspaikat on sijoitettu pääsääntöisesti sen vesistön ranta-alueelle, mistä rakennusoikeus on laskennallisesti muodostunut. Rakennusoikeuksien siirtoja vesistöltä toiselle (saman maanomistajan ranta-alueilla) on voitu tehdä ainoastaan erityisestä syystä esim. luontoarvojen turvaamiseksi.

Rantaosayleiskaavalla osoitetut uudet erillispientalojen rakennuspaikat on sijoitettu pääosin yhtenäisesti jo rakentuneiden rakennuspaikkojen yhteyteen tai yhtenäisinä useamman rakennuspaikan uusina rakentamisalueina.

Erillispientaloalueiden (AO) kaavamääräykset:

AO- alue on tarkoitettu ympärivuotiseen asumiseen. AO- aluevarausmerkinnän yhteydessä oleva numero osoittaa kyseisen erillispientaloalueen rakennuspaikkojen enimmäismäärän. Uusien rakennuspaikkojen ohjeellinen sijainti sekä sen tilan alue, jolle rakennuspaikka kuuluu on osoitettu kaavassa avonaisella neliöllä. Mustat neliöt osoittavat kaavan laatimishetkellä jo toteutetut rakennuspaikat.

Rantaosayleiskaavalla määrätään, että kullekin AO- rakennuspaikalle saa sijoittaa yhden yksiasuntoisen asuinrakennuksen sekä tarpeelliset sauna- ja talousrakennukset. Rakennusten kokonaislukumäärä saa olla korkeintaan viisi. Rakennusten yhteen laskettu kerrosala saa olla enintään 10 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin vähintään 300 m². Asuinrakennuksen etäisyys rantaviivasta (pysyvän puuston rajasta) tulee olla vähintään 40 m ja talousrakennusten vähintään 30 m. Rantaan ulottuvalle AO- alueelle voidaan rakentaa rantaan yksi kerrosalaltaan enintään 30 m²:n suuruinen saunarakennus, jolla saa lisäksi olla katettua kuistia enintään 20 m². Saunarakennuksen etäisyys rantaviivasta (pysyvän puuston rajasta) tulee olla vähintään 15 m. Tämän lisäksi saa rakentaa pohjanalaltaan enintään 20 m² suuruisen savusaunan 15 metrin etäisyydelle rantaviivasta, mikäli savusaunoja koskevat paloturvallisuuden etäisyysmääräykset muutoin täyttyvät. Jos AO- aluetta ei ole kaavakartalla ulotettu rantaviivaan, rakennukset on sijoitettava AO- aluerajauksen määräämälle etäisyydelle rantaviivasta. Mikäli rakennuspaikalla on vanha tai aiemmin luvanvaraisesti toteutettu (nykyisiin määräyksiin verrattuna) suurempi rakennus, sitä voidaan peruskorjata ja uudelleen rakentaa ko. rakennuksen olevaa kerrosalaa ylittämättä.

AO- alueen rakentamisessa noudatetaan kunnan rakennusjärjestyksen määräyksiä, ellei kaavassa ole toisin osoitettu.

Erillispientalojen alueet (AO-3)

Rantaosayleiskaavalla on todettu Hirvijärven ranta-alueella sijaitseva yksi ranta-asemakaavan mukainen vielä toteutumaton erillispientalon rakennuspaikka (AO-3).

AO-3- alue on tarkoitettu ympärivuotiseen asumiseen. AO-3- alueella on voimassa lainvoimainen ranta-asemakaava. Alueen rakentamisessa tulee noudattaa ranta-asemakaavan määräyksiä. AO-3- aluevarausmerkinnän yhteydessä oleva numero osoittaa kyseisen erillispientaloalueen ranta-asemakaavan mukaisen rakennuspaikkojen enimmäismäärän. Ranta-asemakaavan mukainen vielä toteutumaton rakennuspaikka on osoitettu avonaisella neliöllä.

Maatilojen talouskeskusten alueet (AM)

Rantaosayleiskaavalla on osoitettu yhteensä **76** vanhaa maatilan talouskeskuksen aluetta (AM).

Maatilojen talouskeskusten alueiden (AM) kaavamääräykset:

AM- alueelle saa sijoittaa maatilatalouden sekä sen liitännäiselinkeinojen vaatimia rakennuksia ja rakennelmia. AM- aluevarausmerkinnän yhteydessä oleva numero osoittaa kyseisen AM- alueen talouskeskusten lukumäärän.

Rantaosayleiskaavalla määrätään, että AM- alueella asuinrakennuksen etäisyys rantaviivasta (pysyvän puuston rajasta) tulee olla vähintään 40 m ja talousrakennusten vähintään 30 m. Rantaan ulottuvalle AM- alueelle voidaan rakentaa rantaan yksi kerrosalaltaan enintään 30 m²:n suuruinen saunarakennus, jolla saa lisäksi olla katettua kuistia enintään 20 m². Saunarakennuksen etäisyys rantaviivasta (pysyvän puuston rajasta) tulee olla vähintään 15 m. Tämän lisäksi saa rakentaa pohjanalaltaan enintään 20 m² suuruisen savusaunan 15 metrin etäisyydelle rantaviivasta, mikäli savusaunoja koskevat paloturvallisuuden etäisyysmääräykset muutoin täyttyvät. Rakennuspaikalle rakennettavien rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 10 % rakennuspaikan pinta-alasta.

AM- alueen rakentamisessa noudatetaan kunnan rakennusjärjestyksen määräyksiä, ellei kaavassa ole toisin osoitettu.

12.2.3 Loma- ja matkailupalvelujen alueet

Loma- ja matkailupalvelujen alueet (RM)

Rantaosayleiskaavalla on osoitettu loma- ja matkailupalvelujen alueina (RM) Humpin kylällä Iso-Korppisen itärannalla sijaitseva Iso Mies karavaanarialue (RM/750) ja Löytänäjärven rannalla sijaitseva Aho-Isokylän kyläyhdistyksen omistuksessa oleva Ahoranta (entinen Aho-Vastingin koulu) (RM/400), joka toimii nykyisin vuokrakäytössä majoitus- ja juhlatilana. Lisäksi RM- alueena on osoitettu Vastinginjärven pohjoisrannalla sijaitsevan entisen Lahden koulun alue (RM/700). Lahden koulun lakkauttamisen (1960- luvun puoliväli) jälkeen alueella on toiminut mm. Visarannan lomakylä. Nykyisin alue on yksityisessä omistuksessa ja asuinkäytössä. Uutena matkailualueena on osoitettu Iso Mies- matkailualueen käyttöön tarkoitettu RM/50- alue Välijoen ranta-alueella. Uudella RM- alueella on tarkoitus kehittää Iso Mies- matkailuyrityksen palveluja esim. rakentamalla sauna melontaturistien käyttöön.

Iso Mies karavaanialueen RM- alueille on osoitettu kahden kaavan mitoitusperusteen mukaisen rakennusyksikön rakennusoikeus. Tavanomaisen lomarakennusyksikön enimmäiskerrosala 200 km² on osoitettu RM- alueella kaksinkertaisena (400 k-m²/loma-asuntoyksikkö) loma- ja matkailupalvelujen elinkeinon tukemiseksi. Iso Mies matkailupalvelujen alueiden (Iso-Korppinen, Välijoki) rakennusoikeudeksi on siten osoitettu yhteensä 800 k-m². Rantaosayleiskaavalla osoitettujen Ahorannan ja Lahden koulun RM- alueiden rakennusoikeudet perustuvat vanhaan matkailupalvelujen maankäyttöön ja alueiden käytettyyn rakennusoikeuteen sekä kaavalla mahdollistettuun kohtuulliseen lisärakennusoikeuteen.

Loma- ja matkailupalvelujen alueiden (RM) kaavamääräykset: RM- alueet on tarkoitettu matkailu- ja lomakeskuksille, lomakylille, leirikeskuksille ja muille vastaaville matkailua palveleville toiminnoille. RM- alueille saa sijoittaa matkailupalvelujen vaatimia majoitus-, toimisto-, vastaanotto-, huolto- ja ym. tiloja. RM- aluevarausmerkinnän yhteydessä suluissa oleva luku osoittaa alueen rakennusoikeuden yhteenlasketun enimmäismäärän kerrosalaneliömetreinä.

Loma- ja matkailupalvelujen alueet (RM-3 ja RM-4)

Rantaosayleiskaavan kaakkoisosan osa-alueella Myllyjoen ranta-alueella sijaitsee Wanhojen Wehkeiden matkailukeskus, jonka alue on osittain ranta-asemakaavoitettu. Wanhojen Wehkeiden matkailukeskuksen kehittämiseksi on valmisteilla ranta-asemakaavan muutos ja laajennus, joka on edennyt vuonna 2019 luonnosvaiheeseen.

Rantaosayleiskaavan tavoitteena on tukea alueen matkailutoimintojen kehittämistä. Wanhat Wehkeet on yksi Karstulan tärkeimpiä matkailupalvelujen alueita, jonka toiminnan kehittämismahdollisuuksien edistäminen on rantaosayleiskaavan tavoitteiden mukaista. Valmisteilla olevan ranta-asemakaavan muutoksen ja laajennuksen alue on perusteltua osoittaa matkailuelinkeinon tukemiseksi rantaosayleiskaavassa kokonaisuudessaan loma- ja matkailupalvelujen alueeksi.

Kaavateknisesti voimassa olevan ranta-asemakaavan alue on osoitettu rantaosayleiskaavassa loma- ja matkailupalvelujen alueeksi (RM-3) ja ranta-asemakaavan laajennusalue loma- ja matkailupalvelujen alueeksi (RM-4). Rantaosayleiskaavalla määrätään, että RM-3- alueella on voimassa oleva ranta-asemakaava, ja että alueen rakentamisessa tulee noudattaa ranta-asemakaavan määräyksiä. RM-4- alueen osalta rantaosayleiskaavalla määrätään, että RM-4- alue on tarkoitettu matkailu- ja lomakeskuksille, lomakylille, leirikeskuksille ja muille vastaaville matkailua palveleville toiminnoille. RM-4- alueen yksityiskohtainen maankäyttö tulee järjestää ranta-asemakaavalla.

12.2.4 Virkistysalueet ja venevalkamat

Rantaosayleiskaavalla on osoitettu Karstulan kunnan omistamat Päälammen, Saarilammen, Vastinginjärven ja Ylä-Viivajärven nykyiset uimapaidat sekä kunnan vuokraamalla Alasen koillirannalla sijaitseva uimapaida VV- aluevarauksina. Kunnan omistama Vahangan yhdistetty uimaranta- ja venevalkama-alue on osoitettu VV/LV- aluevarauksena. Lisäksi uimaranta-alueena VV on osoitettu Löytänän rannalla sijaitseva kyläyhdistyksen omistuksessa oleva Ahorannan uimaranta ja UPM:n omistuksessa oleva Lylyjärven pohjoisosan uimaranta. Rannoilla olevia muita yhteisrantoja tai yksittäisiä muutaman veneen rasietyypisiä venerantoja ei ole osoitettu kaavassa erillisinä aluevarauksina. Kaavalla ei ole osoitettu uusia virkistysalueita tai venevalkamia.

Rantaosayleiskaavalla määrätään, että uimaranta-alue (VV) on tarkoitettu yleiseksi uimaranta-alueeksi, jolle saa rakentaa pohjanalaltaan yhteensä enintään 50 m² alueen käyttöön liittyviä pieniä rakennuksia sekä rakennelmia. VV/LV- aluevaraus on tarkoitettu yleiseksi uimaranta- ja venevalkama-alueeksi, jolle saa rakentaa pohjanalaltaan yhteensä enintään 50 m² alueen käyttöön liittyviä pieniä rakennuksia sekä rakennelmia.

Rantaosayleiskaavalla on todettu voimassa olevissa ranta-asemakaavoissa osoitetut venevalkamat LV-3- aluevarauksina ja uimaranta-alueet VV-3- aluevarauksina. LV-3- ja VV-3- alueiden maankäytössä tulee noudattaa ranta-asemakaavan määräyksiä.

Lisäksi rantaosayleiskaavalla on todettu voimassa olevissa ranta-asemakaavoissa osoitettuja virkistysalueita (V-3), urheilu- ja virkistyspalvelujen alueita (VU-3) ja lähivirkistysalueita (VL-3). V-3-, VU-3- ja VL-3 alueiden maankäytössä tulee noudattaa ranta-asemakaavan määräyksiä.

12.2.5 Luonnonsuojelualueet

Luonnonsuojelualueina (SL) on osoitettu jo toteutetut luonnonsuojelualueet (valtionmaan suojelualue ja yksityismaiden luonnonsuojelualueet), luonnonsuojelulain 47 §:n mukaisen erityisesti suojeltavan lajin suojelualue, luonnonsuojelulain nojalla suojeltavaksi tarkoitetut Natura 2000-verkostoon kuuluvat ranta-alueet ja maakuntakaavassa luonnonsuojelualueiksi osoitetut luonnonsuojelulain nojalla suojeltavaksi tarkoitetut ranta-alueet. Lisäksi luonnonsuojelualueina (SL) on osoitettu Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien (luontopalvelut) Vahvasenjoen

joikivarren kiinteistöt myös Vanhasenjoen natura-alueen ulkopuolisilta osin. Luonnonsuojelualueina on osoitettu myös muut valtion suojelutarkoituksessa omistukseensa hankkimat ranta-alueet.

Pääpohjanjärven Mannaniemen ranta-alueen luonnonsuojelualueelle on osoitettu 10 korvattavaa lomarakennuspaikkaa (-RA/10) ja Heinälammien ranta-alueen luonnonsuojelualueelle yksi korvattava lomarakennuspaikka (-RA/1). Rakennusoikeus on osoitettu korvattavina rakennuspaikkoina, koska kaavan suunnittelu- ja mitoitusperusteen mukaista rakennusoikeutta ei ole maanomistusoloista johtuen tai kaavan muut tavoitteet huomioiden mahdollista siirtää muille ranta-alueille.

Kaavassa osoitetut luonnonsuojelualueet (SL) ovat jo luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai ne on tarkoitettu luonnonsuojelulain nojalla suojeltaviksi. Suojelun toteutus tapahtuu valtion toimesta. Rantaosayleiskaavan SL- alueilta on asuin- ja lomarakennusoikeus siirretty maanomistajakohtaisesti AM-, AO-, RM-, RA- ja RA-2 alueille sekä Sa- merkinnöille tai rakennusoikeus on korvattu suojelun toteutuksen yhteydessä tai rakennusoikeus on osoitettu kaavassa valtion toimesta korvattavina rakennuspaikkoina.

Kaavan luonnonsuojelualueella (SL) olevien korvattavien lomarakennuspaikkojen ohjeellinen sijainti on osoitettu punaisella kolmiolla. Kaavamääräyksen mukaan korvattava rakennuspaikka voidaan toteuttaa ohjeellisen sijoituksen mukaisesti, jos luonnonsuojelualueen toteutuksen yhteydessä rakentamisen katsotaan olevan mahdollista. SL- alueen tilakohtainen korvattavien lomarakennuspaikkojen kokonaismäärä on esitetty -RA/- kaavamerkintänä. Esim. -RA/1- kaavamerkintä tarkoittaa, että korvattavien lomarakennuspaikkojen kokonaismäärä on yksi.

12.2.6 Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet

Pääosa rantaosayleiskaavan ranta-alueista säilyy nykytilanteen mukaisesti rakentamisesta vapaina alueina. Rakentamisesta vapaat rannanosat on osoitettu pääosin nykyisen maankäytön mukaisesti maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi (**M**).

M- alueilta on asuin- ja lomarakennusoikeus siirretty maanomistajakohtaisesti AM-, AO-, RM-, RA-, RA-1- ja RA-2 alueille sekä Sa- merkinnöille. MRL:n 43 §:n 2 mom:n perusteella määrätään, että M- alueilla on asuin- ja lomarakentaminen kielletty.

Muun lainsäädännön kuin luonnonsuojelulain (maa-aineslain, metsälain, maankäyttö- ja rakennuslain) nojalla toteutettavaksi tarkoitettut Natura 2000- verkostoon kuuluvat ranta-alueet on osoitettu pääosin maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (**MY**). Myös muut suojelualueisiin kuulumattomat kaavan luontoselvityksessä arvokkaiksi luokitellut rannanosat on osoitettu MY- aluevarauksina.

MY- alueilta on asuin- ja lomarakennusoikeus siirretty maanomistajakohtaisesti AM-, AO-, RM-, RA- ja RA-2 alueille sekä Sa- merkinnöille. MRL:n 43 §:n 2 mom:n perusteella määrätään, että MY- alueilla on asuin- ja lomarakentaminen kielletty.

Kaavan maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden rakentamisessa noudatetaan kunnan rakennusjärjestyksen määräyksiä, ellei kaavassa ole toisin osoitettu.

12.2.7 Erityisalueet

Mätäslammen ampumarata on osoitettu ampumarata-alueena (EA).

Enojärven ja Suolikon ranta-asemakaavoissa käytetyt suojaviheralueiden aluevaraukset on toimitettu suojaviheralueen EV-3- aluevarauksina. EV-3- alueiden maankäytössä tulee noudattaa ranta-asemakaavan määräyksiä.

12.3 Liikenne

Tämän rantaosayleiskaavan alueet sijaitsevat laaja-alaisesti koko Karstulan kunnan alueella. Karstulan kunnan sijainti on liikenteellisesti edullinen. Karstulan läpi kulkee kaakko-luodesuuntainen valtatie 13, etelä-pohjoissuuntainen kantatie 58 sekä kantatie 77, joka on osa keskeistä Suomen itä-länsisuuntaista pääväylää. Valtion ylläpitämät seututiet 636 ja 697 sekä alemman

luokan yhdystiet muodostavat kunnan sisäisen tieverkon rungon. Pienemmät yksityistiet ja metsäautotiet täydentävät alueen liikenneverkon. Useimpien suunnittelualueen vesistöjen ranta-alueet ovat hyvin saavutettavissa olemassa olevan tiestön kautta. Suunnittelualueen itäosassa sijaitsee tavaraliikenteen käytössä oleva Jyväskylä-Haapajärvi- rautatie.

Valtatie 13 sekä kantatiet 58 ja 77 on osoitettu rantaosayleiskaavassa valtatie tai kantatie- viivamerkinnällä. Seututiet 636 ja 697 sekä yhdystiet on osoitettu rantaosayleiskaavassa seututie tai yhdystie- viivamerkinnällä. Yleisten teiden viivamerkinnät on osoitettu kaavakokonaisuuden havainnollistamiseksi koko Karstulan kunnan alueelle. Osalla ranta-alueita yleinen tie kulkee kaavan alueella, mutta useimmiten kaava-alue rajautuu yleisen tien alueeseen eikä tie sijaitse kaava-alueella.

Jyväskylä-Haapajärvi- rata on osoitettu kaavassa rautatien viivamerkinnällä.

Rantaosayleiskaavalla osoitetut uudet rakennuspaikat ovat pääosin hyvin saavutettavissa olemassa olevan tiestön kautta. Kaavalla ei ole kuitenkaan tutkittu yksityiskohtaisesti eikä osoitettu kiinteistö- tai rakennuspaikkakohtaisia tieyhteyksiä. Uusien rakennuspaikkojen tieyhteydet tulee suunnitella siten, että kulku yleiselle tielle järjestetään ensisijaisesti olemassa olevien liittymien kautta.

Valtatien 13, kantateiden 58 ja 77 sekä seututeiden 636 ja 697 ajoneuvoliikenteen aiheuttama mahdollinen meluhäiriö on tuotu esille rantaosayleiskaavassa melualueen viivamerkinnöillä. Rantaosayleiskaavalla määrätään, että suunniteltaessa rakentamista teiden läheisyyteen on selvitettävä mahdollinen meluntorjuntatarve. Sisämeluntorjunta tulee ottaa huomioon julkisivun rakenteellisissa ratkaisuisissa ja ulkomeluntorjunta rakennusten sijoittelussa tai muuten rakenteellisin keinoin. Melusuojaus tulee toteuttaa kiinteistön omistajan toimesta.

Mahdollisista liikennemelualueista ei ole ollut käytettävissä melumittaustietoja. Karstulan maantieverkolta on olemassa teoreettinen liikennemelun putkimalli 2019 ja liikenne-ennusteeseen 2040 pohjautuva putkimalli. Maastomallipohjaista EU- meluselvityksen tyypistä mallinnusta Karstulasta ei ole tehty. Liikennemelun putkimalli antaa melun leviämistä suurusluokkatietoa, mutta yksittäisiä kiinteistöjä tarkasteltaessa putkimallin melukäyrät voivat kuitenkin olla paljonkin virheellisiä molempiin suuntiin, eikä putkimalli ole ohjaavana tietona riittävä esimerkiksi yksittäisessä rakennuslupakäsittelyssä. Tästä syystä putkimallin melukäyriä ei ole esitetty rantaosayleiskaavakartalla, vaan melualueen viivamerkinnät on osoitettu yhdenmukaisella informatiivisella kaavamerkinnällä ottamatta kaavamerkinnällä kantaa melualueen laajuuteen.

Kaavalla on osoitettu liikennealueiksi (LT) Ala-Kastejärven ja Vehkalammen ranta-alueilla sijaitsevat kantatien 77 levähdysalueet (tiealuetta) sekä kantatien 58 levähdysalue (tiealuetta) Ylä-Viivajärven ranta-alueella.

12.4 Luonnonympäristön arvot ja erityispiirteet

Ranta-alueiden ja vesistöjen luonto- ja maisema-arvojen huomioiminen ja turvaaminen on ollut yksi yleiskaavasuunnittelun tavoitteista. Luonto- ja maisema-arvot on selvitetty perusselvitysvaiheessa sekä mm. kaavaa varten laadituissa luonto- ja maisemaselvityksissä.

12.4.1 Luonnonsuojelu- ja Natura 2000- verkoston alueet

Luonnonsuojelualueet

Toteutetut luonnonsuojelualueet (valtionmaan suojelualue ja yksityismaiden luonnonsuojelualueet) sekä luonnonsuojelulain 47 §:n mukaisen erityisesti suojeltavan lajin suojelualue (Lahnajoki) on pääosin osoitettu rantaosayleiskaavassa kaava-alueita koskevilta osin luonnonsuojelualueiksi (**SL**). Lisäksi luonnonsuojelualueina on osoitettu valtion suojelutarkoituksessa omistukseensa hankkimia ranta-alueita. Lahnajoen ranta-alueella sijaitseva Liisanmaan luonnonsuojelualue (YSA243224) on osoitettu rantaosayleiskaavassa ELY- keskuksen ko. alueen suojeluprosessin yhteydessä antaman ohjeistuksen mukaisesti maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY).

Rantaosayleiskaavan alueella sijaitsee osittain tai kokonaan seuraavat jo perustetut luonnonsuojelualueet:

Alue	Tunnus	Vesistö/alue	Sijainti	Osa-alue
Aittosuon soidensuojelualue	SSA090043	Aittolampi, Töyri-lampi	Lounais-Karstula	4. (Länsiososa)

Alue	Tunnus	Vesistö/alue	Sijainti	Osa-alue
Kilpisuon luonnonsuojelualue	YSA091957	Kilpilampi, Mato-lampi	Pohjois-Karstula	2. (Pohjoisososa)
Liisanmaan luonnonsuojelualue	YSA243224	Lahnajoki	Pohjois-Karstula	2. (Pohjoisososa)
Leppäsuon luonnonsuojelualue	YSA206790	Sikalampi	Lounais-Karstula	4. (Länsiososa)
Laurin luonnonsuojelualue	YSA200067	Nimetön lampi	13-tien länsipuoli	4. (Länsiososa)
Siltalan luonnonsuojelualue	YSA200624	Nimetön lampi	13-tien länsipuoli	4. (Länsiososa)
Valkkunanranta	YSA237490	Vahvasenjoki	Länsi-Karstula	4. (Länsiososa)
Valkkunanniemi	YSA237491	Vahvasenjoki	Länsi-Karstula	4. (Länsiososa)
Nurminiitty	YSA237196	Vahvasenjoki	Länsi-Karstula	4. (Länsiososa)
Tapiontörmän luonnonsuojelualue	YSA237155	Vahvasenjoki	Länsi-Karstula	4. (Länsiososa)
Myllykosken luonnonsuojelualue	YSA237139	Vahvasenjoki	Länsi-Karstula	4. (Länsiososa)
Koskelan luonnonsuojelualue	YSA200064	Vahvasenjoki	Länsi-Karstula	4. (Länsiososa)
Pamauksen luonnonsuojelualue	YSA097490	Vahvasenjoki	Länsi-Karstula	4. (Länsiososa)
Jokela	YSA097363	Vahvasenjoki	Länsi-Karstula	4. (Länsiososa)
Jokitörmän luonnonsuojelualue	YSA238755	Vahvasenjoki	Länsi-Karstula	4. (Länsiososa)
Vahvasenpään luonnonsuojelualue	YSA204828	Vahvasenkoski, Sompalampi	Länsi-Karstula	4. (Länsiososa)
Tammenmetsän luonnonsuojelualue	YSA207087	Sompalampi	Länsi-Karstula	4. (Länsiososa)
Sauna-ahon luonnonsuojelualue	YSA206336	Kaijanjärvi	Pohjois-Karstula	4. (Länsiososa)
Sekinkyttö	YSA246344	Kortejärvi, Pun-sanjoki	Länsi-Karstula	4. (Länsiososa)
Iso-Metsälammen luonnonsuojelualue	YSA201052	Iso-Metsälampi	Luksanniemen kylä	3. (Kaakkoisososa)
Mäntykallion luonnonsuojelualue	YSA231627	Ruunalampi	Kaakkois-Karstula	3. (Kaakkoisososa)
Enojoen luonnonsuojelualue	YSA206601	Enojoki	Itä-Karstula	1. (Itäosa)

Suunnittelualueella sijaitsee yksi luonnonsuojelulain 47 §:n mukaisen erityisesti suojeltavan lajin suojelualue:

Alue	Tunnus	Vesistö/alue	Sijainti	Osa-alue
Lahnajoen itukivisammal	ERA237800	Lahnajoki	Pohjois-Karstula	2. (Pohjoisososa)

Natura 2000- verkoston alueet

Suunnittelualueelle sijoittuvat seuraavat Natura 2000 -verkostoon kuuluvat alueet:

Osa-alue 2. (Pohjoisososa)

- Kilpisuo (FI0900140) Kimingin kylällä on luonnontilainen keidassuo, jolla on runsas linnusto (247 ha). Toteutustapa: Isl.

Osa-alue 3. (Kaakkoisososa)

- Karstulan eteläosassa sijaitsevat Särkijärvi ja Iso Metsälampi (FI0900051) ovat erillisiä, mutta suhteellisen lähekkäin sijaitsevia ja hyvin samantyyppisiä umpeenkasvavia lintuvesikohteita (111 ha). Toteutustapa: Isl.

- Ylin -järvi (FI0900135) Karstulan keskustan tuntumassa on umpeenkasvava matala järvi, jossa kasvaa edustavia korte-, kaisla-, ruoko- ja isosorsimokasvustoja (40 ha). Toteutustapa: rl ja vl.

Osa-alue 4. (Länsisosa)

- Verhokankaan Natura-alue (FI0900004) sijaitsee Kansansuon ja 13-tien välissä (kaava-alueen ulkopuolella). Alue on puoliksi mäntyvaltaista kangasta ja puoliksi aapasuon reunaosien luonnontilaista rämettä (69 ha). Toteutustapa: Isl.

- Aittosuon-Leppäsuon-Uitusharjun alue (FI0900005) on Karstulan ja Saarijärven rajalla sijaitseva kangasmaiden, aapasoiden, pienten lampien ja purojen kokonaisuus (1521 ha). Toteutustapa: Isl, rl, ml, mal ja vl.

- Haukisuo-Härkäsuo-Kukkoneva (FI0900093) Karstulan länsiosassa koostuu pitkälti kangasmetsäsaarekkeiden ja pienvesien kirjavoittamasta aapasuoluonnosta. Erityisen merkillepantavaa on vesitaloudeltaan luonnontilaisten puustoisten soiden runsaus (2472 ha). Toteutustapa: Karstulan alueiden osalta rl, ml, mal ja vl.

- Laihistenneva-Härkäneva-Vahvasenjoki (FI0900055) on varsin luonnontilaisena säilynyt suo-alue ja sen pohjoispuolella oleva erillinen jokireitti (493 ha). Toteutustapa: Isl, ml ja vl.

Luonnonsuojelulain nojalla suojeltaviksi tarkoitetut **Natura 2000- verkostoon** kuuluvat ranta-alueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa kaava-alueita koskevilta osin pääosin luonnonsuojelualueiksi (**SL**). Natura 2000- verkostoon kuuluvat ranta-alueet, joiden toteutustapa on muu laki (rakennuslaki, metsälaki, maa-ainelaki ja vesilaki) kuin luonnonsuojelulaki on osoitettu rantaosayleiskaavassa pääosin maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (**MY**). Natura-2000- verkostoon kuuluvat alueet on osoitettu lisäksi omalla viivamerkinnällä.

Rantarakennusoikeudet on pääosin siirretty kaavalla luonnonsuojelulain nojalla suojeltaviksi tarkoitetuilta Natura 2000- verkostoon kuuluvilta ranta-alueilta saman maanomistajan muille ranta-alueille tai rakennusoikeus on jo korvattu suojelun toteutuksen yhteydessä. Rantarakennusoikeudet on pääosin siirretty kaavalla saman maanomistajan muille ranta-alueille myös niiltä Natura 2000- verkostoon kuuluvilta ranta-alueilta, joiden toteutustapa on muu laki kuin luonnonsuojelulaki.

Haukisuo-Härkäsuo-Kukkoneva (FI0900093) Natura 2000- verkoston alueeseen kuuluvien useiden eri vesistöjen ranta-alueet on osoitettu kaavassa pääosin maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Naturen toteutustapa on kaavan ranta-alueita koskien rakennuslaki, maa-ainelaki sekä metsä- ja vesilaki. Valtion omistukseen suojelutarkoituksessa hankittu Pieni-Valkeisen ranta-alue on kuitenkin osoitettu luonnonsuojelualueeksi (SL). Myös Kokko-Valkeisen ranta-alue on tarkoitus toteuttaa luonnonsuojelualueeksi ja vesistön alue on osoitettu kaavassa Metsähallituksen esityksestä luonnonsuojelualueeksi (SL).

Natura 2000- verkostoon kuuluvalla **Vahvasenjoen** (FI0900055) rannanosalla sijaitsee kaksi jo rakentunutta lomarakennuspaikkaa ja Sompalammella yksi vanha lomarakennuspaikka. Vahvasenjoen varren yksityisten omistamien alueiden maankäyttö osoitetaan alueella tehdyn hankeusjakotoimituksen mukaisesti. Yhden kiinteistön omistaja on valittanut hankeusjaon jakosuunnitelmasta maa- ja vesilain mukaisesti. Tästä syystä toimituksen loppukokousta ei ole vielä pidetty. Osasta jokivarren kiinteistöjä on kuitenkin tehty rauhoitus sopimukset ja rantaosayleiskaavan mitoitusperusteen mukainen rakennusoikeus on korvattu maanomistajille. Näiden tilojen osalta natura-alue osoitetaan kaavassa kokonaan luonnonsuojelualueena. Rantaosayleiskaavalla on osoitettu Vahvasenjoen Natura 2000- verkostoon kuuluvalla rannanosalla tai Natura-alueeseen rajautuvalla rannanosalla kolme uutta lomarakennuspaikkaa, koska hankeusjakotoimituksessa on katsottu olevan mahdollista jättää ko. rakennuspaikkojen alueet maanomistajien esityksestä luonnonsuojelualueen toteutuksen ulkopuolelle loma-asuntojen rakentamista varten. Yksi osoitetuista uusista lomarakennuspaikoista sijaitsee valituksenalaisen kiinteistön alueella.

Vahvasenjoen varren Metsähallituksen omistamat ranta-alueet on osoitettu Natura 2000- verkostoon kuuluvilta osin kokonaan luonnonsuojelualueiksi (SL). Lisäksi perustetut jokivarren luonnonsuojelualueet on osoitettu luonnonsuojelualueina (SL) perustetun luonnonsuojelualueen mukaisessa laajuudessa. Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien (luontopalvelut) jokivarren kiinteistöt on osoitettu luonnonsuojelualueiksi (SL) myös Natura-alueen ulkopuolisilta osin.

Kaavaehdotuksen valmisteluvaiheessa laadittiin Natura-arviointi koskien **Pieni-Valkeisen, Vekkaan, Kodantakasen, Uitusjärven ja Ylimen** kaavaluonnoksen mukaista maankäyttötarkastusta. Natura-arvioinnin ja ELY- keskuksen siit antaman lausunnon perusteella selvitetiin mahdollisuudet siirtää rantaosayleiskaavalla ko. vesistöjen ranta-alueiden rakennusoikeus saman maanomistajan muille ranta-alueille.

Siirtomahdollisuuksia arvioitiin mm. ranta-alueiden muiden arvojen ja erityispiirteiden turvaamisen, ranta-alueiden rakennuskelpoisuuden, kulkuyhteyksien järjestämisen ja riittävien yhtenäisten rakentamisesta vapaiden rantojen säilymisen lähtökohdista. Lisäksi huomioitiin siirtoalueiden ympäristön häiriötekijät ja siirroista mahdollisesti vanhalle rakentuneelle ympäristölle aiheutuva häiriövaikutus. Natura-alueiden rantarakennusoikeutta katsottiin olevan mahdollista siirtää rantarakennusoikeutta mitoittaville (yli 2 ha vesistöt) rakennuskelpoisille mantereen rannosille, joilla ei ole kaavan selvityksiin perustuen huomioitavia luonnonympäristön, maiseman tai rakennetun ympäristön erityisarvoja. Rakennusoikeutta ei kuitenkaan ole perusteltua siirtää mahdollisille liikenneväylien melualueille, turvetuotantoalueiden suoja-alueille eikä tuulivoimala-alueiden toiminnasta mahdollisesti aiheutuvan häiriövaikutuksen alueille. Siirtoalueelle tulee olla mahdollista järjestää tieyhteys tarkoituksenmukaisella tavalla. Rakennuspaikan siirrosta ei myöskään saa aiheutua kohtuutonta haittaa siirtoalueen vanhoille rakennuspaikoille. Lisäksi rakennusoikeuden siirron kohteena olevalla saman maanomistajan ranta-alueella tai muualle kyseisen vesistön ranta-alueella tulee säilyä riittävästi yhtenäisiä rakentamisesta vapaita rannanosia.

Rantaosayleiskaavalla siirrettiin rantarakennusoikeus Aittosuo-Leppäsuon-Uitusharjun alue (FI0900005) Natura-alueeseen kuuluvilta Kodantakasen ja Vekkaan ranta-alueilta sekä osalta Kotasen ranta-alueita saman maanomistajan muille ranta-alueille seuraavasti:

- Vekkaalta siirrettiin kolme (3) rakennuspaikkaa Ylä-Kastejärvelle
- Kodantakaselta siirrettiin kaksi (2) rakennuspaikkaa Punajärvelle
- Kodantakaselta siirrettiin kaksi (2) rakennuspaikkaa Särkijärvelle
- Kodantakaselta siirrettiin yksi (1) rakennuspaikka Ylä-Viivajärvelle
- Kotaselta siirrettiin yksi (1) rakennuspaikka Sauna-Uitukselle

Aittosuo-Leppäsuon-Uitusharjun Natura-alueeseen (FI0900005) kuuluvalla Uitusjärven ranta-alueella rakennusoikeutta ei ollut mahdollista siirtää muille ranta-alueille, koska kyseisen kiinteistön omistajalla ei ole omistuksessa muita ranta-alueita. Aittosuo-Leppäsuon-Uitusharjun Natura-alueelle (FI0900005) osoitetut kolme uutta lomarakennuspaikkaa sijoitettiin kiinteistön pohjoisosan rannalle, missä rakennuspaikkojen toteuttamisesta aiheutuva vaikutus Natura-alueen arvoihin jää mahdollisimman vähäiseksi.

Ylin- järven vesialue on Natura 2000 verkoston aluetta (FI0900135). Ylin- järven ranta-alueella sijaitsee yksi vanha lomarakennuspaikka ja viisi vanhaa takamaaston asuinrakennuspaikkaa. Ylin- järven ranta-alueen rakennusoikeus on siirretty rantaosayleiskaavassa kahden kiinteistön osalta Päällin- järven ranta-alueelle ja yhden kiinteistön rantarakennusoikeus (kaksi uutta rakennuspaikkaa) oli mahdollista siirtää saman maanomistajan Lahnajärven ranta-alueelle. Maanomistusolot eivät mahdollistaneet muiden kiinteistöjen rantarakennusoikeuksien siirtämistä pois Natura 2000 verkostoon kuuluvan vesialueen rannoilta. Rantaosayleiskaavassa on osoitettu neljä uutta lomarakennuspaikkaa ja yksi uusi asuinrakennuspaikka Ylin- järven ranta-alueelle. Ylin- järven itärannalle osoitettu uusi lomarakennuspaikka on osoitettu takamaastoon siten, että kaavan luontoselvityksessä ko. rannanosalle rajattu luonnonympäristöltään arvokas rantakaistale jää rakentamisalueen ulkopuolelle. Rakennuspaikan ja rannan välinen rannanosa on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Ylin- järven länsirannalle osoitetut uudet rakennuspaikat on sijoitettu yhtenäisesti vanhojen rakennuspaikkojen viereen siten, että ranta-alueet jäävät mahdollisimman yhtenäisesti rakentamisesta vapaiksi. Ylin- järven vesialue on osoitettu W/s- alueeksi (Vesialue, joka on linnustollisesti arvokas). Kaavalla määrätään, että W/s- alueen käytössä ja alueella suoritettavissa toimenpiteissä tulee huomioida alueen linnustollisten arvojen säilyminen ja turvaaminen. Alueeseen rajoittuvien rakennuspaikkojen rakentamaton rannanosa tulee säilyttää luonnontilaisena.

Maakuntakaavan luonnonsuojelualueet

Maakuntakaavassa luonnonsuojelualueiksi osoitetut luonnonsuojelulain nojalla suojeltavaksi tarkoitetut ranta-alueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa luonnonsuojelualueina (**SL**).

Keski-Suomen tarkistetun maakuntakaavan mukaiset luonnonsuojelualueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa luonnonsuojelualueiksi seuraavasti:

- Hornetinnevan alue on osoitettu rantaosayleiskaavassa luonnonsuojelualueeksi (SL) Ruuhilammen ja Heinälammen ranta-alueiden osalta. Metsähallituksen omistaman valtion toimesta suojeltavan Ruuhilammen ranta-alueen rakennusoikeutta ei ole osoitettu kaavassa. Heinälammelle yksityisen omistamalle kiinteistölle on osoitettu yksi korvattava lomarakennuspaikka (-RA/1), koska kiinteistön rakennusoikeutta ei ole mahdollista siirtää muualle.

- Pikkuhanhisennevan alue on osoitettu rantaosayleiskaavassa luonnonsuojelualueeksi (SL) Hanhisen ranta-alueen osalta. Luonnonsuojelualueeksi osoitettujen kiinteistöjen rantarakennus-oikeudet on siirretty / osoitettu Hanhisen muille rannanosille.
- Pirttikankaanneva-Rahkaneva 2- alue on osoitettu rantaosayleiskaavassa luonnonsuojelualueeksi (SL) Sarantajärven itäosan sekä Pirttijärven pohjois- ja eteläosien ranta-alueiden osalta. Rantaosayleiskaavassa luonnonsuojelualueeksi osoitettujen kiinteistöjen osien rantarakennus-oikeudet on siirretty / osoitettu muille ranta-alueille.
- Kantainsuon-Kitinsuon alueeseen kuuluvat Pirttilammen ja Pääpohjanjärven ranta-alueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa pääosin luonnonsuojelualueeksi (SL). Maakuntakaavan mukaiselle Pääpohjanjärven luonnonsuojelualueelle on osoitettu rantaosayleiskaavassa yksi vanha ja rakentunut lomarakennuspaikka (RA/1). Rantaosayleiskaavalla siirrettiin maakuntakaavan mukaisesti luonnonsuojelualueeksi osoitetun Pirttijärven ranta-alueen rakennusoikeus saman maanomistajan Ylä-Kastejärven ranta-alueelle. Maakuntakaavan mukaisesti luonnonsuojelualueeksi osoitetun Pääpohjanjärven mannerrannan jäljellä oleva rakennusoikeus osoitettiin kaavassa 10 korvattavana lomarakennuspaikkana Mannaniemen ranta-alueelle viranomaisten työneuvottelussa 20.9.2016 sovitun mukaisesti. Kyseisten rakennuspaikkojen siirtomahdollisuuksia tarkasteltiin samalla, kun Natura 2000- verkostoon kuuluvien ranta-alueiden rakennusoikeuksien siirtomahdollisuuksia selvitettiin. Mannaniemen ranta-alueelle osoitetuille korvattaville rakennuspaikoille ei ollut löydettävissä siirtokelpoisia ranta-alueita.
- Lehtomäensuon alue on osoitettu rantaosayleiskaavassa Mustalammen luoteisosan ranta-alueen osalta luonnonsuojelualueeksi (SL) tarkistetun maakuntakaavan luonnonsuojelualueen rajauksen mukaisesti. Rantaosayleiskaavassa luonnonsuojelualueeksi osoitettujen kiinteistöjen osien rantarakennus-oikeudet on siirretty / osoitettu muille ranta-alueille tai kiinteistölle ei muodostu kaavan suunnittelu- ja mitoitusperusteen mukaan rakennusoikeutta.

12.4.2 Muut arvokkaat luontokohteet ja linnustoarvot

Suunnittelualan rannoilla ja vesialueilla on kaavan luonto- ja maisemaselvitykseen perustuen 10 valtakunnallisesti arvokasta luontokohdetta (V) ja 17 maakunnallisesti arvokasta luontokohdetta (M-, M, M+) sekä 131 paikallisesti arvokasta luontokohdetta (P-, P, P+). Valtakunnalliset ja maakunnalliset luontokohteet on yleensä pääosin esitetty luontoselvityksessä arvokkaiksi luontokohteiksi ja paikalliset kohteet huomionarvoisiksi luontokohteiksi. Osa paikallisista luontokohteista on kuitenkin esitetty arvokkaina luontokohteina esim. maisema- ja linnustoarvoon liittyvän erityisarvon perusteella.

Edellä kuvattuihin toteutettuihin luonnonsuojelualueisiin, Natura 2000 verkoston alueisiin ja maakuntakaavassa osoitettuihin luonnonsuojelualueisiin kuulumattomat kaavan luontoselvityksessä arvokkaiksi luokitellut ranta-alueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa pääosin maa- ja metsätalousvaltaisina alueina, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Luontoselvityksen huomionarvoiset luontokohteet on pyritty huomioimaan uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa ja huomionarvoiset rannanosat on osoitettu pääosin maa- ja metsätalousvaltaisina alueina (M).

Kaavaehdotuksen valmisteluvaiheessa Lahnajoen varren Kala-Matin tilalla vireille tullut yksityinen Metso- suojeluhanke on huomioitu rantaosayleiskaavassa siirtämällä yksi rakennuspaikka Lahnajoelta saman tilan Ylä-Viivajärven ranta-alueelle ja osoittamalla toinen rakennuspaikka Lahnajoen varteen Metso- suojelualan ulkopuolelle jäävälle rannanosalle. Lahnajoen varren Metso- suojelun alue on osoitettu rantaosayleiskaavassa MY- alueena.

Pirttijärven itäpuolen ranta-alueella sijaitseva rauhoitettu puu on osoitettu kaavassa rauhoitetun luonnonmuistomerkin kohdemerkinnällä (sl).

Kaavan uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa on pyritty huomioimaan selvitysten mukaiset luonnonolosuhteiltaan arvokkaat ja huomionarvoiset rannanosat. Kokonaisuutena uudet rakennuspaikat on pystytty sijoittamaan varsin hyvin luontoselvityksessä arvokkaiksi tai huomionarvoisiksi esitettyjen rannanosien ulkopuolelle. Uudet rakennuspaikat on pyritty siirtämään arvokailta luontoalueilta saman maanomistajan muille ranta-alueille. Jos uutta rakentamista on kaavan muut tavoitteet huomioiden kuitenkin jouduttu osoittamaan arvokkaille tai huomionarvoisille rannanosille, niin rakentaminen on pyritty sijoittamaan siten, että vaikutus luontokohteeseen on mahdollisimman vähäinen ja pääosa luontokohteesta säilyy edelleen rakentamisesta vapaana.

Kaavalla on osoitettu muutamia uusia rakennuspaikkoja (Enonjärven Mustasaari, Kaijanjärvi, Kulhanlampi ja Nihdinlampi) luontoselvityksen mukaiselle luonnonmaisemaltaan arvokkaalle rannanosalle. Näiden uusien rakennuspaikkojen luonnonmaisema-arvot on huomioitu osoittamalla rakennuspaikoille **alueen osa, jolla on rakentamisessa huomioitavia luonnonmaiseman arvoja- rasterimerkintä**. Kaavalla määrätään, että näillä alueilla tulee säilyttää suojapuus- toa siten, että rakentaminen sopeutuu maisemaan. Rakennuspaikan rakentamaton osa tulee säilyttää luonnonmukaisena. Alueella ei saa suorittaa maisemaa merkittävästi muuttavia hak- kuu-, kaivamis-, louhimis- ja täyttämistoimenpiteitä.

LINNUSTOARVOT

Suunnittelualueen rannoilla ja vesialueilla on kaavan luonto- ja maisemaselvitykseen perustuen viisi valtakunnallisesti arvokasta luontokohdetta (V), 13 maakunnallisesti arvokasta luontokoh- detta (M-, M, M+) ja 48 paikallisesti arvokasta luontokohdetta (P-, P, P+), joiden erityisarvona on osittain tai kokonaan linnusto. Valtakunnalliset, maakunnalliset ja arvokkaimmat paikalliset linnustoarvoja sisältävät luontokohteet on esitetty luontoselvityksessä arvokkaiksi luontokoh- teiksi ja osa paikallisista kohteista huomionarvoiksi luontokohteiksi. Osa kohteista on hyvin laajoja kokonaisuuksia ja linnustoarvot kohdistuvat vain osalle arvokasta luontoaluetta. Usein luontokohteen erityisarvoksi on esitetty linnustoarvon lisäksi myös muita arvoja.

Suunnittelualueen linnustoarvoista on saatu tietoa kaavaprosessin aikana myös Keski-Suomen ELY- keskukselta. ELY- keskus on nostanut esille alueen linnustoltaan arvokkaimpina kohteina Iso- ja Pieni-Korppisen ympäristössä sijaitsevan MAALI- alueen, Ylin- järven MAALI- kohteen, Vastinginjärven itäpuolen (ns. Pienipuolen), Mätäsammun, Tohtaanlammen, Koijärven ja Ruunalammen. Lisäksi ELY- keskus on kiinnittänyt huomioita sääksen pesäpaikkojen huomioi- miseen ja Lehtolammen merkitykseen kaakkurille sopivana pesimälampena. Myös Suomense- län lintutieteellinen yhdistys on tuonut esille alueen vesistöjen linnustoarvoja ehdotusvaiheen lausunnossaan.

Rantaosayleiskaavassa on huomioitu sääksien pesäpaikat (Iso Ristijärvi, Joutenjärvi, Lahna- järvi, Punsanjoki, Vahanka ja Vällilampi pohj. osa-alue). Kaavalla turvataan kaava-alueelle sijoit- tujen sääksen pesäpaikkojen ja niiden ympäristön ranta-alueiden säilyminen rakentamisesta vapaana kaavan luontoselvityksen suosituksen mukaisesti. Pesäpaikkoja ei esitetä kaavakar- talla, mutta rantaosayleiskaavan kaava-alueen pesäpaikat sijoittuvat rantaosayleiskaavassa osoitetuille MY- alueille.

Lehtolammen ranta-alueen rakennusoikeus on siirretty ELY- keskuksen esityksestä saman maanomistajan Suolikon ranta-alueelle, jolloin Lehtolammen ranta-alue säilyy kokonaan raken- tamisesta vapaana.

Kaavan luontoselvityksessä esitetyt linnustollisesti arvokkaat alueet ja niiden huomioiminen ran- taosayleiskaavassa:

Osa-alue 1. (Itäosa)

(Numerointi on luontoselvityksen kohdenumeroinnin mukainen)

ALUE	ARVO	ERITYISARVOT
71 Kuikkasaari-Sammonniemi	P-	maisema, linnusto
- Kuikkasaari on osoitettu rantaosayleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Sammonniemi on ranta-asemakaavan MY- aluetta. Ranta-asemakaavat on esitetty ranta- osayleiskaavassa informatiivisesti ja Sammonniemi on esitetty ranta-asemakaavan mukaisesti MY- alueena. Rantaosayleiskaavalla ei muuteta Kuikkasaaren-Sammonniemen tai sen lähiym- päristön maankäyttöä nykyisestä.		
72 Peurasaari	P-	maisema, linnusto
- Peurasaari on osoitettu rantaosayleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Rantaosayleiskaavalla ei muuteta Peurasaaren tai sen lähiympäristön maankäyttöä nykyisestä.		
94 Haukilampi	P	linnusto
- Kaavan luontoselvityksessä arvokkaaksi esitetty Haukilammen rantakaistale on osoitettu ran- taosayleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityisiä luontoarvoja (MY). Haukilammen ranta-alueet säilyvät kokonaan rakentamisesta vapaina eikä rantaosayleis- kaavalla muuteta Haukilammen ranta-alueiden maankäyttöä nykyisestä.		

101 Mustasaari P linnusto, maisema

- Mustasaareen on osoitettu rantaosayleiskaavassa yksi uusi lomarakennuspaikka (RA). Muu osa saaresta on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Mustasaareen osoitettua kaavan suunnittelu- ja mitoitusperusteen mukaista uutta RA- paikkaa ei ole ollut mahdollista siirtää saaresta pois. Mustasaareen osoitetulle uudelle lomarakennuspaikalle on osoitettu kaavamerkintä "Alueen osa, jolla on rakentamisessa huomioitavia luonnonmaiseman arvoja- rasterimerkintä". Kaavalla määrätään rakennuspaikan aluetta koskien, että näillä alueella tulee säilyttää suojapuustoa siten, että rakentaminen sopeutuu mai-semaan. Rakennuspaikan rakentamaton osa tulee säilyttää luonnonmukaisena. Alueella ei saa suorittaa maisemaa merkittävästi muuttavia hakkuu-, kaivamis-, louhimis- ja täyttämistoimenpi-teitä. Rakennuspaikan rakentamattoman osan säilymistä luonnonmukaisena ym. turvaava kaa-vamääräys pienentää samalla myös Mustasaaren uuden rakennuspaikan toteuttamisesta ai-heutuvaa vaikutusta alueen linnuston kannalta. Lisäksi kaavan toteutuessa Mustasaaren ranta-alue säilyy edelleen 0,65 km pituudelta yhtenäisesti rakentamisesta vapaana. Arvioidaan, että rantaosayleiskaavan toteutuminen ei vaikuta merkittävästi Mustasaaren paikalliseen (P) linnus-toarvoon.

105 Isosaaren luoteiskärki P- maisema, linnusto

- Isosaaren luoteiskärki on ranta-asemakaavan M- aluetta. Ranta-asemakaavat on esitetty ran-taosayleiskaavassa informatiivisesti ja Isosaaren luoteiskärki on esitetty ranta-asemakaavan mu-kaisesti M- alueena. Rantaosayleiskaavalla ei muuteta Isosaaren luoteiskärjen tai sen lähiympä-ristön maankäyttöä nykyisestä.

106 Isosaaren pohjoiskärki P- maisema, linnusto"

- Isosaaren pohjoiskärki on ranta-asemakaavan M- aluetta. Ranta-asemakaavat on esitetty ran-taosayleiskaavassa informatiivisesti ja Isosaaren pohjoiskärki on esitetty ranta-asemakaavan mukaisesti M- alueena. Rantaosayleiskaavalla ei muuteta Isosaaren pohjoiskärjen tai sen lä-hi ympäristön maankäyttöä nykyisestä.

108 Pienipuoli M linnusto

- Rantaosayleiskaavalla on osoitettu Vastinginjärven Pienipuolen ranta-alueille kolme vanhaa lomarakennuspaikkaa (RA) ja kaksi maatilan talouskeskuksen aluetta (AM) sekä 7 uutta loma-rakennuspaikkaa (RA). Vanhaa rakentamista on Pienipuolen pohjoisrannalla sekä Jokelanlah-den alueella.

- Pienipuolen ranta-alueiden kaavan suunnittelu- ja mitoitusperusteen mukaista rakennusoi-keutta on siirretty mahdollisuuksien mukaan järven länsiosan puolelle. Laajasti rakentamatto-mien Pienipuolen ranta-alueiden kaikkea rakennusoikeutta ei ole kuitenkaan ollut mahdollista siirtää pois Pienipuolen ranta-alueelta. Rakennusoikeuden siirroilla ja uusien rakennuspaikko-jen yhtenäisellä sijoittelulla on voitu huomioida Vastinginjärven Pienipuolen ranta-alueiden säi-lyminen laajasti rakentamisesta vapaana, joka osaltaan turvaa vesistön linnustoarvojen säily-mistä.

- Luontoselvityksessä linnustollisesti arvokkaiksi rajatut rannanosat (Salmelansaari ja Haapa-saari) on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY).

- Vastinginjärven itäpuolen (ns. Pienipuoli) vesialue on osoitettu rantaosayleiskaavassa vesialu-eksi, joka on linnustollisesti arvokas (W/s-1). Kaavalla määrätään, että W/s-1- alueen käy-tössä ja alueella suoritettavissa toimenpiteissä tulee huomioida alueen linnustollisten arvojen säilyminen ja turvaaminen. Alueeseen rajoittuvien rakennuspaikkojen rakentamaton rannanosa tulee säilyttää luonnontilaisena. Lisäksi määrätään, että alueelle suunniteltavista ruoppaus,-niitto- yms. vesitöistä tulee pyytää ELY- keskuksen lausunto. W/s-1- kaavamerkintä perustuu osaltaan siihen, että Vastinginjärven Pienipuoli on kaava-alueen ainoa vesistö, joka on osoi-tettu Keski-Suomen maakuntakaavassa suojelukohteena. Rantaosayleiskaavalla osoitettu W/s-1- kaavamerkintä huomioi ja osaltaan edistää Pienipuolen linnustoarvojen säilymistä.

- Kaavan toteutuessa Vastinginjärven Pienipuolen koko länsipuolen ranta-alue (1,04 km pitkä yhtenäinen rakentamisesta vapaa rannanosa) ja Jokelanlahden alue (0,27 km, 0,27 km ja 0,51 km pitkät yhtenäiset rakentamisesta vapaat rannanosat) säilyvät ennestään rakentamattomilta osin edelleen rakentamisesta vapaina sekä Salmelansaari (0,67 km pitkä yhtenäinen rakenta-misesta vapaa rannanosa) säilyy kokonaan rakentamisesta vapaana. Myös Pienipuolen itäran-nalla säilyy merkittävä 0,55 km pitkä yhtenäinen rakentamisesta vapaa rannanosa järven lasku-puron alueella. Kaavalla turvataan Pienipuolen ranta-alueiden säilyminen merkittävilta osin ra-kentamisesta vapaana ja vesistölle jää riittävästi yhtenäisiä rakentamisesta vapaita rannanosia.

- Arvioidaan, että rantaosayleiskaavan toteutuminen ei vaikuta merkittävästi Vastinginjärven Pienipuolen maakunnalliseen (M) linnustoarvoon.

- 109 Isokylän ranta-alueet P+ kulttuurimaisema-alue, linnusto
 - Rantaosayleiskaavalla on ainoastaan todettu Isokylän ranta-alueen vanhat jo rakentuneet rakennuspaikat. Muu osa ranta-alueesta on osoitettu nykyisen maankäytön mukaisesti maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Rantaosayleiskaavalla ei muuteta Isokylän ranta-alueen tai sen lähiympäristön maankäyttöä nykyisestä.
- 118 Heinäsaari-Kaakasaari P- maisema, linnusto
 - Heinäsaari on osoitettu rantaosayleiskaavassa nykyisen maankäytön mukaisesti maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Kaakasaari sijaitsee rantaosayleiskaavan vesialueella. Rantaosayleiskaavalla ei muuteta Heinäsaaren ja Kaakasaaren tai niiden lähiympäristön maankäyttöä nykyisestä.
- 123 Suojärvi M+ linnusto
 Kaavan luontoselvityksessä linnustollisesti arvokkaiksi rajatut rannanosat on osoitettu rantaosayleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Rantaosayleiskaavalla ei muuteta Suojärven ranta-alueiden maankäyttöä nykyisestä.
- 124 Salmijärven alue P linnusto, kasvillisuus
 - Salmijärven ranta-alueelle on osoitettu rantaosayleiskaavassa yksi vanha lomarakennuspaikka (RA) ja kaksi uutta lomarakennuspaikkaa (RA). Järven rantavyöhyke on osoitettu uusien rakennuspaikkojen alueita lukuun ottamatta kaavan luontoselvityksen arvokkaan alueen rajauksen mukaisesti maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Salmijärven ranta-alueelle osoitettuja kaavan suunnittelu- ja mitoitusperusteen mukaisia uusia RA- paikkoja ei ole ollut mahdollista siirtää pois Salmijärven ranta- alueelta.
 - Salmijärven ranta-alueen uudet rakennuspaikat on sijoitettu maasto-olosuhteet huomioiden mahdollisimman yhtenäisesti jo rakentuneen vanhan rakennuspaikan läheisyyteen, jolloin järven ranta-alueesta säilyy merkittävä 1,08 km pitkä rannanosa yhtenäisesti rakentamisesta vapaana.
 - Arvioidaan, että rantaosayleiskaavan toteutuminen ei vaikuta merkittävästi Salmijärven paikalliseksi (P) luokiteltuun kasvillisuus- ja linnustoarvoon.
- 128 Pieni Päälamppi V linnusto, kasvisto, luonnonmetsä
 - Pieni Päälammen ranta-alueelle on osoitettu rantaosayleiskaavassa yksi uusi lomarakennuspaikka (RA). Järven rantavyöhyke on osoitettu rakennuspaikan aluetta lukuun ottamatta kaavan luontoselvityksen arvokkaan alueen rajauksen mukaisesti maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Muu osa järven ranta-alueesta on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Pieni Päälammen ranta-alueelle osoitettua kaavan suunnittelu- ja mitoitusperusteen mukaista uutta RA- paikkaa ei ole ollut mahdollista siirtää pois Pieni Päälammen ranta- alueelta. Pieni Päälammen muiden kiinteistöjen rakennusoikeudet on siirretty muille ranta-alueille.
 - Pieni Päälammen ranta-alueelle osoitettu uusi rakennuspaikka on sijoitettu maasto-olosuhteet huomioiden lähelle olemassa olevaa tietä. Lammen ranta-alueesta säilyy merkittävä 0,81 km pitkä rannanosa yhtenäisesti rakentamisesta vapaana MY- alueena.
 - Arvioidaan, että rantaosayleiskaavan toteutuminen ei vaikuta merkittävästi Pieni Päälammen valtakunnalliseksi (V) luokiteltuun kasvillisuus-, linnusto- ja vanhan metsän arvoon.
- 130 Päälammen metsä P luonnonmetsä, linnusto
 - Päälammen metsän alueelle on osoitettu rantaosayleiskaavassa kaksi uutta lomarakennuspaikkaa (RA). Alueelle on siirretty rakennusoikeutta Pieni Päälammen valtakunnallisesti arvokkaaksi luokitellulta ranta-alueelta, eikä rakennusoikeuksien sijoittamiseen ole kokonaisuutena löytynyt Päälammen metsän luontokohteen kannalta parempaa ratkaisua.
 - Päälammen metsän uudet rakennuspaikat on sijoitettu kiinteistön pohjoisosaan, jolloin alueen eteläosa säilyy rakentamisesta vapaana MY- alueena. Rakennuspaikat on sijoitettu siten, että Päälammen ranta-alueella säilyy laajemmin tarkasteltuna kolme merkittävää rakentamisesta vapaata rannanosaa. Kaavan toteutuessa Pääjärven metsän linnustollisesti paikallisesti (P) arvokas alue tulee supistumaan nykyisestä.
- 133 Hoikanlammit P kasvillisuus, kasvisto, linnusto
 - Rantaosayleiskaavassa on osoitettu kaksi uutta lomarakennuspaikkaa (RA) eteläisemmän Hoikanlammen eteläosan ranta-alueelle. Hoikanlampien rantavyöhykkeet on osoitettu rakennuspaikkojen alueita lukuun ottamatta kaavan luontoselvityksen arvokkaan alueen rajauksen mukaisesti maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Kaavassa osoitettuja kahta kaavan suunnittelu- ja mitoitusperusteen mukaista uutta RA- paikkaa ei ole ollut mahdollista siirtää pois Hoikanlampien ranta- alueelta.

- Hoikanlampien rakennusoikeus on sijoitettu maasto-olosuhteet ja tien rakentamismahdollisuus huomioiden yhtenäiselle rakentamisalueelle eteläisemmän lammen eteläosaan, jolloin lampien ranta-alue säilyy myös kokonaisuutena mahdollisimman yhtenäisesti rakentamisesta vapaana. Lampien ranta-alueella säilyy merkittävät 0,50 km ja 0,42 km pitkät rannanosat yhtenäisesti rakentamisesta vapaina MY- alueina.

- Arvioidaan, että rantaosayleiskaavan toteutuminen ei vaikuta merkittävästi Hoikanlampien paikalliseksi (P) luokiteltuun kasvillisuus- ja linnustoarvoon.

141 Isosuon alue P kasvillisuus, linnusto

Kaavan luontoselvityksessä arvokkaiksi (kasvillisuus, linnusto) rajatut Iso Ristijärven, Välijoen ja Pitkäjärven rannanosat on osoitettu rantaosayleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Rantaosayleiskaavalla ei muuteta Isosuon alueen maankäyttöä nykyisestä. Rantaosayleiskaavassa on huomioitu myös alueella oleva sääksen pesäpaikka.

146 Untamon luoteispää P- linnusto, suokasvillisuus

- Kaavan luontoselvityksessä arvokkaiksi rajattu Untamon luoteispään rantavyöhyke on osoitettu rantaosayleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Rantaosayleiskaavalla osoitetut neljä uutta lomarakennuspaikkaa on sijoitettu vesistön keskivaiheille siten, että vesistön luoteisosan ranta-alue säilyy mahdollisimman laajasti rakentamisesta vapaana. Untamon luoteisranta säilyy 0,49 km:n pituudelta yhtenäisesti rakentamisesta vapaana MY- alueena.

- Arvioidaan, että rantaosayleiskaavan toteutuminen ei vaikuta merkittävästi Untamon luoteispään paikalliseksi (P-) luokiteltuun suokasvillisuus- ja linnustoarvoon.

Osa-alue 2. (Pohjoisosa)

(Numerointi on luontoselvityksen kohdenumeroinnin mukainen)

ALUE ARVO ERITYISARVOT

66 Väلیلampi P linnusto, lohkarieppo, suo

- Kaavan luontoselvityksessä linnustollisesti arvokkaiksi rajatut rantaosayleiskaavaan kuuluvat Väلیلammen rannanosat on osoitettu rantaosayleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Muu osa Väلیلammen rantaosayleiskaavan alueeseen kuuluvasta ranta-alueesta on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueeksi (M). Väلیلammen etäosan ranta-alueet on ranta-asemakaavoitettu. Ranta-asemakaavat on esitetty rantaosayleiskaavassa informatiivisesti ja Väلیلammen eteläosan ranta-alueet on esitetty ranta-asemakaavan mukaisesti M- alueina. Rantaosayleiskaavalla ei muuteta Väلیلammen maankäyttöä nykyisestä

78 Lahnajärven saaret P maisema, linnusto

- Kaavan luontoselvityksessä maisema-arvoiltaan ja linnustollisesti paikallisesti arvokkaiksi esitetyt Lahnajärven saaret on osoitettu rantaosayleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Rantaosayleiskaavalla ei muuteta saarien maankäyttöä nykyisestä.

81 Vehkalampi P- pienvesi, linnusto

- Kaavan luontoselvityksessä linnustollisesti huomionarvoiseksi esitetyn Vehkalammen ranta-alueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa pääosin maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi (M). Lammen rannalle on osoitettu kaksi uutta lomarakennuspaikkaa (RA). Rantaosayleiskaavalla turvataan lammen ranta-alueella 0,94 km:n pituisen yhtenäisen rakentamisesta vapaan rannan osan säilyminen.

- Arvioidaan, että rantaosayleiskaavan toteutuminen ei vaikuta merkittävästi Vehkalammen paikalliseksi luokiteltuun (P-) linnustoarvoon.

83 Puronsuunsaari P- linnusto, maisema

- Kaavan luontoselvityksessä maisema-arvoiltaan ja linnustollisesti paikallisesti arvokkaiksi esitetty Puronsuunsaari ja Puronsuunlahden ranta-alue on osoitettu rantaosayleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY).

- Kaavasuunnittelussa on huomioitu alueella oleva sääksen pesäpaikka, joka sijaitsee rannanosalla, joka säilyy 1,36 km:n pituudelta rakentamisesta vapaana. Rantaosayleiskaavalla ohjataan uusien rakennuspaikkojen rakentamista huomioiden kaavan luontoselvityksen suositus 300 m suojaetäisyydestä pesäpaikkaan.

- Rantaosayleiskaavalla ei muuteta Puronsuunsaaren ja Puronsuunlahden ranta-alueen maankäyttöä nykyisestä.

- 85 Kitinsuo-Liejunlahti M linnusto, kasvillisuus, kasvisto
 - Pääpohjanjärven Kitinsuon-Liejunlahden ranta-alue on osoitettu rantaosayleiskaavassa luonnonsuojelualueeksi (SL). Ranta-alueen rakennusoikeus on osoitettu valtion toimesta korvattavina rakennuspaikkoina.
- 86 Koivusaaren karikko P- linnusto, maisema
 - Kaavan luontoselvityksessä arvokkaaksi rajattu Koivusaaren karikko on osoitettu rantaosayleiskaavassa maa-alueiden osalta maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Rantaosayleiskaavalla ei muuteta Koivusaaren karikon ja sen välittömän lähiympäristön maankäyttöä nykyisestä.
- 87 Mustalampi P- linnusto, suokasvillisuus
 - Kaavan luontoselvityksessä huomionarvoiseksi esitetty Mustalammen ranta-alue on osoitettu rantaosayleiskaavassa pääosin maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueeksi (M). Lammen rannalle on osoitettu kaksi uutta lomarakennuspaikkaa (RA-2) kantatilojen perusrakennusoikeuksiin perustuen (lisäksi maanomistajien ainoita ranta-alueita). Toinen uusista rakennuspaikoista on sijoitettu erityisesti viitasammakon elinympäristön huomioimiseksi takamaastoon. Rantaosayleiskaavalla turvataan lammen eteläosan ranta-alueella 0,25 km:n pituisen yhtenäisen rakentamisesta vapaan rannanosan säilyminen. Lisäksi takamaastoon sijoittuvan rakennuspaikan rantaviivan säilyminen rakentamisesta vapaana edistää myös lammen linnustoarvon ja suokasvillisuuden säilymistä.
 - Arvioidaan, että rantaosayleiskaavan toteutuminen ei vaikuta merkittävästi Mustalammen paikalliseksi (P-) luokiteltuun linnustoarvoon.
- 90 Mätäslampi M- linnusto, kasvillisuus
 - Kaavan luontoselvityksessä arvokkaaksi esitetyn Mätäslammen rantavyöhyke on osoitettu rantaosayleiskaavassa pääosin maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Lammen pohjoisrannan ampumaradan alue on osoitettu ampumarata-alueeksi (EA). Lammen länsiosa rajautuu valtatie 13 liikennealueeseen. Vt 13 on osoitettu valtatie/kantatien viivamerkinä. Lammen pohjoisrannalle on osoitettu yksi omarantainen uusi lomarakennuspaikka (RA) ja takamaastoon lammen koillispuolelle yksi uusi lomarakennuspaikka (RA).
 - Rantaosayleiskaavalla on tutkittu rakennusoikeuksien siirtomahdollisuudet Mätäslammen ranta-alueilta muille ranta-alueille. Yksi rakennuspaikka on siirretty kaavan luontoselvityksessä linnustollisesti arvokkaaksi rajatun alueen ulkopuolelle vt 13 länsipuolisen lammen ranta-alueelle.
 - Rantaosayleiskaavalla turvataan Mätäslammen ranta-alueella 0,90 km:n pituisen yhtenäisen rakentamisesta vapaan rannanosan säilyminen, kun omarantaisen RA- paikan lisäksi takamaaston RA- paikan alue ja ampumarata-alue katsotaan rantaa varaaviksi alueiksi. Jos tarkastellaan MY- alueeksi osoitettua Mätäslammen rantavyöhykettä, niin yhtenäisenä rakentamisesta vapaana MY- alueena säilyy noin 1,28 km pitkä rannansa. Joka tapauksessa takamaastoon sijoittuvan lammen kaakkoispuolisen rakennuspaikan rantaviivan säilyminen rakentamisesta vapaana edistää myös lammen linnustoarvon ja kasvillisuuden säilymistä.
 - Arvioidaan, että rantaosayleiskaavan toteutuminen ei vaikuta merkittävästi Mätäslammen maakunnallisesti arvokkaaksi (M-) luokiteltuun linnusto- ja kasvillisuusarvoon.
- 92 Päälampi P- linnusto
 - Kaavan luontoselvityksessä linnustollisesti huomionarvoiseksi esitetyn Päälammen ranta-alueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa pääosin maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi (M). Lammen valtatie 13 puoleiselle rannalle on osoitettu kaksi uutta lomarakennuspaikkaa (RA). Rantaosayleiskaavalla turvataan lammen ranta-alueella 0,95 km:n pituisen yhtenäisen rakentamisesta vapaan rannanosan säilyminen.
 - Arvioidaan, että rantaosayleiskaavan toteutuminen ei vaikuta merkittävästi Päälammen paikalliseksi (P-) luokiteltuun linnustoarvoon.

Osa-alue 3. (Kaakkoisos)

(Numerointi on luontoselvityksen kohdenumeroinnin mukainen)

ALUE	ARVO	ERITYISARVOT
------	------	--------------

53 Karsatin rantasuot	P	kasvillisuus, linnusto
- Kaavan luontoselvityksessä arvokkaaksi esitetyt Karsatin rantasuot on osoitettu rantaosayleiskaavassa pääosin maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Soiden reuna-alueille on osoitettu yhteensä kolme uutta lomarakennuspaikkaa (RA)		

- Pääosa arvokkaista suoalueista ja niiden väliset ranta-alueet säilyvät yhtenäisesti rakentamisesta vapaina rantoina (järven pohjois- ja länsirannan 0,78 km pitkä yhtenäinen rakentamisesta vapaa rannanosa).

- Arvioidaan, että rantaosayleiskaavan toteutuminen ei vaikuta merkittävästi Karsatin paikalliseksi (P) luokiteltuun kasvillisuus- ja linnustoarvoon.

55 Särkijärvi V linnusto, kasvillisuus

- Särkijärven ranta- ja vesialueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa luonnonsuojelualueeksi (SL).

56 Iso Metsälampi V linnusto, kasvillisuus

- Iso Metsälammen ranta-alueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa luonnonsuojelualueeksi (SL).

57 Luksanmäki-Luksanniemi M kulttuurimaisema-alue, linnusto

- Luontoselvityksen mukaan maisemallisesti arvokkaalla alueella sijaitsee Luksanjoen suun Heinätienlahti, joka on linnustollisesti arvokas vesialue.

- Kaavan luontoselvityksessä linnustollisesti arvokkaaksi esitetyn Luksanjoen suun Heinätienlahden ranta-alueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa pääosin maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi (M). Alueelle on osoitettu yksi jo rakentunut lomarakennuspaikka (RA).

- Vanhaa rakennuspaikkaa lukuun ottamatta kaava turvaa Heinätienlahden ranta-alueiden säilymisen nykytilanteen mukaisesti yhtenäisesti rakentamisesta vapaina. Rantaosayleiskaavalla ei muuteta Heinätienlahden ranta-alueiden maankäyttöä nykyisestä.

58 Kulhanlampi P pienvesi, suokasvillisuus, linnusto

- Rantaosayleiskaavassa on osoitettu yksi uusi lomarakennuspaikka (RA) Kulhanlammen eteläosan ranta-alueelle. Kaavan luontoselvityksen mukainen arvokas rantavyöhyke on osoitettu muilta osin maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Kulhanlammelle osoitettua kaavan suunnittelu- ja mitoituserusteen mukaista uutta RA- paikkaa ei ole ollut mahdollista siirtää muiden vesistöjen ranta-alueille.

- Kulhanlammelle osoitetulle uudelle lomarakennuspaikalle on osoitettu kaavamerkintä ”Alueen osa, jolla on rakentamisessa huomioitavia luonnonmaiseman arvoja- rasterimerkintä”. Kaavalla määrätään rakennuspaikan aluetta koskien, että näillä alueella tulee säilyttää suojapuustoa siten, että rakentaminen sopeutuu maisemaan. Rakennuspaikan rakentamaton osa tulee säilyttää luonnonmukaisena. Alueella ei saa suorittaa maisemaa merkittävästi muuttavia hakkuu-, kaivamis-, louhimis- ja täyttämistoimenpiteitä. Rakennuspaikan rakentamattoman osan säilymistä luonnonmukaisena ym. turvaava kaavamääräys pienentää samalla myös uuden rakennuspaikan toteuttamisesta aiheutuvaa vaikutusta alueen linnuston kannalta.

- Kaavan toteutuessa Kulhanlammen ranta-alue säilyy edelleen 0,75 km pituudelta yhtenäisesti rakentamisesta vapaana.

- Arvioidaan, että rantaosayleiskaavan toteutuminen ei vaikuta merkittävästi Kulhanlammen paikalliseksi (P) luokiteltuun suokasvillisuus- ja linnustoarvoon.

147 Iso-Korppinen V linnusto

- Käsitelty erikseen kohdassa MAALI- alueet

152 Pieni-Korppinen M linnusto

- Käsitelty erikseen kohdassa MAALI- alueet

153 Ylin M linnusto

- Käsitelty erikseen kohdassa MAALI- alueet

157 Ruunalampi P linnusto

- Kaavan luontoselvityksessä arvokkaaksi rajattu lammen rantakaistale on osoitettu pääosin maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Ruunalammen länsi-lounaisrannalle on osoitettu mahdollisimman yhtenäiselle rakentamisalueelle kaksi uutta lomarakennuspaikkaa (RA). Rakennuspaikkoja ei ole ollut mahdollista sijoittaa muualle.

- Ruunalammen ranta-alue säilyy edelleen 0,55 km pituiselta rannanosalta yhtenäisesti rakentamisesta vapaana.

- Arvioidaan, että rantaosayleiskaavan toteutuminen ei vaikuta merkittävästi Ruunalammen paikalliseksi (P) luokiteltuun linnustoarvoon.

158 Kierälampi P- linnusto, suokasvillisuus

- Kaavan luontoselvityksessä arvokkaaksi rajattu lammen rantakaistale on osoitettu pääosin maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Kierälammen

ranta-alueelle on osoitettu yksi vanhan asuinrakennuspaikan alue ja kaksi uutta lomarakennuspaikkaa (RA). Etelärannan uusi RA- paikka on rajattu arvokkaan rantakaistaleen taakse.

- Kierälammen ranta-alueelle sijoittuu lammen kokoon nähden kantatila- ja kiinteistöolosuhteista johtuen varsin paljon rakentamisalueita.
- Kierälammen suokasvillisuudeltaan ja linnustollisesti paikallisesti arvokas (P-) ranta-alue tulee supistumaan rantaosayleiskaavan rakentamisalueiden toteutuessa.

Osa-alue 4. (Länsiosa)

(Numerointi on luontoselvityksen kohdenumeroinnin mukainen)

ALUE	ARVO	ERITYISARVOT
1 Kotajärven metsä	P+	luonnonmetsä, linnusto
- Kaavan luontoselvityksessä arvokkaaksi rajattu alue on osoitettu rantaosayleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Rantaosayleiskaavalla ei muuteta Kotajärven metsän maankäyttöä nykyisestä.		
4 Pirttijärven rantasuot	P-	linnusto, suokasvillisuus
- Kaavan luontoselvityksessä huomionarvoisena esitetty Pirttijärven pohjoisosan rantasuon alue on osoitettu rantaosayleiskaavassa pääosin luonnonsuojelualueeksi (SL) ja osittain maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Luonnonsuojelualan aluevaraus perustuu maakunta-kaavan Pirttikankaanneva-Rahkaneva 2- alueen suojelutavoitteeseen. Kaavan luontoselvityksessä huomionarvoisena esitetyn Pirttijärven eteläosan rantasuon alueelle on osoitettu yksi vanha lomarakennuspaikka ja viisi uutta lomarakennuspaikkaa. Pirttijärven eteläosan rantasuon paikallisesti arvokas (P-) ranta-alue tulee siten supistumaan rantaosayleiskaavan uusien rakentamisalueiden toteutuessa. Muilta osin eteläosan rantasuon alue on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Pirttijärven rantasuot säilyvät kuitenkin kokonaisuutena tarkasteltuna pääosin rakentamisesta vapaina ja kaava turvaa pohjoisosan rantasuon alueeseen liittyen 1,44 km pitkän yhtenäisen rakentamisesta vapaan rannanosan säilymistä.		
7 Sarantajärvi	P	lintuvesi
- Kaavan luontoselvityksessä huomionarvoisena linnustoarvoon perustuen esitetyn Sarantajärven ranta-alueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa pääosin maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Rantaosayleiskaavalla on osoitettu järven ranta-alueelle yhteensä viisi uutta lomarakennuspaikkaa (RA). Järven itäosaan on osoitettu pieni luonnonsuojelualan (SL) aluevaraus perustuen maakuntakaavan suojelutavoitteeseen. Kaavalla osoitetut kaksi uutta RA- aluetta sijoittuvat edullisesti siten, että niiden välissä säilyy 1,05 km pitkä rannansa yhtenäisesti rakentamisesta vapaana. Sarantajärven Karstulan puoleiset ranta-alueet säilyvät pääosin rakentamisesta vapaina.		
- Arvioidaan, että rantaosayleiskaavan toteutuminen ei vaikuta merkittävästi Sarantajärven huomionarvoiseen paikalliseksi (P) luokiteltuun linnustoarvoon.		
9 Kaijanjärven saari	P-	linnusto
- Kaavan luontoselvityksessä arvokkaaksi rajattu Kaijansaari ja sen läheinen mannerranta on osoitettu rantaosayleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY).		
- Rantaosayleiskaavalla myös turvataan Kaijanjärven ranta-alueiden säilyminen pääosiltaan yhtenäisesti rakentamisesta vapaina.		
- Rantaosayleiskaavalla ei muuteta Kaijansaaren maankäyttöä nykyisestä.		
10 Punsankoski-Saarikoski	P+	kasvillisuus, kasvisto, linnusto
- Kaavan luontoselvityksessä arvokkaaksi rajattu Punsankoski-Saarikoski- alue on osoitettu rantaosayleiskaavassa Natura 2000- verkoston alueeseen kuuluvilta osin maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Rantaosayleiskaavalla ei muuteta alueen maankäyttöä nykyisestä.		
12 Punsanjoen kosket	P	kasvisto, linnusto
- Kaavan luontoselvityksessä arvokkaaksi rajattu Punsanjoen kosket- alue on osoitettu rantaosayleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY).		
- Huomionarvoisiksi rajatut Punsanjoen kosket- alueen osat on osoitettu pääosin maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi (M). Huomionarvoisille rannanosille on osoitettu myös kahdeksan uutta lomarakennuspaikkaa. Uudet rakennuspaikat on sijoitettu koskiosuuksien ulkopuolisille rannanosille siten, että rakentamisaluetta ei sijoitu vastakkaisille jokirannoille ja siten, että myös		

huomionarvoiset rannanosat säilyvät pääosin rakentamisesta vapaina. Uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa on huomioitu yhtenäisten rakentamisesta vapaiden rantojen säilyminen myös laajempina kokonaisuuksina.

- Arvioidaan, että rantaosayleiskaavan toteutuminen ei vaikuta merkittävästi Punsanjoen koskien paikalliseksi (P) luokiteltuun linnustoarvoon.

13 Koivulehdon rantametsikkö P- linnusto

- Kaavan luontoselvityksessä huomionarvoisena esitetty Koivulehdon rantametsikkö on osoitettu lomarakennuspaikan alueeksi (RA). Rakennusoikeus on osoitettu linnustollisesti huomionarvoiselle alueelle, koska kantatilan jäljellä oleva rakennusoikeus kuuluu maanomistajien tasa-arvoisen kohtelun perusteella ko. alueella sijaitsevalla kiinteistölle. Rakennusoikeutta ei siten ole ollut mahdollista sijoittaa toisin. Rantaosayleiskaavaratkaisussa ei ole pystytty huomioimaan Koivulehdon rantametsikön linnustoltaan huomionarvoista (P)- arvoluokan aluetta.

17 Vahangan matalikot P linnusto

Rantaosayleiskaavalla ei muuteta Kortejoen suun (alue 17a) alueen maankäyttöä nykyisestä. Alue säilyy laajasti yhtenäisesti rakentamisesta vapaana. Kaavalla ei myöskään muuteta Koskelanjoen suun (alue 17b) alueen maankäyttöä nykyisestä. Pajusaaren matalikon (alue 17c) Pajusaari on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M) ja Lapinkallion karikko (alue 17d) sijaitsee kaavan vesialueella (W). Pajusaaren matalikon ja Lapinkallion karikon läheisille mannerrannoille on osoitettu muutamia uusia lomarakennuspaikkoja pääosin jo ennestään osittain rakentuneille rannanosille.

- Arvioidaan, että rantaosayleiskaavan toteutuminen ei vaikuta merkittävästi Vahangan matalikojen paikalliseksi (P) luokiteltuun linnustoarvoon.

19 Varissaari-Lankkuniemi P linnusto, kasvisto

- Kaavan luontoselvityksessä huomionarvoisena esitetty Varissaaren-Lankkuniemen alue on osoitettu rantaosayleiskaavassa pääosin maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Alueella sijaitsee myös yksi rakentunut vanha lomarakennuspaikka (RA). Kaavalla turvataan Varissaaren lisäksi 0,59 km pitkän mannerrannan osan säilyminen yhtenäisesti rakentamisesta vapaana. Rantaosayleiskaavalla ei muuteta alueen maankäyttöä nykyisestä.

24 Valkkunan eteläpää P- linnusto

- Kaavan luontoselvityksessä huomionarvoisena esitetyn Valkkunan eteläpään ranta-alueet on osoitettu pääosin maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi (M). Vahvasenjoen ranta-alueella on osoitettu myös perustetun suojelun osalta luonnonsuojelun alueeksi (SL). Valkkunan eteläpään on osoitettu kaksi uutta lomarakennuspaikkaa. Rakennuspaikat perustuvat osittain rakennusoikeuden siirtoon Vahvasenjoen varren luonnonsuojelun alueelta. Keski-Suomen ELY-keskus on arvioinut kyseisen rannanosan rakentamiseen sopivaksi rantaosayleiskaavaa laadittaessa. Rakennusoikeuden siirto on osaltaan perustunut Vahvasenjoen varren hankeusjako-toimitukseen.

- Arvioidaan, että rantaosayleiskaavan toteutuminen ei vaikuta merkittävästi Valkkunan eteläpään paikalliseksi (P-) luokiteltuun linnustoarvoon.

26 Kukkonevan lammet M linnusto, kasvillisuus

Kokko-Valkeisen ja Pieni-Valkeisen ranta-alueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa luonnonsuojelun alueiksi (SL), Konilammen, Sopenlammen, Lummelammen ja Lemetilammen Natura 2000- verkoston alueeseen kuuluvat rannanosat on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisina alueina, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY).

27 Joutenjärvi P+ linnusto

- Kaavan luontoselvityksessä linnustollisesti paikallisesti arvokkaaksi esitetyt Joutenjärven ranta-alueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa pääosin maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Joutenjärven pohjoisrannalle on osoitettu yksi uusi lomarakennuspaikka yksityisen omistamalle kiinteistölle, eikä kyseistä rakennuspaikkaa ole mahdollista siirtää pois Joutenjärven ranta-alueelta. Kaavalla on osoitettu myös kuusi uutta lomarakennuspaikkaa Metsähallituksen hallinnoimille ranta-alueille. Nämä uudet lomarakennuspaikat on sijoitettu järven pohjoisosan itärannalle, koska kiinteistö- ja maanomistusolot määrittävät yksityisen kiinteistön uuden rakennuspaikan sijoittumisen järven pohjoisrannalle. Osaltaan tästä syystä on ollut perusteltua sijoittaa myös muut järven ranta-alueen uudet rakennuspaikat mahdollisimman yhtenäisesti vesistön pohjoisosaan, jolloin järven koko länsiranta, eteläranta ja pääosa itärannastakin säilyy yhtenäisesti rakentamisesta vapaana.

- Kaavasuunnittelussa on huomioitu Joutenjärven eteläosan ranta-alueella sijaitseva sääksen pesäpaikka. Uusien rakentamisalueiden sijoittaminen vesistön pohjoisosaan on perusteltua

myös sääksen pesäpaikka huomioiden. Lisäksi pohjoisosan ranta-alueella uudet rakennuspaiikat sijoittuvat edullisesti rakentuneiden teiden läheisyyteen.

- Joutenjärven kokonaisrantaviivasta säilyy edelleen kaavan toteutuessa rakentamisesta vapaana yhteensä n. 91 % (5,88 km). Järven länsipuolen rannat, eteläosan rannat ja osa itäpuolen rannoista säilyy 4,8 km:n pituudelta yhtenäisesti rakentamisesta vapaina.

- Arvioidaan, että rantaosayleiskaavan toteutuminen ei vaikuta merkittävästi Joutenjärven paikalliseksi (P+) luokiteltuun linnustoarvoon.

28 Ylä-Kaijalampi P linnusto, kasvillisuus

- Kaavan luontoselvityksessä huomionarvoisena esitetyn Ylä-Kaijalammen eteläpään ranta-alueet on osoitettu luonnonsuojelualueeksi (SL). Muu osa lammen ranta-alueista on osoitettu pääosin maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Lammen ranta-alueelle on lisäksi osoitettu kaksi uutta lomarakennuspaikkaa (RA), joita ei ole ollut mahdollista sijoittaa toisaalle. Lammen ranta-alue säilyy pääosin nykyisen maankäytön mukaisesti rakentamattomana ja kaavalla turvataan lammen etelä- ja itärannan säilyminen 1,20 km pituudelta yhtenäisesti rakentamiselta vapaana.

- Arvioidaan, että rantaosayleiskaavan toteutuminen ei vaikuta merkittävästi Ylä-Kaijalammen paikalliseksi (P) luokiteltuun linnustoarvoon.

29 Peurakankaan metsä P- linnusto, luonnonmetsä

- Kaavan luontoselvityksessä paikallisesti arvokkaaksi rajatun Peurakankaan metsän alue on osoitettu rantaosayleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Rantaosayleiskaavalla ei muuteta alueen maankäyttöä nykyisestä.

30 Uitusharju-Rummakko M+ geologia, kasvillisuus, kasvisto, linnusto

- Kyseessä on Uitusharjun alueesta, Uituksenpuron alueesta ja Rummakon rantasuon alueesta muodostuva kokonaisuus. Kaavan luontoselvityksen mukaan muiden luontoarvojen ohella Rummakon rantasuon alue on myös linnustollisesti huomionarvoinen.

- Rummakon rantasuon alue on osoitettu rantaosayleiskaavassa pääosin luonnonsuojelualueeksi (SL) ja osittain maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Rantaosayleiskaavalla ei muuteta alueen maankäyttöä nykyisestä.

31 Lehtosuon M- linnusto, kasvillisuus

- Lehtosuon alue ulottuu Mustalammen ranta-alueella pieneltä osin kaava-alueelle. Kaava-alueeseen kuuluva Lehtosuon alue on osoitettu luonnonsuojelualueeksi (SL).

32 Levälampi P- linnusto, kasvillisuus

- Kaavan luontoselvityksessä paikallisesti arvokkaaksi esitetyt Levälammen ranta-alueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Rantaosayleiskaavalla ei muuteta Levälammen ranta-alueiden maankäyttöä nykyisestä.

34 Vihilampi M kasvillisuus, linnusto

- Kaavan luontoselvityksessä maakunnallisesti arvokkaaksi esitetyt Vihilammen ranta-alueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Rantaosayleiskaavalla ei muuteta Vihilammen ranta-alueiden maankäyttöä nykyisestä.

35 Naapurinlampi P+ linnusto, humusvesi

- Kaavan luontoselvityksessä paikallisesti arvokkaaksi esitetyt Naapurinlammen ranta-alueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Rantaosayleiskaavalla ei muuteta Naapurinlammen ranta-alueiden maankäyttöä nykyisestä.

36 Vahvasen saaret P- maisema, linnusto

- Kaavan luontoselvityksessä huomionarvoisina esitetyt Vahvasen saaret (Talassaari, Peuraasaari ja Isosaaren eteläosa) on osoitettu rantaosayleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaisina alueina (M). Talassaari, Peuraasaari ja Isosaaren eteläosa säilyvät yhtenäisesti rakentamattomina rannanosina yhteensä n. 2,10 km rantaviivan pituudelta. Rantaosayleiskaavalla ei muuteta Vahvasen saarien maankäyttöä nykyisestä.

39 Laihistenneva-Härkäneva V suokasvillisuus, linnusto

- Luontoselvityksen Laihistenneva-Härkäneva- alueeseen sijoittuu rantaosayleiskaavan alueesta Männenälampi ja osa Lehtolammen ranta-alueesta. Kaavan luontoselvityksessä valtakunnallisesti arvokkaaksi esitetyt Männenälammen ranta-alueet on osoitettu

rantaosayleiskaavassa luonnonsuojelualueeksi (SL) ja Lehtolammen ranta-alueen osa maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Natura-2000- verkostoon kuuluvat alueet on osoitettu omalla viivamerkinällään.

41 Haukilammen pohjoisosa P linnusto
 - Kaavan luontoselvityksessä huomionarvoisina esitetty Haukilammen pohjoisosan ranta-alue on osoitettu rantaosayleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaisena alueena (M). Haukilammelle ei ole osoitettu uutta rakentamista eikä rantaosayleiskaavalla muuteta Haukilammen pohjoisosan maankäyttöä nykyisestä.

44 Koijärvi M- linnusto
 - Kaavan luontoselvityksessä linnustollisesti maakunnallisesti arvokkaaksi esitetty Koijärven ranta-alue on osoitettu rantaosayleiskaavassa pääosin maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Koijärven länsirannalle on osoitettu yksi uusi lomarakennuspaikka (RA) siten, että rakentamisalue sijoittuu linnustollisesti arvokkaaksi esitetyn rantakaistaleen taakse.
 - Kaava turvaa järven linnustollisesti arvokkailla etelä-, länsi- ja pohjoisrannoilla 0,51 km ja 0,86 km pitkien yhtenäisten rakentamisesta vapaiden rantojen säilymisen.
 - Arvioidaan, että rantaosayleiskaavan toteutuminen ei vaikuta merkittävästi Koijärven maakunnalliseksi (M-) luokiteltuun linnustoarvoon.

49 Alasensaaren ranta P- linnusto, maisema
 - Kaavan luontoselvityksessä huomionarvoisena esitetty Alasensaaren ranta on osoitettu rantaosayleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaisena alueena (M). Ranta säilyy rakentamattomana eikä rantaosayleiskaavalla muuteta alueen maankäyttöä nykyisestä.

52 Nytkimenjärvi P linnusto, kasvisto
 - Kaavan luontoselvityksessä huomionarvoisena esitetty Nytkimenjärvi on osoitettu rantaosayleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaisena alueena (M). Rantaosayleiskaavalla ei muuteta alueen maankäyttöä nykyisestä.

59 Tohtaanlampi P+ linnusto
 - Kaavan luontoselvityksessä linnustollisesti paikallisesti arvokkaaksi (P+) esitetty Tohtaanlammen ranta-alue on osoitettu rantaosayleiskaavassa pääosin maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Rantaosayleiskaavalla on osoitettu Tohtaanlammen ranta-alueelle yksi vanha lomarakennuspaikka (RA), kolme vanhaa AO- rakennuspaikkaa sekä yhden vanhan maatilan talouskeskuksen alue (AM). Vanhat rakennuspaikat ovat rakentuneet lammen rantasuon taakse tai kauemmaksi rannasta. Rantaosayleiskaavalla on osoitettu kolme uutta lomarakennuspaikkaa (RA) ja yksi uusi asuinrakennuspaikka. Kaikki uudet rakennuspaikat on osoitettu takamaastoon kaavan luontoselvityksessä linnustollisesti arvokkaaksi rajatun rantavyöhykkeen taakse.
 - Kaavalla osoitetulla MY- aluevarauksella turvataan kaavan luontoselvityksessä linnustollisesti arvokkaaksi esitetyn rantavyöhykkeen säilyminen lähes kokonaan.
 - Tohtaanlammen ranta-alueista säilyy merkittävä osa yhtenäisesti rakentamisesta vapaina, vaikka MY- alueen taakse osoitetuilla uusilla rakennuspaikoilla olisikin rantaa varaava vaikutus.
 - Arvioidaan, että rantaosayleiskaavan toteutuminen ei vaikuta merkittävästi Tohtaanlammen paikalliseksi (P+) luokiteltuun linnustoarvoon.

60 Isokoski P+ rantametsä, linnusto, maisema
 - Kaavan luontoselvityksessä rantametsänä, linnustollisesti ja maisemaltaan paikallisesti arvokkaaksi (P+) esitetty Vahanganjoen Isokosken ranta-alue on osoitettu rantaosayleiskaavassa pääosin maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Isokosken alueella ja lähiympäristössä on kylämaista asutusta. Rantaosayleiskaavalla on osoitettu yksi uusi lomarakennuspaikka (RA) Isokosken pohjoispuolen rannalle vanhan rakennuspaikan viereen, missä luontoselvityksen arvokkaan alueen rajaus kulkee lähellä jokivartta. Kaavamääräysten mukaisesti toteutettava RA- paikan rakentaminen tulee siten ohjautumaan arvokkaaksi rajatun alueen ulkopuolelle eikä yhden rakennuspaikan toteutuminen vaikuta merkittävästi Isokosken paikalliseksi (P+) luokiteltuun linnusto- ja maisema-arvoon tai rantametsän arvoon.

61 Salmenniemi P liito-orava, linnusto
 - Kaavan luontoselvityksessä paikallisesti arvokkaaksi (P) esitetty Salmenniemen ranta-alue on osoitettu rantaosayleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Rantaosayleiskaavalla ei muuteta ranta-alueen maankäyttöä nykyisestä.

- 64 Myllysuo P- linnusto
- Kaavan luontoselvityksessä paikallisesti arvokkaaksi (P-) esitetty linnustollisesti huomionarvoinen Myllysuon alue on osoitettu kaava-alueeseen kuuluvilta Tohtaanlammen ja Vahanganjoen ranta-alueiden osalta rantaosayleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi (M). Rantaosayleiskaavalla ei muuteta ranta-alueiden maankäyttöä nykyisestä.
- 89 Kansansuo-Verhokangas M suokasvillisuus, luonnonmetsä, linnusto
- Luontoselvityksessä esitetyllä Kansansuo-Verhokangas- alueella ei ole kaava-alueeseen kuuluvia vesistöjä.
- 91 Hoikkajärvi P linnusto
- Kaavan luontoselvityksessä paikallisesti arvokkaaksi (P) esitetyn Hoikkajärven ranta-alue on osoitettu rantaosayleiskaavassa luontoselvityksen arvokkaan alueen rajauksen mukaisesti maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueeksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Rantavyöhykkeen tausta-alue on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueeksi (M). Rantaosayleiskaavalla ei muuteta Hoikkajärven ranta-alueiden maankäyttöä nykyisestä.

Kaavan luonto- ja maisemaselvityksessä käytetty kohdeluokitus

P- = lähiympäristöstä poikkeava kohde

P = paikallisesti arvokas

P+ = paikallisesti arvokas, lähellä maakunnallista tasoa

M- = maakunnallisesti arvokas, puutteita luonnontilassa

M = maakunnallisesti arvokas

M+ = maakunnallisesti arvokas, lähellä valtakunnallista tasoa

V = valtakunnallisesti arvokas

MAALI- ALUEET

Rantaosayleiskaavan vesistöistä Iso-Korppinen, Pieni-Korppinen, Jyrkkälampi, Iso-Korppinen-Jyrkkälampi välinen joki, Välijoki ja Suojoki kuuluvat Humpin maakunnallisesti arvokkaaseen lintualueeseen (MAALI- hankkeen loppuraportti 2013, Suomenselän maakunnallisesti arvokkaat lintualueet). Humpin MAALI- alueen pinta-ala on 352 ha. Ylin- järvi ja pieni osa Päällin- järvestä kuuluvat MAALI- alueeseen Ylin. MAALI- alueen Ylin pinta-ala on 60 ha.

Humpin MAALI- alue

Humpin MAALI-alue koostuu Iso- ja Pieni-Korppisen rehevistä järvistä sekä niitä ympäröivistä peltoalueista ja kapeista lehtipuuvaltaisista rantametsistä. Järvet ovat hyvin erilaisia, sillä Iso-Korppinen on mosaiikkimainen kasvillisuudeltaan, kun taas Pieni-Korppinen on kesällä lähes kokonaan vailla avovettä. Etenkin keväisin pelloilla, tulva-alueilla ja järvillä lepäilee runsas linnusto, myös pesivä pelto- ja järvilinnusto on monipuolinen. Alueella on tavattu yhteensä 202 lintulajia. Humpin MAALI-alue on tärkeän lintujen muuttoreitin varrella. Hyvänä päivänä voidaan havaita muuttavana esimerkiksi tuhansia kurkia, satoja hanhia sekä kymmeniä petolintuja (MAALI- hankkeen loppuraportti 2013).

Humpin MAALI- alueen rajauksen pesimälinnustoon kuuluvat mm.

Mustakurkku-uikku (VU) 1–2 paria, Jouhisorsa (VU) 0–2 paria, Tukkasotka (VU) 3–5 paria, Haapana 4–8 paria, Lapasorsa 0–3 paria, Punasotka (VU) 0–1 paria, Viiriäinen (EN) 0–1 rev, Kaulushaikara, 1 rev Ruskosuohaukka 1 rev, Luhtahuitti (NT) 0–7 rev, Ruisrääkkä 2–5 rev, Pikkutikka 1–3 rev, Suopöllö 0–2 rev, Keltävästäräkki (VU) 0–1 rev (MAALI- hankkeen loppuraportti 2013).

Humpin MAALI- alueella muutolla levähtäviä lajeja ovat mm.

Tavi 250–600 yks, Jouhisorsa (VU) 20–40 yks, Punasotka (VU) 2–6 yks, Tukkasotka (VU) 30–100 yks, Telkkä 120–200 yks, Uivelo 5–15 yks, Suokukko (EN) 50–150 yks, Kapustarinta 50–220 yks, Liro 50–150 yks, Kuovi 50–250 yks, Lapinsirku 10–110 yks, Pulmunen (NT) 50–350 yks (MAALI- hankkeen loppuraportti 2013).

Humpin MAALI- alueen uhat: Maatalousmaiseman yksipuolistuminen, jonka seurauksena pelto- linnuston elinmahdollisuudet heikenevät. Pieni-Korppisen lopullinen umpeenkasvu ja Iso-Korppisen liiallinen umpeutuminen tietyiltä osin. Metsästyksen aiheuttama häiriö erityisesti Iso-Korppisella (MAALI- hankkeen loppuraportti 2013).

Humpin MAALI- alueen toimenpidesuosituksset: Monimuotoisen viljelysmaiseman ylläpito, johon lukeutuu muun muassa laidunnuksen palauttaminen alueelle, avo-ojien käyttö, metsäkaistaleiden säilyttäminen sekä riittävän laajat ja pensaikkoiset suojavyöhykkeet. Kosteikkojen sekä luonnon- ja riistanhoitopeltojen lisääminen esimerkiksi maatalouden ympäristötukien avulla. Pieni-Korppisen vaatimat kunnostustoimenpiteet eli vedenpinnan nostaminen pohjapadon avulla. Iso-Korppisen ja Humpinlampien seuranta ja mahdolliset toimenpiteet. Muuttoreitit on selvitettävä tarkasti lentäviä lintuja häiritseviä toimintoja suunniteltaessa (MAALI- hankkeen lopuraportti 2013).

Humpin MAALI- alueen vesistöjen käsittely rantaosayleiskaavan luontoselvityksessä

147 Iso-Korppinen

- Arvoluokka valtakunnallisesti arvokas (V)
- Erityisarvot Linnusto

Luonto- ja maisemaselvityksessä Iso-Korppisen todetaan olevan Karstulan arvokkaimpia lintuvesiä. Kauttaaltaan matalan järven rannoilla on laajalti vesi- ja rantalinnuille potentiaalisia pesimäalueita. Järvi on yhdessä Humpin peltojen kanssa merkittävä muutonaikainen levähdysalue etenkin kahlaajille. Luontoselvityksessä suositellaan Iso-Korppista suojeltavaksi linnustollisesti arvokkaana vesialueena ja tärkeimpien rantakosteikoiden osoittamista luontokohteina (luo).

Alue 148. Salintuvan laidun

Sijainti: Suojoki, Jyrkkälampi

- Arvoluokka paikallisesti arvokas (P-)
- Erityisarvot Maisema, kasvillisuus

152 Pieni-Korppinen

- Arvoluokka maakunnallisesti arvokas (M)
- Erityisarvot Linnusto

Luonto- ja maisemaselvityksessä todetaan mm. Pieni-Korppisen olevan muuttoaikana yksi parhaita vesi- ja rantalintujen levähdyspaikkoja Karstulassa. Luontoselvityksen tavoitteena esitetään, että Pieni-Korppinen tulisi kokonaan säästää rakentamiselta.

Humpin MAALI- alueen linnustoarvojen huomioiminen rantaosayleiskaavassa:

Rantaosayleiskaavalla on selvitetty mahdollisuudet osoittaa Humpin MAALI- alueen linnustollisesti arvokkaimpien vesistöjen ranta- ja vesialueita tai niiden osia luonnonsuojelualueiksi, jolloin rantaosayleiskaavalla osoitettava rakennusoikeus olisi voitu osoittaa kaavassa korvattavina rakennuspaikkoina ja käyttämättä jäävä rantarakennusoikeus olisi korvattu maanomistajille valtion toimesta suojelun toteutuksen yhteydessä. Viranomaisnäkemys mukaan Humpin MAALI- alueen vesistöjen linnustoarvot eivät ole olleet kaavaa laadittaessa niin merkittäviä, että ranta-alueita olisi voitu osoittaa kaavassa valtion toimesta toteutettavaksi luonnonsuojelualueeksi, ja että kiinteistöjen rantarakennusoikeus olisi näin menetellen korvattu maanomistajille suojelun yhteydessä. MAALI- alueen linnustoarvot on siten huomioitu ja yhteensovitettu alueen muiden maankäyttötavoitteiden kanssa rantaosayleiskaavan kavasuunnittelun keinoin.

Humpin MAALI- alue käsittää lähes koko Humpin kylän alueen. MAALI- alueeseen kuuluvat vesistöt sekä ranta- ja peltoalueet ovat keskeinen osa Humpin kyläaluetta. Humpin kylän ranta-alueilla on pitkä asutushistoria, ja rannoille on muodostunut myös loma-asutusta. Iso-Korppisen ranta-alueella harjoitetaan myös matkailuelinkeinotoimintaa. MAALI- aluetta halkoo valtatie 13 ja kantatie 58. Humpin kylän läheiset ranta-alueet ovat hyvien kulkuyhteyksien ja Karstulan kirkonkylään nähden edullisen sijainnin vuoksi hyvin loma- ja asuinrakentamiseen sopivia.

Rantaosayleiskaavalla on selvitetty rakennusoikeuden siirtomahdollisuudet Humpin MAALI- alueen vesistöjen rannoilta muille ranta-alueille. Yksittäisiä rakennusoikeuden siirtoja on voitu tehdä, mutta kokonaisuutena siirtomahdollisuudet ovat olleet erityisesti Iso-Korppisen ranta-alueiden osalta vähäisiä.

Kaavan luontoselvityksessä linnustollisesti valtakunnallisesti arvokkaiksi (V) esitetyt Pieni- ja Iso-Korppisen vesistöjen rantakosteikot on osoitettu rantaosayleiskaavassa pääosin maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Pieni-Korppisen ranta-alueelle ei ole osoitettu rakentamisalueita eikä kaavan toteutuminen muuta Pieni-Korppisen ranta-alueiden maankäyttöä nykyisestä. Iso-Korppisen ranta-alueen arvokkaiden

rantakosteikoiden alueella kaavalla osoitetut uudet rakennuspaikat on sijoitettu takamaastoon arvokkaiden rantakosteikkojen taakse. Toisaalta Iso-Korppisen uudet rakentamisalueet on rajattu siten, että uudet rakentamisalueet varaavat MAALI- alueeseen kuuluvia linnustolle tärkeitä ranta-alueen peltoja mahdollisimman vähän. Uudet rakentamisalueet on myös sijoitettu mahdollisimman yhtenäisesti vanhojen rakennuspaikkojen yhteyteen, mikäli se on ollut kiinteistö- ja maanomistusolot huomioiden mahdollista. Välijoen ranta-alue säilyy edelleen pääosin rakentamisesta vapaana ja jokivarren uudet rakennuspaikat on sijoitettu yhtenäisesti vanhojen rakennuspaikkojen viereen. Iso-Korppinen-Jyrkkälampi välisen joen, Välijoen ja Suojoen ranta-alueet säilyvät pääosin laajasti rakentamisesta vapaina. Uudet rakennuspaikat on sijoitettu metsäisille rannanosille eikä kaavan toteutumisella ole näillä jokirannoilla vaikutusta linnustollisesti arvokkaisiin MAALI- alueen peltorantoihin.

Kaavalla turvataan Pieni-Korppisen ja Välijoen ranta-alueiden säilyminen merkittävän laajasti yhtenäisesti rakentamisesta vapaana. Myllyjoen rakentamattomana säilyvä ranta-alue mukaan lukien Välijoki-Pieni-Korppinen-Myllyjoki- alueella säilyy n. 3 km rantaviivaa yhtenäisesti rakentamisesta vapaana. Vaikka kaavalla varataan Iso-Korppisen kt 58 länsipuolisen vesialueen rantakosteikkojen takaisia rantoja rakentamiseen, niin myös Iso-Korppisen länsipuolen vesistöosan luoteis-, koillis- ja etelärannalla säilyy edelleen kaavan toteutuessa merkittäviä yhtenäisiä rakentamisesta kokonaan vapaita rannanosia. Ja linnuston kannalta tärkeät luontoselvityksessä rajatut Iso-Korppisen rantakosteikot säilyvät lähes kokonaan rakentamisesta vapaina MY- alueina. Iso-Korppisen kt 58 itäpuolisen vesialueen rannoilla säilyy kaavan toteutuessa edelleen merkittävän laajoina yhtenäisiä rakentamisesta vapaita rannanosia. Lisäksi Heinäjoen jokiranta säilyy laajasti rakentamisesta vapaana.

Rantaosayleiskaavalla on osoitettu maakunnallisesti arvokkaaseen Humpin lintualueeseen (MAALI) kuuluvat vesialueet W/s- alueiksi (Vesialue, joka on linnustollisesti arvokas). Kaavalla määrätään, että W/s- alueen käytössä ja alueella suoritettavissa toimenpiteissä tulee huomioida alueen linnustollisten arvojen säilyminen ja turvaaminen. W/s- alueeseen rajoittuvien rakennuspaikkojen rakentamaton rannanosa tulee säilyttää luonnontilaisena. W/s- alueiksi on osoitettu Iso-Korppisen, Pieni-Korppisen, Jyrkkälammen, Iso-Korppinen-Jyrkkälampi välisen joen, Välijoen ja Suojoen vesialueet.

Kaavassa osoitettujen uusien rakennuspaikkojen toteutuminen saattaa vaikuttaa toteutuessaan paikallisesti Humpin maakunnallisen linnustoalueen olosuhteisiin. Kokonaisuutena tarkasteltuna kaava kuitenkin edistää linnuston kannalta tärkeiden rantakosteikkojen säilymistä (MY- alueet) ja kaavalla edistetään osaltaan vesialueiden linnustollisten arvojen säilymistä ja turvaamista (W/s- alueet). Kaavan rakentamisalueiden toteutuminen ei myöskään merkittävästi supista Humpin MAALI- alueeseen kuuluvia linnustollisesti arvokkaita peltoalueita. Kaavan toteutuminen ei myöskään aiheuta MAALI- hankkeen loppuraportissa 2013 esitettyjä Humpin MAALI- alueen linnustoarvoja uhkaavia tekijöitä. Arvioidaan, että rantaosayleiskaavan toteutuminen ei vaikuta merkittävästi Humpin MAALI- alueen linnustoarvoon.

MAALI- alue Ylin

MAALI- alue Ylin on aikaisin jäistä vapautuva virtaveden lampi, jolla on merkitystä kevätmuuttokohteena. Paikalle rakennettiin lintutorni 2011, mikä paransi näkyvyyttä huomattavasti (MAALI-hankkeen loppuraportti 2013).

MAALI- alueella Ylin levähtää keväisin mm.

Haapana 10-50 yks, Tavi 50-220 yks, Heinätavi (VU) 0-1, Jouhisorsa (VU) 5-10 yks, Punasotka (VU) 1-2 yks, Tukkasotka (VU) 10-50 yks, Uivelo 3-8 yks (MAALI- hankkeen loppuraportti 2013).

MAALI- alueen Ylin pesimälinnustoa edustavat mm.

Haapana 1-3 paria Lapasorsa 1-2 paria Tukkasotka 0-4 paria Silkkiuikku 0-1 paria Härkälintu 0-1 paria Ruskosuohaukka 0-1 paria (MAALI- hankkeen loppuraportti 2013).

MAALI- alueen Ylin uhat: Umpeenkasvu (MAALI- hankkeen loppuraportti 2013).

MAALI- alueen Ylin toimenpidesuosituksset: Umpeenkasvun ehkäisemismahdollisuuksien selvittäminen (MAALI- hankkeen loppuraportti 2013).

MAALI- alueen Ylin vesistön käsittely rantaosayleiskaavan luontoselvityksessä

153 Ylin

- Arvoluokka maakunnallisesti arvokas (M)
- Erityisarvot Linnusto

Luonto- ja maisemaselvityksessä Ylin- järven todetaan mm. olevan Iso- ja Pieni-Korppisen ta-
paan arvokas lintukosteikko. Luontoselvityksen tavoitteena esitetään, että Ylin tulisi kokonaan
säästää rakentamiselta.

MAALI- alueen Ylin linnustoarvojen huomioiminen rantaosayleiskaavassa:

Rantaosayleiskaavalla on osoitettu Ylin- järven ranta-alueelle yksi vanha lomarakennuspaikka
ja viisi vanhaa takamaaston asuinrakennuspaikkaa. Ylin- järven ranta-alueen rakennusoikeus
on siirretty rantaosayleiskaavalla kahden kiinteistön osalta Päällin- järven ranta-alueelle ja yh-
den kiinteistön rantarakennusoikeus (kaksi uutta rakennuspaikkaa) saman maanomistajan Lah-
najärven ranta-alueelle. Maanomistusolot eivät mahdollistaneet muiden kiinteistöjen rantara-
kennusoikeuksien siirtämistä pois MAALI- alueeseen kuuluville rannoilta. Ylin- järven itärannalle
kaavalla osoitettu uusi lomarakennuspaikka on sijoitettu takamaastoon siten, että kaavan luon-
toselvityksessä ko. rannanosalle rajattu luonnonympäristöltään arvokas rantakaistale jää raken-
tamisalueen ulkopuolelle. Rakennuspaikan ja rannan välinen rannanosa on osoitettu maa- ja
metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Ylin- järven länsiran-
nalle osoitetut uudet rakennuspaikat on sijoitettu yhtenäisesti vanhojen rakennuspaikkojen vie-
reen siten, että ranta-alueet jäävät mahdollisimman yhtenäisesti rakentamisesta vapaiksi.

Rantaosayleiskaavalla on osoitettu maakunnallisesti arvokkaan Ylin- järven lintualueen vesialue
W/s- alueeksi (Vesialue, joka on linnustollisesti arvokas). Kaavalla määrätään, että W/s- alueen
käytössä ja alueella suoritettavissa toimenpiteissä tulee huomioida alueen linnustollisten arvo-
jen säilyminen ja turvaaminen. W/s- alueeseen rajoittuvien rakennuspaikkojen rakentamaton
rannanosa tulee säilyttää luonnontilaisena.

Kaavassa osoitettujen uusien rakennuspaikkojen toteutuminen saattaa vaikuttaa toteutuessaan
paikallisesti Ylin- järven maakunnallisen linnustoalueen olosuhteisiin. Kokonaisuutena tarkastel-
tuna kaava kuitenkin edistää linnuston kannalta tärkeän rantavyöhykkeen säilymistä (MY- alu-
eet) ja kaavalla edistetään osaltaan järven vesialueen linnustollisten arvojen säilymistä ja tur-
vaamista (W/s- alueet). Kaavan rakentamisalueiden toteutuminen ei merkittävästi supista järven
linnustollisesti arvokkaita ranta-alueita ja järven ranta-alueet säilyvät hyvin laajasti yhtenäisesti
rakentamisesta vapaina. Kaavan toteutuminen ei myöskään aiheuta MAALI- hankkeen loppura-
portissa 2013 esitettyä Ylin- järven linnustoarvoja uhkaavaa umpeenkasvua. Arvioidaan, että
rantaosayleiskaavan toteutuminen ei vaikuta merkittävästi MAALI- alueen Ylin linnustoarvoon.

VIITASAMMAKOIDEN ELINALUEET

Kaavaa varten laaditussa viitasammakoselvityksessä viitasammakoiden elinalueita (suojelupe-
rusteena olevat lisääntymispaikat) löytyi ainakin seuraavilta vesistöiltä: Mustalampi (pohjoinen
osa-alue), Mätäslampi, Iso-Korppinen, Jyskylampi, Korvenlampi, Mustalampi ja Valkolampi, Ylin
ja Päällin, Joutenlampi, Kurikkalammet, Ruunalampi, Vasikkalampi, Poukanlampi(Ruunuveden-
lahti), Untamo, Sarantajärvi, Pirttijärvi, Valkkuna, Pärepuulampi, Mustalampi (länsiosan osa-
alue), Kojjärvi, Vahvanen, Ylä-Kaijanlampi, Tohtaanlampi, Murtolampi ja Särkijärvi.

Viitasammakoiden elinalueet (lisääntymispaikat) on huomioitu kaavalla osoitettujen vanhojen
rakennuspaikkojen rajauksissa sekä uusien rakennuspaikkojen sijoittamisessa ja rakentamis-
alueiden rajauksissa. Rakentamisalueet on sijoitettu ja rajattu viitasammakkoalueiden ulkopuo-
lelle. Viitasammakoiden elinalueet on osoitettu kaavassa luonnon monimuotoisuuden kannalta
erityisen tärkeän alueen (luo) rasterimerkinnällä. Kaavalla määrätään, että luo- alueella sijaitsee
EU:n luontodirektiivin IV (a) eliölajin (viitasammakko) esiintymä tai kohde on direktiivin lisäänty-
mis- tai levähdysalueeksi tulkittava. Direktiivilajin lisääntymis- ja levähdyspaikkaa ei saa heiken-
tää tai hävittää. Direktiivilajille olennaisten olosuhteiden muuttamiseen tulee hakea luonnonsuo-
jelulain 49 §:n mukainen poikkeuslupa. Direktiivilajin elinympäristöä heikentävä tai lajin vaaran-
tava ruoppaaminen on kielletty.

12.5 Rakennetun ympäristön arvot ja muinaisjäänökset

Alueen kulttuuriympäristöjen ja rakennuskannan arvoista on ollut käytettävissä maakunnallista selvitysaineistoa ja Karstulan kunnan rakennusinventointi vuodelta 1988 sekä kaavaa varten laadittu vuoden 1988 rakennusinventoinnin tarkistus ja täydennys 2017. Arkeologian osalta on ollut käytettävissä rantayleiskaavaa varten laadittu muinaisjäänösinventointi sekä Museoviraston muinaisjäänösrekisteri.

Suunnittelualueelle ei sijoitu valtakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY 2009) tai valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita.

Suunnittelualueelle sijoittuu kaksi Keski-Suomen tarkistetun maakuntakaavan mukaista maakunnallisesti arvosta maisema-alueita. Maakunnalliset maisema-alueet perustuvat Keski-Suomen liiton julkaisuun *Keski-Suomen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet 2016*. Suunnittelualueeseen sisältyvät Lapinjärven ranta-alueet sekä osa Löytänän ja Hirvijärven ranta-alueista kuuluvat maakunnallisesti arvokkaaseen Aho-Vastingin maisema-alueeseen. Ja Luksanjärven ranta-alueet ovat osa Luksanjärven maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita

Aho-Vastingin ja Luksanjärven maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet on osoitettu ranta-osayleiskaavassa **mam**- viivamerkinällä.

Suunnittelualueelle tai sen lähiympäristöön sijoittuvia Keski-Suomen maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt –selvityksen ja Keski-Suomen tarkistetun maakuntakaavan mukaisia maakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä ovat: Osa-alueella 1. (Itäosa) Aho-Vastinki, osa-alueella 2. (Pohjoisosa) Laukanaho ja osa-alueella 4. (Länsiosa) Vahangan kylänraitti sekä Juhola ja Järvelä.

Kaavaa varten laaditun uuden rakennusinventoinnin 2017 erittäin tärkeät ja paikallisesti tärkeät rakennuskohteet on osoitettu rantaosayleiskaavassa **sk1**- (erittäin tärkeä rakennetun ympäristön kohde) ja **sk2**- (paikallisesti tärkeä rakennetun ympäristön kohde) kohdemerkinnöillä. Vastaavasti erittäin tärkeät ja paikallisesti tärkeät rakentamisalueet on osoitettu **sk1**- ja **sk2**- viivamerkinöillä. Sk1- ja sk2- kaavamerkintöihin on liitetty kaavamääräys: *Merkittävistä korjaus- tai muutossuunnitelmista tulee pyytää Keski-Suomen museon lausunto ennen rakennus- tai toimenpideluvan hyväksymistä*. Lisäksi niiden aluevarausten alueet, joilla sijaitsee sk1 tai sk2-kohteita, on osoitettu **alueina, joiden ympäristö säilytetään (js)**. Rakennusinventoinnin 2017 erittäin tärkeät ja paikallisesti tärkeät rakennuskohteet on esitetty selostuksen kohdassa 7.5. Rakennusinventointi 2017 on selostuksen erillisenä liitteenä.

Kaava-alueelle Kortejärven ranta-alueelle sijoittuvat maakunnallisesti arvokkaat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet Juhola ja Järvelä on osoitettu kaavassa maatalojen talouskeskusten AM/s- aluevarauksina ja erittäin tärkeinä rakennetun ympäristön kohteina sk1- kohdemerkinnöillä. Maakunnallisesti arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen Aho-Vastingin kylän ja Vahangan kylänraitin alueet ulottuvat osittain rantaosayleiskaavan alueelle. Rantaosayleiskaavan alueelle sijoittuvat kyläalueiden arvokkaat rakennetun ympäristön kohteet on huomioitu kaavaa varten laaditun rakennusinventoinnin 2017 mukaisesti sk1- (erittäin tärkeä rakennetun ympäristön kohde) ja sk2- (paikallisesti tärkeä rakennetun ympäristön kohde) kohdemerkinnöillä sekä /s- aluevarauksina. Laukanaho jää kaava-alueen ulkopuolelle.

Kiinteät muinaisjäänökset

Kaavan arkeologisessa inventoinnissa esille tuodut kaava-alueelle sijoittuvat kiinteät muinaisjäänökset on osoitettu kaavassa **SM**- kohdemerkinnällä (Muinaismuistokohde) tai **SM**- aluevarausmerkinnällä (Muinaismuistoalue).

Muinaismuistokohteen kaavamääräys on muotoa: Muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäänös. Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista tulee pyytää museoviranomaisen (Museovirasto tai maakuntamuseo) lausunto.

Muinaismuistoalueen kaavamääräys on muotoa: Muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäänös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista suunnitelmista tulee pyytää museoviranomaisen (Museovirasto tai maakuntamuseo) lausunto.

12.6 Rantaosayleiskaavan mitoitus

Rantayleiskaavassa on rantarakennusoikeus määritetty kantatila- ja tilakohtaisesti ja rakennusoikeudet on osoitettu kaavassa siten, että kaavan eri rakentamisalueiden mitoittava vaikutus voidaan yksilöidä.

Tilakohtainen rakennusoikeus on määräytynyt muunnetun rantaviivan pituuden ja osa-alueen mitoitusarvon mukaan sekä jakautunut kantatilaperiaatteen mukaan. Kantatilan rajaamisajankohtana on käytetty ajankohtaa **15.10.1969**. Kantatilaperiaate turvaa hyväksytyyn mitoitusarvon mukaisen kohtuullisen rakentamisen määrän myös rakentamattomille kantatiloille, vaikka naapurikantatilan alueelle olisi rakennettu hyväksytyä mitoitusta tehokkaammin.

Kantatilaselvitys/mitoitustaulukko on selostuksen erillisenä liitteenä.

Ranta-alueiden rakentamisen kokonaismitoitukseen eniten vaikuttava tekijä on loma- ja asuinrakennuspaikkojen määrä. Yleiskaavan kokonaismitoitusta määritettäessä on huomioitava suunnittelualueen nykyiset rakennuspaikat ja tällä rantayleiskaavalla osoitetut uudet rakennuspaikat. Koko suunnittelualueen rantarakentamisen nykytilanteen mukainen keskimääräinen mitoitus on **1,35** rakennuspaikkaa / todellinen rantaviiva-km ja alueen rantarakentamisen keskimääräiseksi mitoitukseksi tulee rantayleiskaavan mukaisten rakennuspaikkojen toteutuessa **3,28** rakennuspaikkaa / todellinen rantaviiva-km. Rantaosayleiskaavassa informatiivisesti kuvatut ranta-asemakaavojen alueet eivät ole mitoitustarkastelussa mukana.

Rantaosayleiskaavan nykytilanteen mukaiset rakennuspaikkojen lukumäärät ovat:

Osa-alue	Tod. rv (km) koko alue*	Tod. rv (km)** rantaoyk:n alue	RA, RA-1, RA-2 yht. (●)	AO yht. (■)	AM yht. (■)	sa (●)	YHT. (●+■+●)
Osa-alue1 (Itäosa)	158,26	111,76	190	16	26	2	234
Osa-alue2 (Pohjoisosa)	77,99	73,28	34	6	6	0	46
Osa-alue3 (Kaakkoisosa)	60,58	59,73	29	40	14	0	83
Osa-alue4 (Länsiosa)	209,00	200,46	162	41	30	3	236
YHT.	505,83	445,23	415	103	76	5	599

Rantaosayleiskaavan mukaiset rakennuspaikkojen määrät kaavan toteutuessa ovat

Osa-alue	Tod. rv (km) koko alue*	Tod. rv (km)** rantaoyk:n alue	RA, RA-1, RA-2 yht. (●○)	AO yht. (■+□)	AM yht. (■)	sa (●)	YHT. (●+■+●+○+□)
Osa-alue1 (Itäosa)	158,26	111,76	419	16	26	2	463
Osa-alue2 (Pohjoisosa)	77,99	73,28	198	6	6	0	210
Osa-alue3 (Kaakkoisosa)	60,58	59,73	134	62	14	0	210
Osa-alue4 (Länsiosa)	209,00	200,46	502	43	30	3	578
YHT.	505,83	445,23	1253	127	76	5	1461

Rantaosayleiskaavan nykytilanteen mukainen rantarakentamisen keskimääräinen mitoitus (rakennuspaikkaa / todellinen ranta-km) osa-alueittain on esitetty seuraavassa taulukossa:

Osa-alue	Tod. rv (km) koko alue*	Tod. rv (km)** rantaoyk:n alue	Rakennuspaikkojen lukumäärä (●+■+●)	Keskimääräinen mitoitus (rp/todellinen ranta-km)
Osa-alue1 (Itäosa)	158,26	111,76	234	2,09
Osa-alue2 (Pohjoisosa)	77,99	73,28	46	0,63
Osa-alue3 (Kaakkoisosa)	60,58	59,73	83	1,39
Osa-alue4 (Länsiosa)	209,00	200,46	236	1,18
YHT.	505,83	445,23	599	1,35

Rantaosayleiskaavan rantarakentamisen keskimääräinen mitoitus (rakennuspaikkaa / todellinen ranta-km) osa-alueittain kaavan toteutuessa on esitetty seuraavassa taulukossa:

Osa-alue	Tod. rv (km) koko alue*	Tod. rv (km)** rantaoyk:n alue	Rakennuspaikkojen lukumäärä (●+■+●+○+□)	Keskimääräinen mitoitus (rp/todellinen ranta-km)
Osa-alue1 (Itäosa)	158,26	111,76	463	4,14
Osa-alue2 (Pohjoisosa)	77,99	73,28	210	2,87
Osa-alue3 (Kaakkoisosa)	60,58	59,73	210	3,52
Osa-alue4 (Länsiosa)	209,00	200,46	578	2,88
YHT.	505,83	445,23	1461	3,28

* Tod. rv(km) koko alue = Suunnittelualueen todellisen rantaviivan pituus mukaan lukien ranta-
asemakaavojen rantaviiva

** Tod. rv(km) rantaoyk:n alue = Rantaosayleiskaavan todellisen rantaviivan pituus ilman ranta-
asemakaavojen rantaviiva

Kaavan rakennuspaikkojen vesistökohtaiset lukumäärät on esitetty osa-alueittain selostuksen
liitteissä 9.1.-9.4

13. OSAYLEISKAAVAN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

13.1 Ympäristövaikutukset

13.1.1 Luonnonympäristön arvot

Ranta-alueiden ja vesistöjen luonto- ja maisema-arvojen huomioiminen ja turvaaminen on ollut yksi yleiskaavasuunnittelun tavoitteista. Luonto- ja maisema-arvot on selvitetty yksityiskohtaisesti kaavaa varten laadituissa luonto- ja maisemaselvityksissä ja arvot on huomioitu kaavassa kaavaselostuksen kohdassa 12.4 kuvatulla tavalla.

Luonnonsuojelualueet ja Natura 2000- verkoston alueet

Perustetut luonnonsuojelualueet ja luonnonsuojelulain 47 §:n mukaisen erityisesti suojeltavan lajin suojelualue sekä valtion suojelutarkoituksessa omistukseensa hankkimat ranta-alueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa kaava-alueita koskevilta osin luonnonsuojelualueiksi (SL).

Luonnonsuojelulain nojalla suojeltaviksi tarkoitetut Natura 2000- verkostoon kuuluvat ranta-alueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa kaava-alueita koskevilta osin pääosin luonnonsuojelualueiksi (SL). Natura 2000- verkostoon kuuluvat ranta-alueet, joiden toteutustapa on muu laki kuin luonnonsuojelulaki on osoitettu rantaosayleiskaavassa pääosin maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Natura-2000- verkostoon kuuluvat alueet on osoitettu lisäksi omalla viivamerkinnällään (nat). Rantarakennusoikeudet on pääosin siirretty kaavalla luonnonsuojelulain nojalla suojeltaviksi tarkoitetuilta Natura 2000- verkostoon kuuluvilta ranta-alueilta saman maanomistajan muille ranta-alueille tai rakennusoikeus on jo korvattu suojelun toteutuksen yhteydessä. Rantarakennusoikeudet on pääosin siirretty kaavalla saman maanomistajan muille ranta-alueille myös niiltä Natura 2000- verkostoon kuuluvilta ranta-alueilta, joiden toteutustapa on muu laki kuin luonnonsuojelulaki.

Kaavaehdotuksen valmisteluvaiheessa laadittiin Natura-arviointi koskien Pieni-Valkeisen, Vekkaan, Kodantakasen, Uitusjärven ja Ylimen kaavaluonnoksen mukaista maankäyttötarkistusta. Natura-arvioinnin ja ELY- keskuksen siitä antaman lausunnon perusteella kaavaratkaisua muutettiin siirtämällä ko. vesistöjen ranta-alueiden uudet rakennuspaikat maanomistusolojen niin mahdollistaessa saman maanomistajan muille ranta-alueille.

Kilpisuon Natura-alueeseen (FI0900140) kuuluvien Kilpilammen ja Matolammen ranta-alueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa luonnonsuojelualueiksi (SL) jo toteutetun suojelun mukaisesti.

Särkijärven ja Iso Metsälammen Natura-alueeseen (FI0900051) kuuluvien Särkijärven ja Iso Metsälammen ranta-alueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa luonnonsuojelualueiksi (SL). Natura-alueen toteutustapa on luonnonsuojelulaki. Yksityismaiden suojelu on jo toteutettu Iso Metsälammen ranta-alueiden osalta, ja Särkijärven ranta-alueiden kiinteistöt ovat ainakin pääosin suojelutarkoituksessa valtion omistuksessa.

Ylin- järven vesialue on Natura 2000 verkoston aluetta (FI0900135). Ylin- järven ranta-alueella sijaitsee yksi vanha lomarakennuspaikka ja viisi vanhaa takamaaston asuinrakennuspaikkaa. Ylin- järven ranta-alueen rakennusoikeus on siirretty rantaosayleiskaavassa kahden kiinteistön osalta Päällin- järven ranta-alueelle ja yhden kiinteistön osalta saman maanomistajan toiselle kiinteistölle Lahnajärven ranta-alueelle. Maanomistusolot eivät mahdollistaneet muiden kiinteistöjen rantarakennusoikeuksien siirtämistä pois Natura 2000 verkostoon kuuluvan vesialueen rannoilta. Rantaosayleiskaavassa on osoitettu neljä uutta lomarakennuspaikka ja yksi uusi asuinrakennuspaikka Natura-alueita olevaan Ylin- järven vesialueeseen rajautuen. Ylin- järven itärannalle osoitettu uusi lomarakennuspaikka on osoitettu takamaastoon siten, että kaavan

luontoselvityksessä ko. rannanosalle rajattu luonnonympäristöltään arvokas rantakaistale jää rakentamisalueen ulkopuolelle. Ylin- järven länsirannalle osoitetut uudet rakennuspaikat on sijoitettu yhtenäisesti vanhojen rakennuspaikkojen viereen siten, että ranta-alueet jäävät mahdollisimman yhtenäisesti rakentamisesta vapaiksi. Länsirannan rakentamisalueita lukuun ottamatta Ylin- järven rantavyöhyke on osoitettu kaavan luontoselvityksen arvokkaan luontokohteen rajauksen mukaisesti maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY).

Ylin- järven vesialue on osoitettu W/s- alueeksi (Vesialue, joka on linnustollisesti arvokas). Kaavalla määrätään, että W/s- alueen käytössä ja alueella suoritettavissa toimenpiteissä tulee huomioida alueen linnustollisten arvojen säilyminen ja turvaaminen. Alueeseen rajoittuvien rakennuspaikkojen rakentamaton rannanosa tulee säilyttää luonnontilaisena. Lisäksi pääosin Ylin- järven vesialueelle sijoittuvat viitasammakoiden elinalueet (lisääntymispaikat) on osoitettu kaavassa luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeinä alueina (luo).

Aittosuo-Leppäsuon-Uitusharjun Natura-alueeseen (FI0900005) kuuluvien Humalalammen, Kauhalammen, Kotasen, Kodantakasen, Vekkaan, Neliskulmaisen, Iso Hoikkalammen ja Vihilammen ranta-alueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Ranta-alueille ei ole osoitettu kaavassa rakentamisalueita. Naturan toteutustapa on näiden ranta-alueiden osalta metsä- ja vesilaki.

Aittosuo-Leppäsuon-Uitusharjun Natura-alueeseen (FI0900005) kuuluvalla Uitusjärven ranta-alueella rakennusoikeutta ei ole mahdollista siirtää muille ranta-alueille. Aittosuo-Leppäsuon-Uitusharjun Natura-alueelle (FI0900005) osoitetut kolme uutta lomarakennuspaikkaa on osoitettu kiinteistön pohjoisosan rannalle, missä rakennuspaikkojen toteuttamisesta aiheutuva vaikutus Natura-alueen arvoihin jää mahdollisimman vähäiseksi. Muu osa Natura-alueeseen kuuluvasta Uitusjärven ranta-alueesta on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Naturan toteutustapa on Uitusjärven ranta-alueen osalta maa-aineslaki ja metsälaki. Aittosuo-Leppäsuon-Uitusharjun Natura-alueeseen (FI0900005) kuuluvat Aittolammen, Sikalammen ja Töyriälän ranta-alueet on osoitettu kaavassa luonnonsuojelualueiksi. Näiden ranta-alueiden osalta Naturan toteutustapa on luonnonsuojelulaki ja alueelle on jo perustettu luonnonsuojelualue.

Haukisuo-Härkäsuu-Kukkoneva (FI0900093) Natura 2000- verkoston alueeseen kuuluvien useiden eri vesistöjen ranta-alueet on osoitettu kaavassa pääosin maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Naturan toteutustapa on kaavan ranta-alueita koskien rakennuslaki, maa-aineslaki sekä metsä- ja vesilaki. Valtion omistukseen suojelutarkoituksessa hankittu Pieni-Valkeisen ranta-alue on kuitenkin osoitettu luonnonsuojelualueeksi (SL). Myös Kokko-Valkeisen ranta-alue on tarkoitus toteuttaa luonnonsuojelualueeksi ja vesistön alue on osoitettu kaavassa Metsähallituksen esityksestä luonnonsuojelualueeksi (SL).

Laihistenneva-Härkäneva-Vahvasenjoki Natura-alueeseen (FI0900055) kuuluvan Mäenälän ranta-alue on osoitettu kaavassa luonnonsuojelualueeksi (toteutustapa luonnonsuojelulaki) ja Lehtolammen pohjoisosan ranta-alue maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (toteutustapa metsälaki). Samaan Natura-alueeseen kuuluvalla Vahvasenjoen-Sompalammen (FI0900055) rannanosalle on osoitettu kolme jo rakentanutta lomarakennuspaikkaa. Vahvasenjoen varren yksityisten omistamien alueiden maankäyttö on ratkaistu alueella tehdyn hankeusjakotoimituksen mukaisesti. Osasta jokivarren kiinteistöistä on tehty rauhoitussopimukset ja rantaosayleiskaavan mitoitustapaperusteiden mukainen rakennusoikeus on korvattu maanomistajille. Näiden tilojen osalta Natura-alue on osoitettu kokonaan luonnonsuojelualueeksi. Rantaosayleiskaavalla on osoitettu Vahvasenjoen Natura 2000- verkostoon kuuluvalla rannanosalla tai Natura-alueeseen rajautuvalla rannanosalla kolme uutta lomarakennuspaikkaa, koska hankeusjakotoimituksessa on katsottu olevan mahdollista jättää ko. rakennuspaikkojen alueet maanomistajien esityksestä luonnonsuojelualueen toteutuksen ulkopuolelle loma-asuntojen rakentamista varten. Vahvasenjoen varren Metsähallituksen omistamat ranta-alueet on osoitettu Natura 2000- verkostoon kuuluville osin kokonaan luonnonsuojelualueiksi (SL). Lisäksi luonnonsuojelualueina (SL) on osoitettu jo perustetut jokivarren luonnonsuojelualueet toteutetun suojelun mukaisessa laajuudessa. Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien (luontopalvelut) jokivarren kiinteistöt on osoitettu luonnonsuojelualueiksi myös Natura-alueen ulkopuolista osin.

Kaavan mukaisen maankäytön toteutuminen ei todennäköisesti merkittävästi heikennä Natura 2000 -verkostoon kuuluvien Kilpisuo (FI0900140), Särkijärvi ja Iso Metsälampi (FI0900051), Ylin (FI0900135), Aittosuo-Leppäsuu-Uitusharju alue (FI0900005), Haukisuo-Härkäsuu-

Kukkoneva (FI0900093) ja Laihistenneva-Härkäneva-Vahvasenjoki (FI0900055)- alueiden niitä arvoja, joiden suojelemiseksi alueet on sisällytetty Natura 2000- verkostoon.

Maakuntakaavan luonnonsuojelualueet

Keski-Suomen tarkistetussa maakuntakaavassa luonnonsuojelualueiksi osoitetut luonnonsuojelulain nojalla suojeltavaksi tarkoitetut ranta-alueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa luonnonsuojelualueina (SL). Luonnonsuojelualueet on kuvattu yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen kohdassa 12.4.1

Arvioidaan, että rantaosayleiskaavalla osaltaan turvataan maakuntakaavassa osoitettujen luonnonsuojelualueiden luontoarvojen säilymistä ja edistetään suojelualueiden toteuttamista.

Muut arvokkaat luontokohteet

Edellä kuvattuihin toteutettuihin luonnonsuojelualueisiin, Natura 2000 verkoston alueisiin ja maakuntakaavassa osoitettuihin luonnonsuojelualueisiin kuulumattomat kaavan luontoselvityksessä arvokkaiksi luokitellut ranta-alueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa pääosin maa- ja metsätalousvaltaisina alueina, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Luontoselvityksen huomionarvoiset luontokohteet on huomioitu uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa ja huomionarvoiset rannanosat on osoitettu pääosin maa- ja metsätalousvaltaisina alueina (M). Kaavassa on myös huomioitu valmisteilla olevat yksityiset Metso- suojeluhankkeet rakennuspaikkojen sijoittelun keinoin sekä kaavamerkinöin. Pirttijärven itäpuolen ranta-alueella sijaitseva rauhoitettu puu on osoitettu kaavassa rauhoitetun luonnonmuistomerkin kohdemerkinnällä (sl).

Kaavan uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa on pyritty huomioimaan selvitysten mukaiset luonnonolosuhteiltaan arvokkaat ja huomionarvoiset rannanosat. Kokonaisuutena uudet rakennuspaikat on pystytty sijoittamaan varsin hyvin luontoselvityksessä arvokkaiksi tai huomionarvoisiksi esitettyjen rannanosien ulkopuolelle. Uudet rakennuspaikat on pyritty siirtämään arvokkailta luontoalueilta saman maanomistajan muille ranta-alueille. Jos uutta rakentamista on kaavan muut tavoitteet huomioiden kuitenkin jouduttu osoittamaan arvokkaille tai huomionarvoisille rannanosille, niin rakentaminen on pyritty sijoittamaan siten, että vaikutus luontokohteeseen on mahdollisimman vähäinen ja pääosa luontokohteesta säilyy edelleen rakentamisesta vapaana. Kaavalla on osoitettu muutamia uusia rakennuspaikkoja luontoselvityksen mukaiselle luonnonmaisemaltaan arvokkaalle rannanosalle. Näiden uusien rakennuspaikkojen luonnonmaisema-arvot on huomioitu rakennuspaikkojen toteuttamista ohjaavin kaavamerkinöin ja -määräyksiin.

Kokonaisuutena arvioiden rantaosayleiskaavalla edistetään arvokkaiden luontokohteiden, arvokkaiden luonnonmaisemien ja ympäristön muiden erityispiirteiden säilymistä.

Linnustoarvot

Suunnittelualueen rannoilla ja vesialueilla on kaavan luonto- ja maisemaselvitykseen perustuen viisi valtakunnallisesti arvokasta luontokohdetta (V), 13 maakunnallisesti arvosta luontokohdetta (M-, M, M+) ja 48 paikallisesti arvokasta luontokohdetta (P-, P, P+), joiden erityisarvona on osittain tai kokonaan linnusto. Valtakunnalliset, maakunnalliset ja arvokkaimmat paikalliset linnustoarvoja sisältävät luontokohteet on esitetty luontoselvityksessä arvokkaiksi luontokohteiksi ja osa paikallisista kohteista huomionarvoisiksi luontokohteiksi. Osa kohteista on hyvin laajoja kokonaisuuksia ja linnustoarvot kohdistuvat vain osalle arvokasta luontoaluetta. Usein luontokohteen erityisarvoksi on esitetty linnustoarvon lisäksi myös muita erityisarvoja. Kaavan laatimista varten on myös hankittu sääksien pesäpaikkatiedot. Suunnittelualueen linnustoarvoista on saatu tietoa kaavaprosessin aikana myös Keski-Suomen ELY- keskukselta. Kaavan vaikutuksia alueen linnustoon on arvioitu osaltaan huomioiden viimeisimmässä lintujen uhanalaisuusarviossa 2019 (Syke) esitetyt uhanalaistumisen syyt.

(Syke, Lintujen uhanalaisuusarvio 2019)

Suomessa pesivistä lintulajeista yli kolmasosa on uhanalaisia. Yleisin uhanalaistumisen syy on ihmisen aiheuttamat elinympäristön muutokset, jotka koskevat niin metsiä, maatalousympäristöjä, soita kuin vesistöjäkin. Suojelutoimilla voidaan auttaa uhanalaisia lajeja.

Lintujen uhanalaistuminen johtuu monesta syystä, joista merkittävin on ihmisen aiheuttamat elinympäristöjen muutokset.

Soiden linnuista 29 prosenttia on uhanalaisia ja 57 prosenttia on Punaisella listalla (hävinneet, uhanalaiset, silmälläpidettävät ja puutteellisesti tunnetut). Suolajaja uhkaavat edelleen vaikuttavat vanhat suo-ojitukset, kunnostusojitus ja turpeenotto.

Kosteikkojen vesilinnuista peräti puolet on uhanalaisia ja lähes kaksi kolmasosaa Punaisella listalla. Merkittävin ahdingon aiheuttaja on vesistöjen liiallinen rehevöityminen ja umpeenkasvu. Vierasperdot minkki ja supikoira ovat uhanalaistumisen syitä niin sisävesien kosteikkolajeilla kuin ensisijaisesti Itämerellä pesivillä saaristolinnuilla.

Metsätalous on yhä merkittävä lintukantojen vähenemisen syy. Ensisijaisesti metsäympäristöjen lajeista yhdeksän on uhanalaisia ja kahdeksan silmälläpidettäviä. Erittäin uhanalainen hömötiainen ja vaarantunut töyhtötiainen ovat olleet metsiemme runsaimpia lajeja, mutta niiden määrät ovat vähentyneet huolestuttavasti. Luonnontilaisen kaltaiset varttuneet metsät ovat vähentyneet metsätalouden seurauksena, mikä vaikuttaa esimerkiksi uhanalaisten tiaisten selviytymiseen talvesta.

Ensisijaisesti viljelymaita pesimäympäristönään käyttävistä lajeista 40 prosenttia on uhanalaisia ja 60 prosenttia Punaisella listalla. Merkittävin uhanalaisuuden syy on karjatilojen määrän väheneminen, jonka on ennustettu jatkuvan. Karjatalouden väheneminen on johtanut etenkin kahlaajille haitalliseen rantaniittyjen umpeenkasvuun, maatalousympäristön yksipuolistumiseen sekä hyönteisravinnon vähenemiseen.

Soiden linnusto

Rantaosayleiskaavan alueella on laajasti jo suojeltuja suoalueita, Natura 2000- verkostoon kuuluvia arvokkaita suoalueita, maakuntakaavan suojelutavoitteen mukaisia suoalueita sekä muita kaavan luontoselvityksessä arvokkaaksi tai huomionarvoiseksi luokiteltuja soita. Nämä suoalueet ovat usein muun suoluonnon arvojen lisäksi soiden linnuston kannalta tärkeitä.

Toteutetut soiden luonnonsuojelualueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa kaava-alueita koskevilta osin luonnonsuojelualueiksi (SL). Luonnonsuojelulain nojalla suojeltaviksi tarkoitetut Natura 2000- verkostoon kuuluvat suoalueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa kaava-alueita koskevilta osin pääosin luonnonsuojelualueiksi (SL). Natura 2000- verkostoon kuuluvat ranta-alueiden suot, joiden toteutustapa on muu laki (rakennuslaki, metsälaki, maa-aineslaki ja vesilaki) kuin luonnonsuojelulaki on osoitettu rantaosayleiskaavassa pääosin maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Natura-2000- verkostoon kuuluvat suoalueet on osoitettu lisäksi omalla viivamerkinnällään.

Maakuntakaavassa luonnonsuojelualueiksi osoitetut luonnonsuojelulain nojalla suojeltaviksi tarkoitetut suoalueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa kaava-alueita koskevilta luonnonsuojelualueina (SL). Näitä suoalueita ovat Pikkuhanhisennevan alue, Hornetinnevan alue, Kantainson-Kitinsuon alue, Pirttikankaanneva-Rahkaneva 2- alue ja Lehtomäensuon alue.

Rantaosayleiskaavalla on järjestetty ja ratkaistu edellä kuvattujen uusien luonnonsuojelualueiden sekä kaavalla osoitettujen MY- alueiden rantarakennusoikeudet siten, että arvokkaisiin suoaluekokonaisuuksiin kuuluvat ranta-alueet säilyvät rakentamisesta vapaina.

Muut kaavan luontoselvityksen mukaiset arvokkaat suokohteet on osoitettu rantaosayleiskaavassa pääosiltaan MY- alueina ja myös nämä ranta-alueet säilyvät pääosin rakentamisesta vapaina. Kaavan MY- aluevarausmerkintä tuo esille myös näiden alueiden linnustoarvon ja siten edistää soiden linnuston huomioimista metsien hoidossa.

Rantaosayleiskaavalla ei ole osoitettu soiden linnuston elinympäristöjen kannalta mahdollisesti haitallisia turpeenottoalueita.

Rantaosayleiskaavalla on huomioitu kaava-alueeseen kuuluvat arvokkaat suoalueet ja niiden linnustoarvo. Arvioidaan, että kaavalla osaltaan edistetään ja turvataan soiden linnuston elinympäristöjen säilymistä.

Ensisijaisesti viljelymaita pesimäympäristönään käyttävät lintulajit

Peltoalueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa pääosin maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi (M). Peltoalueet on pyritty säilyttämään nykyisen maankäytön mukaisesti rakentamista vapaina. Kiinteistöolosuhteet ja kaavan muut tavoitteet huomioiden uusia rakennuspaikkoja on kuitenkin voitu osoittaa myös peltorannoille. Esim. yhtenäisten rakentamisesta vapaiden rantojen

järjestämisen tai luontoarvojen huomioimisen kannalta uusien rakennuspaikkojen osoittaminen peltorannoille on saattanut olla kaavan kokonaisratkaisun kannalta perusteltua. Peltorantojen uudet rakennuspaikat on pyritty sijoittamaan vanhojen rakennuspaikkojen yhteyteen siten, että rakentamisalueiden toteutumisen haittaisi mahdollisimman vähän peltoalueiden käyttöä. Kokonaisuutena kaavan toteutuminen varaa peltoalueita rakentamisalueiksi hyvin vähän.

Maaseudun elinvoimaisena ja asuttuna pysyminen on viljelysmaita pesimäympäristönään käyttävien lintulajien kannalta ensiarvoisen tärkeää. Rantaosayleiskaavalla on pyritty tukemaan alueen maatalouselinkeinoja mm. tukemalla mahdollisuutta kehittää AM- alueilla maatilatalouden liittämiselinkeinoja. Osaltaan rantojen rakennusoikeuksien järjestäminen kaavalla jäsentää myös ranta-alueisiin liittyviä taloudellisia arvoja. Kaavalla osoitetuilla uusilla rantarakennuspaikolla toivotaan näin edistettävän myös alueen elinvoimaisena säilymistä. Rantaosayleiskaavalla ei kuitenkaan voida merkittävästi vaikuttaa alueen maatalouselinkeinon kehityskulkuun, esim. karjatilojen määrän vähenemiseen ja siitä aiheutuviin vaikutuksiin viljelymaita pesimäympäristönään käyttävien lintulajien kannalta. Arvioidaan, että kaavan toteutumisesta ei aiheudu merkittävää vaikutusta viljelymaita elinympäristönään käyttävien lintulajien kannalta.

Karjatalouden vähenemisen todetaan johtavan myös kahlaajille haitalliseen rantaniittyjen umpeenkasvuun; myöskään tähän ongelmaan ei rantaosayleiskaavoituksella voida merkittävästi vaikuttaa. Rantaosayleiskaavassa on varattu toimiville maatilojen talouskeskuksille riittävät talouskeskusalueet (AM) ja pyritty tukemaan maatalouselinkeinoja, mutta siihen harjoitetaanko maatilalla karjataloutta vai muuta maa- ja metsätaloutta, ei voida rantaosayleiskaavalla vaikuttaa.

Metsäympäristöjen lintulajit

Metsäalueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa pääosin maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi (M) ja luonnonympäristöltään arvokkaat metsäalueet luonnonsuojelualueiksi (SL) tai maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY).

Rantaosayleiskaavalla on järjestetty luonnonympäristöltään arvokkaiden ranta-alueiden rantarakennusoikeudet siten, että linnustoltaan arvokkaat rantojen metsäalueet säilyvät pääosin rakentamisesta vapaina. Kaavan MY- aluevarausmerkintä tuo osaltaan esille näiden alueiden linnustoarvon ja siten edistää metsäympäristön lintulajien huomioimista metsien hoidossa. Rantaosayleiskaavalla on huomioitu kaava-alueeseen kuuluvat arvokkaat metsäalueet ja niiden linnustoarvo. Arvioidaan, että kaavalla osaltaan edistetään metsäympäristöjen lintulajien kannalta arvokkaiden metsäalueiden säilymistä ja huomioimista yksityiskohtaisemmassa maankäytössä.

Kosteikkojen vesilinnusto

Kosteikkojen vesilinnuston elinympäristöjen merkittävänä uhkana on vesistöjen liiallinen rehevöityminen ja umpeenkasvu; myös vieraspedot (esim. minkit) aiheuttavat uhkaa kosteikkojen vesilinnustoille.

Rantaosayleiskaavan rantarakennuspaikkojen sijoituksissa on huomioitu rantojen rakennettavuus siten, että rakennuspaikat on sijoitettu pääsääntöisesti rakentamista kestäville rantaosuuksille, joilla ei ole laajaa rantakosteikkoa tai takamaaston rakennuspaikkoina rantakosteikkojen ulkopuolelle. Siten rantaosayleiskaavoituksessa osoitetut loma-asuntokorttelit eivät suoraan vaikuta merkittävästi kosteikkoalueiden vesilinnuston elinympäristöihin. Yksittäisissä kohteissa rakennuspaikkoja voi sijoittua kosteikkoalueille, mutta pääsääntöisesti rakennuspaikkojen sijoittelussa on pystytty huomioimaan vesistöarantojen luontoarvoja ja rakennettavuutta. Arvokkaiden rantakosteikkojen uudet rakennuspaikat on pyritty sijoittamaan vanhojen rakennuspaikkojen yhteyteen ja useamman rakennuspakan ryhmiin siten, että rakentamisalueiden toteutumisen supistaa mahdollisimman vähän vesilinnuston kannalta arvokkaita rantakosteikkoja.

Vesistöjen rehevöitymisen estämistä voidaan tukea mm. särkikalojen kalastuksella, jota loma-asuminen vesistöillä saattaa lisätä. Haja-asutusalueen rakennuspaikkojen talousjätevesien käsittelyvaatimukset määrittellään kaavan laatimisajankohtana Valtioneuvoston asetuksessa 157/2017. Rantaosayleiskaavan yleismääräyksissä määrätään, että kaavan rakentamisalueiden jätevesien käsittely tulee järjestää kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön ja kunnan määräysten mukaisesti. Kun kaavalla osoitettujen loma- ja asuinrakennuspaikkojen jätevesien käsittely hoidetaan Valtioneuvoston asetuksen säädösten ja kunnan määräysten mukaisesti, niin kaavan mukaisten rakennuspaikkojen toteutumisesta ei aiheudu merkittävää haitallista ravinnekuormitusta ja vesistöjen rehevöitymistä. Tämän osalta tärkeää on kunnan

valvontatoiminta uusia rakennuspaikkoja toteutettaessa, kuten myös vanhojen rakennuspaikkojen jätevesijärjestelmien päivitys nykyvaatimusten mukaiselle tasolle. Rantojen loma-asuminen voi toisaalta vaikuttaa myönteisesti vesistöjen umpeenkasvuun, kun rantarakentaminen tuo vesistölle myös virkistyskäyttötarvetta, mikä voi osaltaan edistää vesistöjen umpeenkasvua hidastavien toimenpiteiden toteutumista.

Rantaosayleiskaavoituksella voidaan vaikuttaa siihen, että kaavoituksella ei osoiteta vesistöjen rehevöitymistä lisäävää maankäyttöä. Rantaosayleiskaavalla ei ole kuitenkaan mahdollista vaikuttaa merkittävästi vesistöjen rehevöitymistä nykytilanteessa aiheuttaviin tekijöihin esim. maa- ja metsätalouden ravinnekuormitukseen, jotka ovat pitkälti kaavan maankäyttöratkaisusta riippumattomia. Rantaosayleiskaavan alue rajautuu vain kapealle ranta-alueelle eikä rantaosayleiskaavalla ratkaista yksityiskohtaisesti metsien käsittelyä tai peltojen viljelyyn liittyviä kysymyksiä. Vain kaavan luonnonsuojelualueilla valtio voi ohjata metsien käsittelyä tarkemmin. Rantaosayleiskaavan alueella metsäalueiden käsittelyjen osalta Metsäkeskus on toimivaltainen viranomaisen yleiskaavan maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla ja näillä alueilla metsälaki ohjaa metsien käsittelyä.

Rantaosayleiskaavalla on huomioitu kosteikkoalueiden linnusto uusien rakentamisalueiden sijoittelussa sekä osoittamalla kaavan luontoselvityksessä arvokkaaksi esitetyt kosteikkorannat maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Kaavalla on myös pyritty säilyttämään arvokkaita kosteikkorantoja mahdollisimman paljon yhtenäisesti rakentamisesta vapaina. Lisäksi rantaosayleiskaavalla on osoitettu osaltaan kosteikkojen vesilinnuston kannalta arvokkaat vesialueet W/s- alueiksi (Vesialue, joka on linnustollisesti arvokas). Kaavalla määrätään mm., että W/s- alueen käytössä ja alueella suoritettavissa toimenpiteissä tulee huomioida alueen linnustollisten arvojen säilyminen ja turvaaminen. Vastinginjärven itäpuolen (ns. Pienipuoli) vesialue on osoitettu rantaosayleiskaavassa vesialueeksi, joka on linnustollisesti arvokas (W/s-1). Kaavalla määrätään mm., että W/s-1- alueen käytössä ja alueella suoritettavissa toimenpiteissä tulee huomioida alueen linnustollisten arvojen säilyminen ja turvaaminen.

Rantaosayleiskaavalla on edellä kuvatun mukaisesti huomioitu kosteikkoalueiden linnustoarvot ja pyritty edistämään rantaosayleiskaavoituksen keinoin kosteikkojen vesilinnuston elinympäristöjen säilymistä. Rantaosayleiskaavoituksella ei voida kuitenkaan merkittävästi vaikuttaa kaikkiin kosteikkojen vesilinnustoa uhkaaviin tekijöihin. Merkittävimmät syyt vesistöjen liialliseen rehevöitymiseen ja umpeenkasvuun eivät suoraan ole rantojen loma- ja asuinrakentamisen järjestämiseksi laadittavalla rantaosayleiskaavalla ratkaistavissa. Rantaosayleiskaavalla ei voida myöskään käytännössä vaikuttaa kosteikkojen linnuston kannalta haitallisten vieraspetojen lisääntymiseen.

Linnustollisesti arvokkaiden alueiden huomioiminen kokonaisuutena

Rantaosayleiskaavalla on selvitetty mahdollisuudet osoittaa linnustollisesti arvokkaimpien vesistöjen ranta- ja vesialueet luonnonsuojelualueiksi, jolloin rantaosayleiskaavalla osoitettava rakennusoikeus olisi voitu osoittaa kaavassa korvattavina rakennuspaikkoina ja käyttämättä jäävä rantarakennusoikeus olisi korvattu valtion toimesta maanomistajille suojelun toteutuksen yhteydessä. Viranomaisnäkemys mukaan kaava-alueen vesistöjen linnustoarvot eivät ole olleet kaavaa laadittaessa niin merkittäviä, että ranta-alueita olisi voitu osoittaa kaavassa linnustoarvoon perustuen valtion toimesta toteutettavaksi luonnonsuojelualueeksi, ja että kiinteistöjen rantarakennusoikeus olisi näin menetellen korvattu maanomistajille suojelun yhteydessä. Kaava-alueen linnustoarvot on siten huomioitu ja yhteensovitettu alueen muiden maankäyttötavoitteiden kanssa rantaosayleiskaavan suunnittelun keinoin.

Kaavan luontoselvityksessä linnustoltaan arvokkaiksi esitetyt ranta-alueet on osoitettu pääosin maa- ja metsätalousvaltaisina alueina, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Rantaosayleiskaavassa osoitetut uudet rakennuspaikat on pyritty siirtämään pois linnuston kannalta arvokkailta rannanosilta ja mahdollisuuksien mukaan kokonaisia vesistöjä on pyritty säilyttämään rakentamisesta vapaana. Uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa on huomioitu kaavan luontoselvityksen mukaiset linnustoltaan arvokkaat ja huomionarvoiset vesistöt tai rannanosat.

Kokonaisuutena uudet rakennuspaikat on pystytty sijoittamaan varsin hyvin luontoselvityksessä linnuston kannalta arvokkaiksi tai huomionarvoisiksi esitettyjen rannanosien ulkopuolelle. Jos uutta rakentamista on kaavan muut tavoitteet huomioiden kuitenkin jouduttu osoittamaan linnuston kannalta arvokkaille tai huomionarvoisille rannanosille, niin rakentamisalueet on sijoitettu siten, että rakentamisalueiden toteutumisen vaikutus olisi linnuston kannalta mahdollisimman vähäinen, ja että ranta-alueet säilyvät edelleen mahdollisimman laajasti yhtenäisesti

rakentamisesta vapaina. Kaavaratkaisu arvokkaita ja huomionarvoisia linnustoalueita koskien on kuvattu yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen kohdassa 12.4.2

Rantaosayleiskaavan vesistöistä Iso-Korppinen, Pieni-Korppinen, Jyrkkälampi, Iso-Korppinen-Jyrkkälampi välinen joki, Välijoki ja Suojoki kuuluvat Humpin maakunnallisesti arvokkaaseen (MAALI) lintualueeseen. Ylin- järvi ja pieni osa Päällin- järvestä kuuluvat MAALI- alueeseen Ylin. Rantaosayleiskaavalla on osoitettu kaava-alueeseen kuuluvien maakunnallisesti arvokkaiden lintualueiden (MAALI) vesialueet W/s- alueiksi (Vesialue, joka on linnustollisesti arvokas). Kaavalla määrätään, että W/s- alueen käytössä ja alueella suoritettavissa toimenpiteissä tulee huomioida alueen linnustollisten arvojen säilyminen ja turvaaminen. W/s- alueeseen rajoittuvien rakennuspaikkojen rakentamaton rannanosa tulee säilyttää luonnontilaisena. W/s- alueiksi on osoitettu Ylin- järven vesialue sekä Iso-Korppisen, Pieni-Korppisen, Jyrkkälammen, Iso-Korppinen-Jyrkkälampi välisen joen, Välijoen ja Suojoen vesialueet. Kaavaratkaisu MAALI- linnustoalueita koskien on kuvattu yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen kohdassa 12.4.2

Vastinginjärven vesistön ns. Pienipuoli on osoitettu maakuntakaavassa suojelukohteeksi. Vastinginjärven itäpuolen (ns. Pienipuoli) vesialue on osoitettu rantaosayleiskaavassa vesialueeksi, joka on linnustollisesti arvokas (W/s-1). Kaavalla määrätään, että W/s-1- alueen käytössä ja alueella suoritettavissa toimenpiteissä tulee huomioida alueen linnustollisten arvojen säilyminen ja turvaaminen. Alueeseen rajoittuvien rakennuspaikkojen rakentamaton rannanosa tulee säilyttää luonnontilaisena. Lisäksi määrätään, että alueelle suunniteltavista ruoppaus-, niitto- yms. vesistöistä tulee pyytää ELY- keskuksen lausunto. Kaavaratkaisu Vastinginjärven ns. Pienipuolen vesistöä koskien on kuvattu yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen kohdassa 12.4.2

Rantaosayleiskaavassa on huomioitu sääksien pesäpaikat. Kaavalla turvataan kaava-alueelle sijoittuvien sääksien pesäpaikkojen ja niiden ympäristön ranta-alueiden säilyminen rakentamisesta vapaina kaavan luontoselvityksen suosituksen mukaisesti. Pesäpaikkoja ei esitetä kaavakartalla, mutta rantaosayleiskaavan kaava-alueen pesäpaikat sijoittuvat rantaosayleiskaavassa osoitetuille MY- alueille.

Rantaosayleiskaavoituksessa on selvitetty ja huomioitu vesistöjen ja ranta-alueiden linnustoarvot. Kokonaisuutena arvioiden rantaosayleiskaavalla edistetään arvokkaiden linnustoalueiden arvojen säilymistä eikä kaavan mukaisen maankäytön toteutuminen merkittävästi heikennä linnustoarvoja.

Viitasammakoiden elinalueet

Kaavaa varten laaditun viitasammakoselvityksen mukaiset viitasammakoiden elinalueet (lisääntymispaikat) on huomioitu kaavalla osoitettujen vanhojen rakennuspaikkojen rajauksissa sekä uusien rakennuspaikkojen rajauksissa ja sijoittamisessa. Rakentamisalueet on sijoitettu ja rajattu viitasammakkoalueiden ulkopuolelle. Viitasammakoiden elinalueet on osoitettu kaavassa luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeinä alueina (luo). Kaavalla määrätään, että luo- alueella sijaitsee EU:n luontodirektiivin IV (a) eliölajin (viitasammakko) esiintymä tai kohde on direktiivin lisääntymis- tai levähdysalueeksi tulkittava. Direktiivilajin lisääntymis- ja levähdyspaikkaa ei saa heikentää tai hävittää. Direktiivilajille olennaisten olosuhteiden muuttamiseen tulee hakea luonnonsuojelulain 49 §:n mukainen poikkeuslupa. Direktiivilajin elinympäristöä heikentävä tai lajin vaarantava ruoppaaminen on kielletty.

Kokonaisuutena arvioiden rantaosayleiskaavalla edistetään viitasammakon elinympäristöjen säilymistä eikä kaavan mukaisen maankäytön toteutuminen heikennä tai hävitä lajin lisääntymis- tai levähdysalueita.

13.1.2 Rakennetun ympäristön arvot

Alueen kulttuuriympäristön ja rakennuskannan arvoista on ollut käytettävissä maakunnallista selvitysaineistoa ja Karstulan kunnan rakennusinventointi vuodelta 1988 sekä kaavaa varten laadittu vuoden 1988 rakennusinventoinnin tarkistus ja täydennys 2017. Arkeologian osalta on ollut käytettävissä rantayleiskaavaa varten laadittu muinaisjäänneinventointi sekä Museoviraston muinaisjäänneinventointirekisteri.

Suunnittelualueelle ei sijoitu valtakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY 2009) tai valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita.

Maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt

Suunnittelualueelle tai sen lähiympäristöön sijoittuvia Keski-Suomen maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt –selvityksen ja Keski-Suomen tarkistetun maakuntakaavan mukaisia maakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä ovat: Osa-alueella 1. (Itäosa) Aho-Vastinki, osa-alueella 2. (Pohjoisosa) Laukanaho ja osa-alueella 4. (Länsiosa) Vahangan kylänraitti sekä Juhola ja Järvelä.

Rantayleiskaavassa on huomioitu maakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin liittyvät arvot. Kaava-alueelle Kortejärven ranta-alueelle sijoittuvat maakunnallisesti arvokkaat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet Juhola ja Järvelä on osoitettu kaavassa maatiolojen talouskeskusten AM/s- aluevarauksina ja erittäin tärkeinä rakennetun ympäristön kohteina sk1- kohdemerkinnöillä. Maakunnallisesti arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen Aho-Vastingin kylän ja Vahangan kylänraitin alueet ulottuvat osittain rantaosayleiskaavan alueelle. Rantaosayleiskaavan alueelle sijoittuvat kyläalueiden arvokkaat rakennetun ympäristön kohteet on huomioitu kaavaa varten laaditun rakennusinventoinnin 2017 mukaisesti sk1- (erittäin tärkeä rakennetun ympäristön kohde) ja sk2- (paikallisesti tärkeä rakennetun ympäristön kohde) kohdemerkinnöillä sekä /s- aluevarauksina. Laukanaho jää kaavan ulkopuolelle eikä kaavalla ole osoitettu Laukanahon ympäristöön nykytilannetta muuttavaa maankäyttöä.

Arvioidaan, että rantaosayleiskaavalla edistetään maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen arvojen tiedostamista ja säilymistä.

Maakunnalliset maisema-alueet

Suunnittelualueeseen sisältyvät Lapinjärven ranta-alueet sekä osa Löytänän ja Hirvijärven ranta-alueista kuuluvat maakunnallisesti arvokkaaseen Aho-Vastingin maisema-alueeseen. Ja Luksanjärven ranta-alueet ovat osa Luksanjärven maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita. Aho-Vastingin ja Luksanjärven maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet on osoitettu rantaosayleiskaavassa mam- viivamerkinällä.

Luksanjärven maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle Luksanniemen kärjen alueelle osoitetut uudet lomarakennuspaikat on osoitettu pääosin metsäisille rannanosille. Niemen länsipuolen RA/4- loma-asuntoalue sijaitsee kokonaan metsäisellä rannanosalla, samoin itäpuolen kaksi loma-asuntojen aluetta (RA/1). Niemen itäpuolen loma-asuntojen alueen RA/5 viidestä rakennuspaikasta kolme sijoittuu metsäiselle rannanosalle ja kaksi osittain niemen keskiosassa sijaitsevalle suppea-alaiselle peltokuvialle. Edellä esitetyt uudet lomarakennuspaikat sijaitsevat saman kiinteistön alueella. Kyseiseen kiinteistöön kuuluville laaja-alaisille ja kulttuurimaiseman arvojen kannalta keskeisille peltoalueille tai vanhan tilakeskuksen ympäristöön ei ole osoitettu kaavassa uusia rakennuspaikkoja. Luksanniemen länsirannan loma-asuntoalueen RA/3 kaksi uutta rakennuspaikkaa sijoittuvat peltorannalle. Tämän kiinteistön rakentamiseen parhaiten soveltuvat rannat sattuvat olemaan maiseman kannalta keskeisiä peltorantoja. Huonommin rakentamiseen sopivat tilan alavat metsäiset rannanosat on jätetty kaavassa laajasti yhtenäisesti rakentamisesta vapaaksi. Kiinteistön yksi uusi rakennuspaikka on osoitettu metsäsaarekkeeseen sijoittuvaksi takamaaston asuinrakennuspaikaksi ja yksi uusi lomarakennuspaikka on sijoitettu Heinätienlahden metsäisen rannanosan reunaan Lahtikallion talouskeskuksen kohdalle. Rakennuspaikkojen sijoittelu turvaa kuitenkin myös Luksanniemen länsipuolen peltorannan säilymisen keskeiseltä osin avoimena.

Luksanjärven länsirannan uudet rakennuspaikat sijoittuvat yhtenäisiin ryhmiin pääosin metsäisille rannanosille tai peltojen reuna-alueille. Laaja-alaisille maiseman kannalta keskeisille pelto-alueille ei ole osoitettu rakentamista. Luksanjärven kaksi uutta lomarakennuspaikkaa sijoittuvat pellolle laajan peltoalueen ja metsän reunaan. Uusien rakennuspaikkojen toteuttaminen ei siten sulje peltorantojen näkymäsuuntia.

Aho-Vastingin maakunnallisen maisema-alueen Löytänän ranta-alueella sijaitsee tällä hetkellä 13 vanhaa lomarakennuspaikkaa, 5 asuinrakennuspaikkaa, 3 maatilatalouskeskuksen aluetta ja yksi matkailualue. Kaavaluonnoksessa on kyseiselle rannanosalle osoitettu yhteensä 7 uutta lomarakennuspaikkaa (RA). Kaikki uudet rakennuspaikat on sijoitettu metsäisille rannanosille olemassa olevien rakennuspaikkojen yhteyteen. Uutta rakentamista ei osoiteta lainkaan Aho-Vastingin pienipiirteisille peltorannoille. Uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa on myös huomioitu uudessa rakennusinventoinnissa esitetyt paikallisesti tärkeät tai erittäin tärkeät rakennetun ympäristön kohteet.

Rantaosayleiskaavaa varten on laadittu yksityiskohtainen luonto- ja maisemaselvitys, arkeologinen inventointi sekä rakennusinventointi, joiden perusteella on yksityiskohtaisesti voitu huomioida laaja-alaisen maakunnallisten maisema-alueiden arvot ja erityispiirteet. Uudet rakennuspaikat on pystytty sijoittamaan hyvin rantaosayleiskaavan luontoselvityksessä arvokkaiksi inventoitujen rannanosien ja arkeologisessa selvityksessä esille tulleiden muinaisjäännöskohteiden ulkopuolelle. Uudet rakentamisalueet sijoittuvat myös pääosin tavanomaisille metsäisille rannanosille, missä rakentamisesta ei aiheudu lähtökohtaisesti merkittävää tai laaja-alaista maisemavaikutusta. Uusien rakennuspaikkojen suunnittelu on tehty niiden sijoittelun osalta maakunnallisesti arvokkailla maisema-alueilla siten, että uudet rakennuspaikat ovat jo sijaintinsa puolesta toteutettavissa maisema-alueen arvoihin sopeutuen. Kun rantaosayleiskaavalla lisäksi määrätään koko kaava-alueita koskien, että rakennusten julkisivu- ja kattomateriaaleissa ei saa käyttää räikeänvärisiä ja heijastavia pinnoituksia ja että lomarakennuspaikoilla ranta-alueelle on jätettävä riittävä suojapuusto, niin kaavalla osoitettu rantarakentaminen ei tule merkittävästi vaikuttamaan maakunnallisten maisema-alueiden maisema-arvoihin. Arvioidaan, että rantayleiskaavan maankäyttöratkaisun osalta maakunnallisten maisema-alueiden arvot on pystytty huomioimaan kokonaisuutena hyvin ja kaavalla edistetään maakunnallisten maisema-arvojen tiedostamista ja säilymistä.

Arvokkaat rakennuskohteet ja rakentamisalueet

Alueen rakennuskannan arvoista on ollut käytettävissä maakunnallista selvitysaineistoa ja Karstulan kunnan rakennusinventointi vuodelta 1988 sekä kaavaa varten laadittu vuoden 1988 rakennusinventoinnin tarkistus ja täydennys 2017.

Kaavaa varten laaditun uuden rakennusinventoinnin 2017 erittäin tärkeät ja paikallisesti tärkeät rakennuskohteet on osoitettu rantaosayleiskaavassa sk1- (erittäin tärkeä rakennetun ympäristön kohde) ja sk2- (paikallisesti tärkeä rakennetun ympäristön kohde) kohdemerkinnöillä. Vastaavasti erittäin tärkeät ja paikallisesti tärkeät rakentamisalueet on osoitettu sk1- ja sk2- viivamerkinnöillä. Sk1- ja sk2- kaavamerkintöihin on liitetty kaavamääräys: *Merkittävistä korjaus- tai muutossuunnitelmista tulee pyytää Keski-Suomen museon lausunto ennen rakennus- tai toimenpideluvan hyväksymistä.* Lisäksi niiden aluevarausten alueet, joilla sijaitsee sk1 tai sk2-kohteita, on osoitettu alueina, joiden ympäristö säilytetään (/s).

Arvioidaan, että rantaosayleiskaavalla edistetään alueen arvokkaiden rakennuskohteiden ja rakentamisalueiden arvojen tiedostamista ja säilymistä.

13.1.3 Arkeologia

Rantaosayleiskaavaa varten on laadittu arkeologinen inventointi. Inventoinnin ja Museoviraston muinaisjäännösrekisterin perusteella alueelta tiedossa olevat muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamat kiinteät muinaisjäännökset on osoitettu kaavassa muinaismuistoalueina / muinaismuistokohteina (SM).

Rantaosayleiskaavalla määrätään, että SM- kohteen / alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Kohdetta / aluetta koskevista suunnitelmista tulee pyytää museoviranomaisen (Museovirasto tai maakuntamuseo) lausunto.

Muinaismuistokohteet ja muinaismuistoalueet on huomioitu kaavan uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa siten, että rakentaminen voidaan toteuttaa muinaismuistokohteita vaarantamatta.

Arvioidaan, että rantaosayleiskaavalla edistetään arkeologisen kulttuuriperinnön säilymistä.

13.2 Yhdyskuntarakenne ja liikenne

Rantaosayleiskaavalla osoitettujen rakennuspaikkojen kokonaismäärästä (1461) 13,9 % on vakituisen asumisen rakennuspaikkoja (AO, AM) ja 86,1 % lomarakennuspaikkoja (RA, RA-1, RA-2). Kaavalla osoitettujen uusien rakennuspaikkojen kokonaismäärästä (862) on 2,8 % asuinrakennuspaikkoja ja 97,2 % lomarakennuspaikkoja.

Rantaosayleiskaavassa on huomioitu ranta-alueiden rakentamisen nykyinen yhdyskuntarakenne ja uudet rakennuspaikat on sijoitettu pääosin yhtenäisesti jo rakentuneiden

rakennuspaikkojen yhteyteen tai yhtenäisinä useamman rakennuspaikan uusina rakentamisalueina. Vanhoihin rakentamisalueisiin tukeutuva tai yhtenäisten uusien rakentamisalueiden muodostaminen ei ole kuitenkaan ollut aina mahdollista kiinteistö- ja maanomistusoloista ja/tai maasto-olosuhteista johtuen. Myös rantojen erityisarvojen huomioiminen ja turvaaminen on voinut johtaa tavoitteena ollutta epäyhtenäisempään uusien rakennuspaikkojen sijoitteluun. Pääosa uusista rakennuspaikoista on toteutettavissa olevaan tiestöön tukeutuen.

Kaavaprosessin aikana saadun maanomistajapalautteen perusteella on muutettu kolmen vanhan lomarakennuspaikan käyttötarkoitus erillispientalon rakennuspaikaksi tapauskohtaisesti harkiten. Kaavalla on osoitettu 24 uutta asuinrakennuspaikkaa. Pääosa uusista erillispientalojen rakennuspaikoista on osoitettu kirkonkylän läheisille ranta-alueille (Iso-Korppinen, Päällin, Ylin, Myllyjoki ja Poukanlampi). Yksittäisiä uusia asuinrakennuspaikkoja on osoitettu kylien läheisille Luksanjärven, Koskelanjoen ja Tohtaanlammen ranta-alueille.

Kaava-alueen peruspalvelut löytyvät Karstulan kirkonkylältä. Kyläalueilla ei ole kunnallisia palveluja. Pääosa kaavalla osoitetuista uusista asuinrakennuspaikoista sijaitsee ainoastaan 2-6 km:n etäisyydellä kirkonkylän keskustasta. Haja-asutusalueen kylien läheisille ranta-alueille osoitetut yksittäiset uudet asuinrakennuspaikat sijaitsevat kauempana kirkonkylältä. Karstulan kirkonkylän palvelut ovat helposti saavutettavissa erityisesti kirkonkylän läheisten ranta-alueiden uusilta asuinrakennuspaikoilta. Myös kylien läheisille asuinrakennuspaikoille on hyvät yhteydet. Kaava-alueella ei ole kevyenliikenteen yhteyksiä.

Kunta järjestää nykyään kaava-alueella ja muualla haja-asutusalueella asuville lapsille koulukuljetuksen. Kaavan asuinrakennuspaikkojen toteutumisen myötä mahdollisten uusien kirkonkylälle kulkevien koululaisten kulkujärjestelyissä voidaan tukeutua nykyisiin kuljetuspalveluihin ja uusien asukkaiden toivotaan edistävän nykyisen palvelutason säilymistä. Kaavalla osoitetut uudet asuinrakennuspaikat tukeutuvat lähtökohtaisesti henkilöautoliikenteeseen. Karstulan kirkonkylän palvelut ovat saavutettavissa omalla autolla ja työpaikkaliikenne perustuu myös lähinnä oman auton käyttöön. Toisaalta tilanne on sama riippumatta uuden asutuksen sijoituskäytöstä kunnan alueella kirkonkylää lukuun ottamatta. Asuminen kunnan haja-asutusalueella ei myöskään nykyisin voi tukeutua ainakaan pelkästään julkisen liikenteen varaan.

13.3 Yhtenäiset rakentamisesta vapaat rannat

Rantaosayleiskaavassa on huomioitu riittävien yhtenäisten rakentamisesta vapaiden rantojen säilyminen. Ainoastaan muutamilla vanhastaan tehokkaasti rakentuneilla vesistöillä yhtenäisiä rakentamisesta vapaita rantoja on nykyisinkin varsin vähän. Muita ranta-alueita tiiviimpää ranta-rakentamisesta muodostunut kirkonkylän ja kylien läheisille ranta-alueille (esim. Vahangan, Kortejärvi-Kortejoen, Valkkunan, Löytänän ja Myllyjoen ranta-alueille). Rantaosayleiskaavalla on osoitettu ennestään tehokkaasti rakentuneille rannoille lähinnä yksittäisiä lisärakennuspaikkoja, eikä kaavan toteutumisella ole merkittävää vaikutusta näiden rantojen yhtenäisten rakentamisesta vapaiden rantojen määrään. Useimmilla ennestään vähän rakentuneilla tai kokonaan rakentumattomilla järville ja jokirannoilla säilyy edelleen huomattavan laajoja yhtenäisiä rakentamisesta vapaita ranta-alueita.

Ranta-alueiden uudet rakennuspaikat on sijoitettu yhtenäisesti jo rakentuneiden rakennuspaikkojen viereen tai yhtenäisinä useamman rakennuspaikan uusina rakentamisalueina, mikäli se on ollut kiinteistö- ja maanomistusolot, maasto-olosuhteet ja rantojen erityisarvot huomioiden mahdollista. Näin on voitu varmistua, että kaava-alueella säilyy edelleen riittävästi rakentamisesta vapaita rantoja. Rantaosayleiskaavassa on huomioitu myös riittävien yleiseen käyttöön sopivien yhtenäisten rakentamisesta vapaiden rantojen säilyminen.

Rantaosayleiskaava-alueen rantaviivasta on nykyisin keskimäärin n. 9,4 % (n. 42 km) rakentuneita. Rantaosayleiskaavalla varataan uusia rakentamisalueita n. 13,5 % (n. 60 km) koko kaava-alueen rantaviivasta ja rantaosayleiskaavan toteutuessa rantaviivasta varautuu rakentamisalueiksi n. 22,9 % (102 km) rantaosayleiskaava kokonaisrantaviivasta (n. 445 km). Rantaosayleiskaavan toteutuessa rakentamisesta vapaita rantoja säilyy yhteensä 77,1 % (n. 343 km) koko kaava-alueen rantaviivasta. Ranta-asemakaavoitetut rannanosat eivät ole mukana laskelmassa. Laskelma on tehty perustuen oletukseen, että yksi omarantainen ja myös takamaaston rakennuspaikka varaa keskimäärin 70 m rantaviivaa.

Rantaosayleiskaavan toteutuessa säilyy yli 250 m pitkiä merkittäviä yleiseen virkistyskäyttöön esim. rantautumiseen sopivia yhtenäisiä rakentamisesta vapaita rannanosia koko kaava-

alueella edelleen yhteensä n. 297 km. Yli 1000 m pitkiä yhtenäisiä rakentamisesta vapaita rannanosia säilyy n. 123 km, 500-1000 m pitkiä yhtenäisiä rakentamisesta vapaita rannanosia n. 92 km ja 250-500 m pitkiä yhtenäisiä rakentamisesta vapaita rannanosia n. 82 km. Rantaosayleiskaavan toteutuessa merkittäviä yhtenäisiä rakentamisesta vapaita rannanosia säilyy yhteensä 66,7 % (n. 297 km) koko rantaosayleiskaava-alueen rantaviivasta (n. 445 km).

Rantaosayleiskaavan toteutuessa säilyy edelleen koko kaava-aluetta tarkasteltaessa noin 110 pääosin pientä järveä / lampea kokonaan rakentamisesta vapaina. Myös kymmenen osittain Karstulan kunnan alueelle sijoittuvaa vesistöä säilyvät Karstulan kunnan ranta-alueiden osalta kokonaan rakentamisesta vapaina. Lisäksi pääosa kaava-alueen vesistöjen saarista säilyy nykyisen maankäytön mukaisesti kokonaan rakentamisesta vapaina. Kaavalla on osoitettu Enojärven Mustasaareen ja Selkäsaareen, Pääpohjanjärven Karhisaareen ja Vahvasen Isosaareen yhteensä noin 10 uutta lomarakennuspaikkaa. Nämäkin saaret jäävät kaavan toteutuessa edelleen laajasti yhtenäisesti rakentamisesta vapaiksi.

Kaavasuunnittelussa on huomioitu yhtenäisten rakentamisesta vapaiden rantojen järjestäminen kaavan tavoitteen sekä maankäyttö- ja rakennuslain 73 §:n mukaisesti. Arvioidaan, että ranta-alueille jää riittävästi yhtenäistä rakentamatonta aluetta.

Merkittävät yhtenäiset rakentamisesta vapaat rannat ja kokonaan rakentamattomana säilyvät vesistöt on esitetty kaavaselostuksen liitteissä 8.1-8.3.

13.4 Maanomistajien tasapuolinen kohtelu

Rantaosayleiskaava on laadittu noudattaen yhdenmukaisesti Karstulan kunnan hyväksymiä kaavan suunnittelu- ja mitoitusperusteita. Kaavan suunnittelu- ja mitoitusperusteiden yhtenä tarkoituksena on turvata eri emätilojen ja maaomistajien tasapuolinen kohtelu ominaisuuksiltaan samankaltaisissa olosuhteissa.

13.5 Sosiaaliset vaikutukset

Rantaosayleiskaavan toteutuessa kaava-alueen loma-asukkaiden määrä saattaa lisääntyä tulevaisuudessa. Rantaosayleiskaavan sosiaaliset vaikutukset liittyvätkin lähinnä alueen yleiseen elinvoimaisuuden vilkastumiseen kaavan mukaisien rakennuspaikkojen toteutuessa. Elinvoimaisuuden lisääntyminen on nähtävä vaikutuksiltaan positiivisena muutoksena.

Alueen vanhat asukkaat saattavat kokea ranta-alueiden uudet rakennuspaikat vaikutuksiltaan myös haitallisina, koska kaavan toteutuminen saattaa muuttaa oman vanhan rakennuspaikan lähiympäristöä. Ranta-alueiden uusien rakennuspaikkojen sijoittelua ohjaa maankäyttö- ja rakennuslain asettama kaavan sisältövaatimus, jonka mukaan ranta-alueilla tulee huomioida myös riittävien rakentamisesta vapaiden rantojen säilyminen. Tämän vuoksi uudet rakennuspaikat on pyritty sijoittamaan lähtökohtaisesti vanhojen jo rakentuneiden rakennuspaikkojen yhteyteen, jolloin uudet rakennuspaikat varaavat mahdollisimman vähän vapaata rantaa rakentamiskäyttöön. Ranta-alueiden uudet rakentamisalueet on kuitenkin pyritty sijoittamaan ja rajamaan siten, että vanhoille rakennuspaikoille ei aiheudu kohtuutonta häiriötä uusien rakennuspaikkojen toteutuessa.

13.6 Taloudelliset vaikutukset ja elinkeinotoiminta

Kaava toteutuu nykyisten maanomistajien myydessä tai rakentaessa kaavan mukaisia rakennuspaikkoja. Myyntitulojen taloudelliset vaikutukset ovat paikallisesti merkittäviä. Rakentamisella on työllistävä vaikutus ja myös siten taloudellista merkitystä. Rakentamisen kerrannaisvaikutukset heijastuvat elinkeinoelämään monella tasolla. Kaavan uusien rakennuspaikkojen toteutumisella on kunnalle taloudellista vaikutusta myös kiinteistöverotulojen lisääntyessä.

Loma-asukkaiden kuntaan jättämä rahamäärä on varsinkin kesäkuukausina taloudellisesti merkittävä. Kunnan väkiluvun lisääntymisellä kesäkuukausina arvioidaan olevan erityisesti alueen palveluyrittäjille taloudellista vaikutusta. Rantaosayleiskaavalla osoitettujen uusien rakennuspaikkojen myötä kaava-alueen loma-asukkaiden määrän toivotaan edelleen lisääntyvän tulevaisuudessa. Loma-asukkaiden määrän lisääntyminen saattaa parantaa myös alueella ja kunnassa toimivien pienten yritysten ja elinkeinonharjoittajien toimintaedellytyksiä ja synnyttää

parhaimmillaan myös uutta elinkeinotoimintaa. Kaavaratkaisulla arvioidaan siten olevan Karstulan kunnan elinvoimaisuuden kannalta positiivisia vaikutuksia.

Kaava turvaa osaltaan maa- ja metsätalouden säilymistä alueen pääelinkeinona. Rantaosayleiskaava on pyritty laatimaan ainoastaan rantarakentamisen järjestämiseksi tarpeellisen levyiselle ranta-alueelle. Syvyysuunnassa tarpeettoman laajojen maa- ja metsätalousalueiden rajaamista kaava-alueeseen on pyritty välttämään. Kaavalla ei ole määrätty MRL 128 §:n mukaisia maisematyölupa-alueita. Suojelualueita lukuun ottamatta maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla on käytetty lähinnä M ja MY- aluevarauksia, joilla metsälaki säätelee metsien käyttöä. Maatilojen talouskeskusten alueet (AM) on pyritty rajamaan maa- ja metsätaloutta palvelevan rakentamisen tarpeisiin riittävän laajoina. Kaavalla on myös tuettu mahdollisuutta kehittää AM-alueilla maatilatalouden liitännäiselinkeinoja.

Kaavan uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa sekä kaavan rakentamisen ohjauksessa on huomioitu alueella harjoitettava turvetuotantotoiminta ja siitä aiheutuva mahdollinen pölyhaitta ja muu häiriö.

Kaavassa on huomioitu myös alueen matkailuelinkeinon kehittämistarpeita. Wanhat Wehkeet-matkailukeskuksen valmisteilla olevaa kehittämishanketta on tuettu osoittamalla yrityksen jo ranta-asemakaavoitettu alue loma- ja matkailupalvelujen alueeksi (RM-3) ja yrityksen toiminnan laajenemistavoitteen mukainen alueen osa uudeksi ranta-asemakaavalla toteutettavaksi loma- ja matkailupalvelujen alueeksi (RM-4). Rantaosayleiskaavalla on osoitettu loma- ja matkailupalvelujen alueina (RM) myös alueen muut nykyisin matkailukäytössä olevat tai siihen rinnastettavasti toimivat kohteet. RM-alueina on osoitettu Humpin kylällä Iso-Korppisen itärannalla sijaitseva Iso Mies karavaanarialue, Löytänäjärven rannalla sijaitseva Ahoranta (entinen Aho-Vastingin koulu) ja Vastinginjärven pohjoisrannalla sijaitsevan entisen Lahden koulun alue. Uutena loma- ja matkailupalvelujen alueena (RM) on osoitettu Välijoen ranta-alueelle Iso Mies- matkailualueen käyttöön tarkoitettu RM-alue.

Arvioidaan, että rantaosayleiskaava huomioi ranta-alueiden merkityksen maa- ja metsätalouselinkeinon sekä matkailuelinkeinon harjoittamisen kannalta ja kaavalla osaltaan edistetään alueen elinkeinojen kehittämismahdollisuuksia.

Kaava on laadittu siten, ettei Karstulan kunnalle synny kaavan toteutumisesta merkittäviä velvoitteita eikä kustannuksia. Kaavan toteutumisesta ei aiheudu kunnalle esim. uusien palvelujen järjestämisvelvoitetta tai kunnallistekniikan rakentamisvelvoitteita.

14. OIKEUSVAIKUTUKSET JA TOTEUTTAMINEN

Karstulan kunnan itäisten ja läntisten vesistöjen rantaosayleiskaava on laadittu oikeusvaikutteisena yleiskaavana, jonka Karstulan kunnanvaltuusto hyväksyy.

Oikeusvaikutteisesta osayleiskaavasta seuraa mm. seuraavia oikeusvaikutuksia:

1. Yleiskaavan käyttö rakennusluvan perusteena ranta-alueella (MRL 72§)
 - Kunta voi myöntää rakennusluvat rantaosayleiskaavan mukaisille rakennuspaikoille loma-asuntojen alueille (**RA, RA-1 ja RA-2**), loma- ja matkailupalvelujen alueille (RM), erillispientalovaltaisille alueille (**AO**), maatilojen talouskeskusten alueille (**AM**) sekä saunojen rakennusaloille (**Sa**).
 - Rantaosayleiskaavan **RA/t- ja RA-2/t-** rakennuspaikkoja ei voida käyttää MRL 72 §:n 1. mom. tarkoittamana rakennusluvan myöntämisen perusteena läheisen turvetuotantoalueen takia. Mikäli turvetuotanto päättyy, rakennusluvat voi myöntää suoraan yleiskaavan perusteella näille RA/t- ja RA-2/t- alueille.
2. MRL 43 § 2. mom:n perusteella yleiskaavassa voidaan määrätä, ettei yleiskaava-alueella tai sen osalla saa rakentaa niin, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista (*rakentamisrajoitus*)
 - Rantaosayleiskaavassa määrätään MRL:n 43 §:n 2 mom:n perusteella, että osayleiskaavan maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla (**M**) ja maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (**MY**) on asuin- ja lomarakentaminen kielletty.
 - M- ja MY- alueilta on loma- ja asuinrakennusoikeus siirretty maanomistajakohtaisesti kaavassa osoitetuille rakentamisalueille. Luonnonsuojelualueilta (SL) on loma- ja asuinrakennusoikeus siirretty maanomistajakohtaisesti kaavassa osoitetuille rakentamisalueille tai

rakennusoikeus on korvattu aiemmin toteutetun suojelun yhteydessä tai rakennusoikeus on osoitettu kaavassa valtion toimesta korvattavina rakennuspaikkoina.

3. Yleiskaava on ohjeena laadittaessa tai muutettaessa ranta-asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. (MRL 42 §)

4. Rakennusjärjestyksen määräykset ovat oikeusvaikutteisen osayleiskaavan alueella toissijaisia eli kaava määräyksineen syrjäyttää sen kanssa ristiriidassa olevat rakennusjärjestyksen määräykset.

5. Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista. (MRL 42 §)

6. Yleiskaava ei ole ranta-asemakaava-alueella voimassa muutoin kuin kohdassa 3. esitetyn asemakaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta. (MRL 42 §)

15. KAAVAPROSESSI

15.1 Vireilletulo- ja valmisteluvaihe

Ajankohta	Suunnitteluvaihe
2006	Karstulan itäisten ja läntisten vesistöjen rantaosayleiskaavan laatimisesta päätettiin alustavasti kaavoituskatsauksen ja kaavoitusohjelman hyväksymisen yhteydessä.
14.11.2007	MRL 66 § mukainen kaavoituksen aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu Keski-Suomen ympäristökeskuksessa. Neuvottelusta on laadittu muistio.
2007	Arkeologisen inventoinnin laatiminen (Mikroliitti Oy, Timo Jussila).
2007- 2008	Luonto- ja maisemaselvityksen laatiminen (Teppo Häyhä ja Sirpa Rautiainen).
2008-2015	Kantatilaselvityksen ja tilakohtaisten mitoituskalkelmien laatiminen (Ympäristösuunnittelu Oy)
25.6.2009	Kaavan vireilletulo sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä olo kuulutettiin Viisipiikkinen –lehdessä.
26.6.-31.7.2009	Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä Karstulan kunnanvirastossa sekä kunnan internetsivuilla.
06-08 / 2009	Kaava-alueen maanomistajia tiedotettiin kaavoituksen vireille tulosta ja järjestettiin maanomistajakysely. Maanomistajilla oli mahdollisuus kertoa kyselylomakkeella mm. tietoja omistamiensa kiinteistöjen olevasta rakennuskannasta, rantojen sopivuudesta rakentamiseen tai muuhun maankäyttöön, rantojen erityispiirteistä sekä esittää toiveita kaavoitusta koskien.
1.11.2010	Kaavan tavoitteiden sekä suunnittelu- ja mitoituserusteiden käsittely kunnanhallituksessa.
8.11.2010	Valtuuston infotilaisuus kaavan tavoitteista sekä suunnittelu- ja mitoituserusteista.
29.11.2010	Karstulan kunnanhallitus hyväksyi kaavan tavoitteet sekä suunnittelu- ja mitoituserusteet.
20.12.2010	Karstulan kunnanvaltuusto hyväksyi kaavan tavoitteet sekä suunnittelu- ja mitoituserusteet.
21.5.2013	Viranomaisten työneuvottelu Keski-Suomen ELY- keskuksessa. Neuvottelussa käsiteltiin mm. natura 2000- verkostoon kuuluvien ranta-alueiden kaavoitusperiaatteita.
27.4.2015	Kaavaluonnoksen käsittely kunnanhallituksessa.
13.5.-30.6.2015	Kaavaluonnos pidettiin yleisesti nähtävillä Kaavaluonnoksesta esitettiin 68 yksityisen maanomistajan / osallisen mielipidettä. Keski-Suomen ELY- keskus, Keski-Suomen liitto, Keski-Suomen museo, Soinin kunta, Metsähallitus, MHY Karstula-Kyyjärvi ry, MTK Keski-Suomi ry, Vapo Oy ja UPM-Kymmene Oyj antoivat lausunnon / esittivät mielipiteen kaavaluonnoksesta.
20.9.2016	Viranomaisten työneuvottelu. Neuvotteluun osallistuivat Keski-Suomen ELY- keskuksen, Karstulan kunnan ja kaavan laatijan edustajat. Neuvottelussa käsiteltiin ELY- keskuksen lausunto kaavaluonnoksesta.
2017	Natura-arvioinnin laatiminen koskien kaavaluonnoksen mukaista maankäyttöratkaisua Pieni-Valkeisen, Vekkaan, Kodantakasen, Uitusjärven ja Ylimen ranta-alueiden osalta.
2017	Rakennusinventoinnin laatiminen.
9.4.2018	Keski-Suomen ELY- keskuksen lausunto Natura-arvioinnista.

15.2 Kaavaehdotusvaihe

Ajankohta	Suunnitteluvaihe
11.2.2019 (§ 39, 40, 41, 42)	Kaavaehdotuksen käsittely kunnanhallituksessa. Kunnanhallitus hyväksyi luonnosvaiheen lausuntoihin ja mielipiteisiin laaditut vastineet sekä rantaosayleiskaavan tekniset korjaukset ja päätti asettaa rantaosayleiskaavan ehdotusaineiston yleisesti nähtäville vähintään 30 vrk:n ajaksi MRL 65 §:n ja MRA 19 §:n mukaisesti.
6.3. – 8.4.2019	Rantaosayleiskaavaehdotus pidettiin maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n ja -asetuksen 19 §:n mukaisesti yleisesti nähtävillä. Kaavaehdotuksesta esitettiin 21 yksityisen maanomistajan / osallisen muistutusta. Keski-Suomen ELY- keskus, Keski-Suomen liitto, Keski-Suomen museo, Kyyjärven kunta, Metsähallitus, Metsäkeskus Keski-Suomi, MTK Metsälinja, Vapo Oy, Fingrid Oyj ja Suomenselän lintutieteellinen yhdistys ry antoivat lausunnon kaavaehdotuksesta. Lausuntoihin ja muistutuksiin on laadittu vastineet.
15.5.2019	Ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu Keski-Suomen ELY- keskuksessa. Neuvottelusta on laadittu muistio.
05-06/2019	Viitasammakkoselvityksen ja Kärjenlammen luontoselvityksen laatiminen.
6.4. – 24.4.2020	MRA 32§:n mukainen erilliskuuleminen nähtävillä olleeseen kaavaehdotukseen muistutusten, lausuntojen ja uusien selvitysten perusteella tehtäväksi esitetyistä muutoksista. Lisäkuulemisessa jätettiin neljä muistutusta. Muistutuksiin on laadittu vastineet.
	Rantaosayleiskaavan hyväksymiskäsittely kunnanhallituksessa.
	Karstulan kunnanvaltuusto hyväksyy Karstulan itäisten ja läntisten vesistöjen rantaosayleiskaavan.

LIITTEET

1. Aluerajauskartat
2. Vesistöluettelo
3. Kaavoitus- ja rakentamistilanne sekä maanomistus
4. Perustietokartat
5. Ympäristötietokartat
6. Luonto- ja maisemaselvityksen yhteenveto (kartat)
7. Mitoitusvyöhykkeet
8. Yhtenäiset rakentamisesta vapaat rannat kaavan toteutuessa
9. Tilastotaulukot

Erilliset liitteet:

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
 Luonto- ja maisemaselvitys
 Viitasammakkoselvitys
 Kärjenlammen luontoselvitys
 Muinaisjäännösinventointi
 Kantatilaselvitys/mitoituskalkelma
 Rakennusinventointi

Hämeenlinnassa

30.11.2020

YMPÄRISTÖNSUUNNITTELY OY
 PIRKANMAA

Arto Remes
 maanmittausinsinööri (AMK), YKS-617